

An Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil

Tuarascáil Bhliantúil agus Ráiteas Bliantúil Aschuir do 2010



Comhshaoil, Pobal agus Rialtas Áitiúil
Environment, Community and Local Government

PRN: A11/1120

<u>Clár na nÁbhar</u>	Leathanach
Réamhrá an Aire Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil	4
Ráiteas an Ard-Rúnaí	5
Achoimre de Phríomh-Mhórgníomhartha 2010	7
<u>Cuid I – Tuarascáil Bhliantúil 2010</u>	
Caibidil 1: An Comhshaol agus Athrú Aeráide	12
Caibidil 2: Uisce agus Oidhreacht Nádúrtha	16
Caibidil 3: Oidhreacht Thógtha agus Pleanáil	21
Caibidil 4: Tithíocht	25
Caibidil 5: Rialtas Áitiúil agus Toghchóras	27
Caibidil 6: Met Éireann	31
Caibidil 7: Acmhainní a chur ar fáil don Roinn Reatha	36
<u>Cuid II - Ráiteas Bliantúil Aschuir</u>	
Mír 1: Forbhreathnú Achomair ar Chuspóirí agus Táscairí Ardleibhéil	41
Mír 2: An Buiséad Iomlán don Roinn Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil	43
Mír 3: Miondealú d'Ollchaitheachas Foriomlán an Chláir	43
Mír 4: Sonraí Aonair na gClár	44
Clár 1: Comhshaol agus Athrú Aeráide	44
Clár 2: Uisce agus Oidhreacht Nádúrtha	47
Clár 3: Oidhreacht Thógtha agus Pleanáil	51
Clár 4: Tithíocht	56
Clár 5: Rialtas Áitiúil agus Toghchóras	59
Clár 6: Met Éireann	62
Clár 7: Acmhainní a chur ar fáil don Roinn Nuachóirithe	65

Aguisíní

Aguisín 1 – Gníomhaíocht Reachtach 2010	68
Aguisín 2 – Foilseacháin 2010	81
Aguisín 3 – Tuarascáil Bhliantúil maidir le hÉifeachtúlacht Fuinnimh: Forbhreathnú ar Úsáid Fuinnimh 2010	84

Réamhrá an Aire Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil

Is cúis mhór áthais domsa in éineacht le mo chomhghleacaithe, na hAirí Stáit Willie Penrose agus Ferugs O'Dowd, soláthar Tuarascála Bliantúil agus Tuarascála Aschuir (RAB) cumaisc na Roinne a dheimhniú - tuarascáil a dhéanann forbheathnú ar ghníomhaíochtaí na Roinne Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil i rith 2010.

Tugann an tuarascáil seo athbhreithniú ar ghníomhaíochtaí na Roinne i rith 2010, agus ba mhaith liom buíochas a ghabháil leis an Roinn agus a comhpháirtithe sna hearnálacha comhshaoil, oidhreachta agus rialtais áitiúil as a gcuid oibre chun cuspóirí na Roinne a bhaint amach i rith na bliana.

Nuair a cruthaíodh an Rialtas nua i mí Márta 2011, d'fhógair an Taoiseach freagrachtaí nua roinne. Tá an sainchúram Oidhreachta aistrithe chuig an Roinn Ealaíne, Oidhreachta agus Gaeltachta, agus an sainchúram Pobail aistrithe chuig an Roinn seo. Tá mé ag súil go mór, mar an tAire Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil, le *Ráiteas Straitéise* a ullmhú don tréimhse amach romhainn (2011-2014), a léireoidh clár gnó na Roinne maidir le tosaíochtaí straitéiseacha agus leasú suntasach don Chlár Téarnaimh Náisiúnta 2011 - 2016.

Phil Hogan, T.D.
An tAire Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil

Ráiteas an Ard-Rúnaí

Rinneadh dul chun cinn i 2010 i ngach ceann dár réimsí gnó agus tugann an tuarascáil seo forbhreathnú leathan dúinn ar obair na Roinne maidir le feabhas a chur ar cháilíocht bheatha saoránach agus pobal, forbairt eacnamaíoch agus shóisialta, agus caomhnú comhshaoil agus oidhreachta.

I rith na bliana, chuaigh an Roinn ar thóir éifeachtachta agus éifeachtúlachta i soláthar a seirbhísí. Táimid ag cur leis an gclár cuimsitheach nua-aoisithe agus athraithe atá ann le blianta beaga anuas agus táimid tiomanta do laghdú ceart a bhaint amach i gcostas soláthar na seirbhísí poiblí seo. Cuimsithe anseo tá cur i bhfeidhm raon tionscnamh a áirítear i bPlean Gníomhaíochta na Roinne faoi Chomhaontú na Seirbhíse Poiblí 2010 - 2014 (Comhaontú Pháirc an Chrócaigh) chomh maith leis na cinn a tionscnaítear go lárnach.

Ar aon dul leis seo, thacaigh an Roinn leis an gGrúpa Athbhreithnithe d'Éifeachtúlacht Rialtais Áitiúil ina cuid oibre le hearnáil an rialtais áitiúil chun cur i bhfeidhm na moltaí ábhartha cuimsithe i dTuarascáil an Ghrúpa, a foilsíodh i mí Iúil 2010, a fhorchémniú. Áirítear 106 moladh ann agus tharraing sé aird ar iomlán de €511 milliún coigilt éifeachtúlachta lánbhliana agus roghanna eile ioncaim a d'fhéadfaí a chur i bhfeidhm sa ghearrthéarma, meántéarma agus san fhadtéarma. Tugann an Tuarascáil chun suntais chomh maith an obair éachtach atá déanta san earnáil cheana féin chun a bonn costais a laghdú le blianta beaga anuas.

Lean an Roinn ag déanamh maoirseachta ar chaiteachas caipitil, €495 milliún de a infheistíodh i seirbhísí uisce agus fuíolluisce, a chuimsíonn €88 milliún mar pháirt den Chlár Uisce Tuaithe. Cuireadh 78 conradh/scéim seirbhísí uisce i gcrích i rith na bliana agus bhí obair leantach ar siúl ar 55 conradh breise ag deireadh na bliana. Caitheadh os cionn €11 mhiliún faoi chlár caipitil 2010 do chaomhnú oidhreachta tógtha na hÉireann.

Leanadh leis an dul chun cinn sa réimse pleanála trí achtú an Achta Pleanála agus Forbartha (Leasú) 2010. Ghlac an Roinn le freagracht as riarachán a dhéanamh ar raon feidhmeanna urthrá chomh maith ina gcuimsítear gach forbairt urthrá bainteach le fuinneamh. Tá obair ar siúl faoi láthair ar fhorbairt réime comhthola urthrá nua-aimseartha agus ar é a chomhtháthú sa chóras pleanála agus déileáil le hiarratais láithreacha urthrá ag an am céanna.

I réimse na tithíochta, tháinig an caiteachas foriomlán ar bheartais tithíochta inacmhainne agus athnuachana go €1.27 billiún sa bhliain 2010. Baineadh na mórghníomhartha seo a leanas amach dá bharr - feabhas ar 1,748 aonad mar pháirt de chlár chothabhála phleanáilte na n-údarás áitiúil; feabhas ar 2,100 teach cónaithe faoin gclár iarfheistithe do thithíocht údarás áitiúil, soláthar 140 aonad cóiríochta nua agus athchóirithe do Thaistealaithe agus 3,642 aonad nua faoin Scéim um Chóiríocht ar Cíos (SCC). De bhreis air sin, cuireadh ar chumas os cionn 630 teach cónaithe i gcóiríocht do dhaoine gan dídean bogadh go cóiríocht a bheadh níos fadtéarmaí dóibh, agus cuireadh socruithe fadtéarmacha tionóntachta i bhfeidhm do 400 duine eile i gcóiríocht a bhí ann cheana féin do dhaoine gan dídean.

Lean an Roinn lena comhpháirtíocht fhorleathan leis an gCoimisiún Eorpach agus baineadh amach 18 gcás sáraithe sa bhliain 2010, 5 chás a cuireadh ar aghaidh chuig Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh san áireamh.

Lean réimse na hoidhreachta leis ag déanamh dul chun cinn suntasach i rith 2010 sna hiarrachtaí na caighdeáin chosanta is airde a bhaint amach dár n-oidhrecht nádúrtha. Chuathas i mbun raon leathan beartas a réachtáil a chuimsigh cosaint reachtúil, infheistíocht sa chomhshaol agus tionscnaimh spreagtha feasachta d'fhonn na cuspóirí seo a bhaint amach.

Tuigtear dom go bhfuil an tuarascáil seo á cur i láthair ag am ina bhfuil an-chuid athruithe le brath sa Roinn, nuair atá freagrachtaí do chosaint oidhreachta tógtha agus nádúrtha ag aistriú chuig an Roinn nua Ealaíon, Oidhreachta agus Gaeltachta. Ba mhaithe liom an obair atá déanta ag ár gcomhghleacaithe don Roinn sna réimsí seo a thabhairt chun suntais.

Cuirim fáilte mhór roimh ár gcomhghleacaithe ón Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta agus tá mé ag súil go mór le bheith ag obair le chéile sa Roinn nua Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil. Lena chéile leanfaimid orainn ag tabhairt aghaidh ar sholáthar beartas agus seirbhísí ardchaighdeáin pobalbhunaithe a bheidh ina chabhair mhór, shuntasach do théarnamh eacnamaíochta.

Geraldine Tallon
Ard-Rúnaí

Achoimre de Phríomh-Mhórgníomhartha 2010

Clár 1: An Comhshaol agus Athrú Aeráide

- Forbraíodh agus foilsíodh dréachtráiteas ar Pholasáí Uisce do chomhairliúchán poiblí i mí Iúil 2010; léirigh na sonraí is déanaí (do 2009) gur bhailigh scéimeanna Comhlíonta um Dramhthrealamh Leictreach agus Leictreonach (DTLL) beagnach 40,000 tona DTLL sa bhliain 2009, méid comhionann le dhá oiread sprioc an AE de 4cileagram per capita; os cionn 19,000 tona dramhphlaistigh feirme bailithe, méadú de os cionn 50% ar 2008, agus thacaigh Repak le haisghabháil/athchúrsáil 644,000 tona de phacáistíocht úsáidte, ráta aisghabhála de thart ar 70%, beagnach 10% os cionn na sprice den Treoir um Pacáistíocht le bheith bainte amach roimh 2011.
- Bhunaigh an tAire grúpa neamhspleách i mí Feabhra 2010 chun athbhreithniú a dhéanamh ar an nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (GCC).
- Leanadh le tionscnaimh mhéadaithe feasachta maidir leis an gComhshaol ina gcuimsítear forbairt an Fheachtais Feasachta Náisiúnta um Athrú Aeráide ar “Éicea-Threoracha”, pacáiste acmhainne do mhúinteoirí d’imscrúduithe comhshaoil agus athrú aeráide do bhunscoileanna.
- Ranníocaíocht mearmhaoinithe de €23 milliún déanta tríd an gComhaontas Domhanda um Athrú Aeráide (CDAA) arna bhunú agus reáchtáil ag an gCoimisiún Eorpach. Tá Éire tar éis aontú chomh maith le tacaíocht a thabhairt, i gcomhpháirtíocht le Clár Comhshaoil na Náisiún Aontaithe agus an Institiúid Acmhainní Domhanda, tionscadal taighde nua ar chaibidlí Choinbhinsiún Creatlaí na Náisiún Aontaithe ar Athrú Aeráide.
- Daingniú Choinbhinsiún Stócólm ar Thruailleáin Orgánacha Mharthanacha.
- Bille Freagartha maidir le hAthrú Aeráide foilsithe an 23 Nollaig
- Dúnadh 18 gcás sáráithe AE; ar deireadh, laghdáíodh líon na gcásanna ag ráta aon trian.

Clár 2: Uisce agus Oidhreacht Nádúrtha

- Caitheadh €495 milliún d’infheistíocht i seirbhísí uisce agus dramhaíola agus caitheadh €88 milliún den méid sin ar an gClár Uisce Tuaithe. Cuireadh 78 conradh/scéim shuntasach seirbhísí uisce i gcrích i rith na bliana agus lean obair ar aghaidh ar 55 conradh breise ag deireadh na bliana.
- Foilsíodh an Clár Infheistíochta do Sheirbhísí Uisce 2010-2012 i mí Aibreáin 2010. Aithníodh caomhnú uisce mar eochair-chuspóir faoin gClár, lena n-áirítear athshlánú/athchur príomhphíobán. Fógraíodh Dáileadh Blocdheontas an Chláir Uisce Tuaithe d’údaráis áitiúla i mí Aibreáin 2010.
- Tharla dul chun cinn suntasach i ndúnadh cás sáráithe agus dúnadh ceithre chás maidir le cáilíocht uisce óil, na Treoracha um Uisce Iasc Sliogáin agus Substaintí Contúirteacha agus Sceitheadh Dramhuisce Uirbigh sa bhliain 2010.

- Cuireadh Clár Gníomhaíochta um Níotráití leasaithe i gcrích arna fhaomhadh agus arna chur i bhfeidhm trí Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Dea-chleachtas Talmhaíochta do Chosaint Uiscí) 2010. D'fhaomh Coiste Níotráití an AE iarratas Éireann maidir le hathnuachan a maolaithe faoin Treoir um Níotráití ar an 30 Samhain 2010.
- Tharla dul chun cinn suntasach i gcur i gcrích ainmnithe do 59 Ceantar Cosanta Speisialta. Rinne Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin agus Gnáthóga Nádúrtha) (Rialú Gníomhaíochtaí Áineasa) 2010 foráil don Aire, faoi ordú, cosc a chur ar ghníomhaíochtaí amháil tiomáint cuadrothar agus rothaíocht streachailte i gceantair ina bhfuil siad ag déanamh damáiste do ghnáthóga nádúrtha leochaileacha.
- Obair shuntasach déanta mar pháirt den chlár caipitil le 129 tionscadal tosaithe sna Páirceanna Náisiúnta agus sna hAnaclanna Dúlra i rith 2010. Osclaíodh Ionad Cuairteoirí Baile Chruaich go hoifigiúil i mí Aibreáin agus bhí obair ar Ionad Cuairteoirí Phortach Clóirtheigh ag druidim chun críche ag deireadh na bliana.

Clár 3: Oidhreacht Thógtha agus Pleanáil

- Faomhadh rialtais don Scéim Ghinearálta de Bhille Séadchomharthaí tugtha i mí Aibreáin 2010 i ndiaidh thuarascáil deiridh an Choiste Chomhairligh Saineolaithe (CCS) a rinne maoirseacht ar pholasaí agus cleachtas seandálaíochta.
- Caitheadh os cionn €11 mhilliún faoi chlár caipitil 2010 do chaomhnú oidhreachta tógtha na hÉireann agus cuireadh ceithre shuirbhé faoin bhFardal Náisiúnta d'Oidhreacht Ailtireachta, (FNOA) i gcrích chomh maith. Cuireadh trí Ordú Caomhnaithe i bhfeidhm ar shéadchomharthaí náisiúnta ag an Seanmhainistir, Co. Luimnigh; Cluain Siabhra Mhóir, Co. na Gaillimhe agus Mainistir Chill Chúile, Co. Thiobraid Árann.

D'fhógair an tAire Liosta Sealadach na hÉireann dá hainmnithe féideartha do liosta Suíomhanna Oidhreachta an Domhain i mí Aibreáin 2010 agus rinne Coiste Oidhreachta an Domhain nóta dóibh ag a gcruinniú sa Bhrasaíl in Iúil/Lúnasa 2010.
- Achtaíodh an tAcht Pleanála agus Forbartha (Leasú) 2010 i mí Iúil 2010. Leasaíonn an t-acht seo na hAchtanna Pleanála 2000 - 2009 le haird ar leith ar thacú le hathshlánú eacnamaíochta agus forbairt inbhuanaithe.
- Ghlac an Roinn de chúram in Eanáir 2010 riarachán a dhéanamh ar raon feidhmeanna urthrá a chuimsíonn gach forbairt urthrá a bhaineann le fuinneamh. Tosáíodh ar obair sa Roinn maidir le forbairt a dhéanamh ar chlár comhthoilithe urthrá comhtháite sa chóras pleanála.
- Ainmníodh trí Chrios Forbartha Straitéiseacha (CFS) (Coill na Silíní i nDún Laoghaire-Ráth an Dúin, An Mhóin Ard i gCo. Corcaigh agus Gráinseach Ghormáin i mBaile Átha Cliath).
- Bunaíodh Grúpa Saineolaithe ardleibhéil chun comhairle agus moltaí a sholáthar chun raon leathan mórcheisteanna a réiteach maidir le forbairtí tithíochta

neamhchríochnaithe i ndiaidh foilsíú suirbhé náisiúnta i mí Dheireadh Fómhair de os cionn 2,800 forbairt tithíochta neamhchríochnaithe.

Clár 4: Tithíocht

- Leanadh le hathstruchtúrú suntasach sa chlár infheistíochta tithíochta sóisialta sa bhliain 2010 le léas ar 1,223 aonad ag teach i bhfeidhm sa bhliain 2010 agus 3,642 aonad nua faoin Scém um Chóiríocht ar Cíos (SCC).
- Bhog 630 teaghlach i gcóiríocht do dhaoine gan dídean ar aghaidh go cóiríocht níos fadtéarmaí, agus cuireadh socruithe fadtéarmacha tionóntachta in eagar do 400 eile i gcóiríocht reatha do dhaoine gan dídean.
- Infheistíocht leantach i scéimeanna leasaithe agus iarfheistithe le 1,748 aonad feabhsaithe mar pháirt de chlár chothabhála phleanáilte na n-údarás áitiúil; 2,108 aonad feabhsaithe faoin glár iarfheistithe d'éifeachtúlacht fuinnimh; 140 aonad nua agus athchóirithe do Thaistealaithe curtha ar fáil chomh maith.
- Bhain 13,869 teaghlach tairbhe as na Scéimeanna Deontais Oiriúnaithe Tithíochta do Dhaoine Breacaosta agus Daoine atá faoi Mhíchumas, le costas iomlán na nDeontas Oiriúnaithe Tithíochta íochta ionann agus €78.65m.
- Ullmhaíodh Dréachtstraitéis Tithíochta Náisiúnta do Dhaoine atá faoi Mhíchumas i gcomhairle leis an nGrúpa Comhairleach Náisiúnta trasarnála sa bhliain 2010.
- Tugadh isteach scém nua bhreisíoch cheannaigh do thionóntaí ar thithe nua áirithe, curtha ar fáil ag údarás áitiúla, i mí Meithimh 2010.
- Cuireadh an ceanglas Teastas Rochtana Míchumais (TRM) a bheith ag duine ar bun sa bhliain 2010 agus cuimsithe i leasuithe breise do na Rialacháin Tógála i rith na bliana bhí seoladh Pháirt M (2010) nua agus críochnú athbhreithnithe ar Pháirt H (2010) agus Páirt L (2011). Tá sé mar aidhm ag an Páirt L nua 60% feabhais comhiomláin a bhaint amach (thar na riachtanais rialála 2005) ar fheidhmíocht fuinnimh agus astaíochtaí dé-ocsaíde carbóin d'áiteanna nua cónaithe an 1 Nollaig 2011 agus dá éis.

Clár 5: Rialtas Áitiúil agus Toghchóras

- Cur chuige cuimsitheach, sonraithe á leanúint chun éifeachtúlacht shuntasach a bhaint amach in earnáil an rialtais áitiúil. Tacaíocht curtha ar fáil don Ghrúpa neamhspleách Athbhreithnithe um Éifeachtúlacht Rialtais Áitiúil maidir lena dtuarascáil (foilsithe Iúil 2010), agus cuireadh moltaí ábhartha chun cinn.
- Cumasc Boird Seirbhísí Ríomhaire Rialtais Áitiúil agus Bord Seirbhísí Bainistíochta Rialtais Áitiúil tugtha ar aghaidh go maith agus tá POF ainmnithe ó mhí Eanáir. Dá bharr, laghdaigh líon na foirne ó chúchóiríodh áiseanna agus ó rinneadh struchtúir chorparáideacha a chumasc.
- Dul chun cinn déanta i neartú agus forbairt oibre leis na Boird Fiontar Contae agus Cathrach a chuimsíonn leathnú Fochoistí Eacnamaíocha agus Forbartha chun bheith ina bhFóraitm Úsáideoirí Gnó chomh maith.

- Tacaíocht curtha ar fáil do Choiste Rialtais Áitiúil Luimnigh maidir le foilsiú a dtuarascála ar an rialtas áitiúil a chur chun cinn i Réigiún an Iarthair Láir.
- An fhreagairt náisiúnta stiúrtha maidir le tarluithe adhaimsire tríd an *Grúpa Comhordaithe Náisiúnta um Adhaimsir*.
- Cuireadh €7.3 milliún ar fáil faoin gclár caipitil nua do leabharlanna poiblí (2010-2011), atá ag leanúint leis ag cur áis tacaíochta ar fáil d'údarais leabharlann chun gur féidir leo a seirbhísí leabharlann a fhorbairt.
- Achtú an Achta um Láithreáin Pórúcháin Madraí 2010 i mí Iúil. Déanann an tAcht seo foráil go gcuirtear de cheangal ar gach láthair pórúcháin madraí clárú agus íoschaighdeáin tréidliachta, leasa agus eile a chomhlíonadh.
- Tacaíocht tugtha d'obair an Tascfhórsa do Chosc an Tionscadail Vótála agus Comhairimh Leictreonaigh. Rinne maoirseacht ar na socrúithe reachtaíochta agus oifigiúla d'fhothoghcháin na Dála i ndáilcheantair Iardheisceart Dhún na nGall an 25 Samhain 2010.

Clár 6: Met Éireann

- Nuachóiriú an Radair Aimsire in aerfort na Sionainne i mí Lúnasa; córas uasghrádaithe i bhfeidhm go hiomlán anois agus chruthaigh seo feabhas i gcáilíocht sonraí agus i soláthar faisnéise níos fearr do réamhaisnéiseoirí agus don phobal.
- Soláthar leantach ionsamhlúcháin aeráide domhanda agus réigiúnaí.
- Measúnú agus tástáil déanta ar ionsamhlúchán do réamhaisnéis um borradh cósta atá i bhfeidhm anois (i.e. ardú an dromchla mara de bharr na haimsire in áit taoidí) i gcomhpháirtíocht le OOP.
- Cruineas réamhaisnéise leasaithe trí ionsamhail infheidhme méisea-scála a thabhairt isteach/cur i bhfeidhm agus úsáid iarphróiseála (ceartaíonn seo earráidí in amh-réamhaisnéisí) i bhfeidhm i gceart do réamhaisnéis ar choinníollacha bóthair (clúdach seaca/sneachta) san adhaimsir ag deireadh 2010.
- An phríomhshamhail réamhaisnéise infheidhme uasghrádaithe agus beachtaithe sa bhliain 2010. Chonacthas tairbhe an chórais nua láithreach ó ardchaighdeán na réamhaisnéisí a soláthraíodh i rith na hadhaimsire i mí na Nollag 2010.

Clár 7: Acmhainní a chur ar fáil don Roinn Reatha

- Críochnú agus oscailt oifigiúil oifig nua na Roinne i Loch Garman i mí an Mheithimh 2010; áitíocht an fhoirgnimh nua tosaithe i mí Márta, le haistriú céimnithe thart ar 180 ball foirne; comhdhlúthú oifig na Roinne i mBaile Átha Cliath ag dul ar aghaidh chomh maith le tionscnaimh chun éifeachtúlacht fuinnimh na bhfoirgneamh a mhéadú.
- Cur i bhfeidhm leantach an Chláir Athraithe don tSeirbhís Phoiblí agus ceangaltais mar chuid de *Chomhaontú na Seirbhíse Poiblí 2010-2014*. Is éard atá i gceist leis an dul chun cinn seo ná laghdú de 16 phost ag deireadh na bliana; réimsí ath-implonaithe a

aithint; foirne nua ildisciplíneacha bunaithe; ullmhúcháin agus socruithe nua tuairiscithe leasaithe, tras-srutha mar pháirt de Scéim Socraithe Céimithe FÁS.

- Tiomantas leanúnach d'fheabhsú seirbhísí do chustaiméirí agus an úsáid is fearr a bhaint as ríomhsheirbhísí Rialtais. Tionscnaimh tosaithe agus ag dul ar aghaidh a chuimsíonn suíomh gréasáin Giorcláin Rialtais Áitiúil.
- Bonneagar TFC na Roinne a ascnamh go modh Comhadlainne Gníomhaí.
- Smacht mhaith a choinneáil ar leithdháiltí airgeadais, smacht mhaith ar sholáthar etc.

Caibidil 1 An Comhshaol agus Athrú Aeráide

Cuspóir Ardleibhéal

Cosaint an chomhshaoil, sláinte an duine agus páirtíocht Éireann san iarracht dhomhanda in aghaidh athrú aeráide a chur chun cinn, go díreach agus trí chomhtháthú mórcheisteanna comhshaoil i bpolasaithe geilleagraic agus earnála

Polasaí Dramhaíola

Forbraíodh agus foilsíodh Dréachtráiteas ar Pholasaí Dramhaíola do chomhairliúchán pobail i mí Iúil 2010. Fuarthas 76 aighneacht, agus bhí an t-ábhar iontu faoi bhreithniú ag deireadh na bliana i gcomhthéacs an ráiteas deireanach polasaí a chríochnú.

Lean na sé thionscnamh freagrachta táirgeora (TFT) atá i bhfeidhm in Éirinn, faoina bhfuil sé de cheangal ar tháirgeoirí cur le costais bainistíochta dramhaíola táirgí a bhfuil a ré caite agus arbh iad siúd a chur ar an margadh iad, orthu ag déanamh dul chun cinn suntasach. I gceist leis na sé TFT tá pacáistíocht dramhaíola, plástigh feirme, Dramhthrealamh Leictreach agus Leictreonach (DTLL), feithiclí a bhfuil a ré caite (FRC), boinn agus cadhnaí, rud a chuir le haistriú méideanna móra de na cineálacha sin dramhaíola ó líonadh talún. Léiríonn na sonraí is déanaí, maidir le 2009 na nithe seo a lenas:

- Bhailigh scéimeanna Comhlíonta DTLL beagnach 40,000 tona DTLL, méid combhionann le os cionn dhá oiread sprioc an AE de 4 cileagram per capita ;
- Bailíodh os cionn 19,000 tona de dhramhphlaistigh feirme, méadú níos mó ná 50% ar 2008;
- Thacaigh Repak le haisghabháil/athchúrsáil 644,000 tona de phacáistíocht úsáidte, méid combhionann le beagnach 70% den sprioc aisghabhála, agus sin beagnach 10% os cionn sprioc na Treorach um Pacáistíocht a bhí le baint amach roimh 2011.

I mí Feabhra 2010, d'ardaigh an tobhach líonta talún ó €25 in aghaidh an tona go €30 in aghaidh an tona chun an t-aistriú ábhair ó líonadh talún a luathú. Gné bhreise den tsraith beartas chun dramhaíl in-bhithmhíllte bhardais a aistriú ó líonadh talún, mar atá den riachtanas faoin Treoir um Líonadh Talún (1999/31/CE), ná tosú, i mí Iúil 2010, comhairliúcháin phoiblí ar rialacháin dramhaíola um Bia Teaghlaigh. Ag cur le rialacháin chomhchosúla atá i bhfeidhm cheana féin don earnáil tráchtála, d'éileodh siad seo go ndéanfaí bailiúcháin deighilte dramhbhia a sholáthar do theaghlaigh agus go ndéanfaí é a aistriú ó líonadh talún.

Ag trácht ar an tacaíocht a cuireadh ar fáil d'fhorbairt bonneagair dramhaíola sa bhliain 2010:

- Cuireadh €4 mhiliún ar fáil ón státchiste chun na costais réasúnta chaipitil a fhritháireamh a thabhaigh údarais áitiúla agus iad i mbun feabhsúcháin agus iarchúram riachtanach a dhéanamh ar roinnt láithreacha líonta talún ceadúnaithe faoi na hAchtanna um Bainistíocht Dramhaíola ;
- Cuireadh €12.3 milliún ar fáil chun tacú le costas na foirne tiomnaithe forfheidhmithe dramhaíola a earcú atá ann chun aghaidh a thabhairt ar fhadhb na

dumpála neamhdhleathaí, agus chun comhlíonadh reachtaíochta dramhaíola i gcoitinne a chinntiú;

- Cuireadh cúnaimh deontais de €7.3 milliún ar fáil d’údarás áitiúla chun cineálacht an bonneagar athchúrsála atá ar fáil do theaghlaigh a mhéadú. De bharr an lag trá eacnamaíochta seo tá laghdú tagtha ar líon na n-údarás áitiúil atá ag lorg deontais faoin scéim seo, toisc mórcheisteanna a bheith acu maidir le cistiú agus costais oibríochta leantacha a chomhoiriúniú.

De bhreis air sin, cuireadh cistiú de €12.4 milliún ar fáil d’údarás áitiúla chun costais oibríochta áiseanna amhail bainc “fág anseo” agus ionaid fónais phoiblí a fhritháireamh. Tharla an méadú seo mar aitheantas ar na deacrachtaí a tabhaíodh in oibríocht áiseanna dá leithéid de bharr an laghdaithe i margadh na n-athchúrsábhar.

Athrú Aeráide

Ar aon dul leis an tiomantas sa Chlár Athnuaithe don Rialtas, bhí forbairt reachtaíochta príomha chun bheith mar bhonn agus taca ag polasaí náisiúnta um athrú aeráide mar thosaíocht sa bhliain 2010. Chuaigh forbairt na reachtaíochta ar aghaidh in éineacht le hobair leantach ar fud Ranna an Rialtais ar pholasaithe agus beartais chun astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú i gcomhthéacs fheidhmiúchán na Straitéise Náisiúnta um Athrú Aeráide 2007-2012.

Foilsíodh an Bille Freagartha um Athrú Aeráide 2010 an 23 Nollaig 2010 chun bonn reachtúil a sholáthar do thrasdul go heacnamaíocht atá íseal i gcarbóin, athléimneach in aghaidh na haeráide agus atá inbhuanaithe ó thaobh comhshaoil de. I measc eochair-fhorálacha an Bhille bhí:

- spriocanna laghdaithe astaíochta chun tacú le cuspóir an trasdula;
- ceangaltais ar an Rialtas pleananna náisiúnta maolaithe agus oiriúnaithe a chumadh agus an chumhacht a thabhairt don Rialtas iarraidh ar Airí pleananna dá leithéid a chur i bhfeidhm ina réimsí freagrachta féin;
- tús curtha le Ráitis Bhliantúla Trasdula chun dul in áir an bhuiséid reatha carbóin a leagfadh amach dul chun cinn déanta ar chuspóir an trasdula; agus
- bunú Comhlacht Comhairleach Saineolaithe chun comhairle a chur ar an Rialtas agus Airí aonair maidir le mórcheisteanna athraithe aeráide.

Bruscar

Leanadh le scéim deontais na n-údarás áitiúil um feasacht frith-bhruscair agus frith-ghraifítí i rith 2010. De bhreis air sin, tugadh scéim deontais údarás áitiúil nua isteach, an Scéim Tacaíochta Frith-Bhruscair don Séasúr Turasóireachta, mar fhreagairt dhíreach ar bhruscar i gceannphointí agus bealaí rochtana turasóireachta. Léirigh torthaí an Chórais Monatóireachta Náisiúnta um Monatóireacht ar Thruailliú do 2009, a foilsíodh i mí Aibreáin 2010, gur thaispeáin os cionn 70% de na ceantair sa suirbhé leibhéal ard glaineachta, an leibhéal is airde a baineadh amach ó tosaíodh ar an monatóireacht sa bhliain 2002. Rangaigh Gnó na hÉireann in Aghaidh an Bhruscair i 2010 go raibh 74% de na bailte sa suirbhé “glan go gnáth-chaighdeán na hEorpa”, an ráta is airde riamh.

Lean an comhaontú idirbheartaithe idir an Rialtas agus Cumann Baincéireachta na hÉireann ar aghaidh, agus d’éag an comhaontú idirbheartaithe idir an Rialtas agus earnáil ghuma coganta go luath sa bhliain 2010. Bhí moltaí do chomhaontú nua, dírithe ar aghaidh a thabhairt ar an bhfadhb shainiúil a chothaíonn úsáid ghuma coganta faoi bhreithniú ag deireadh na bliana.

Reáchtáladh an 52ú comórtas na mBailte Slachtmhara sa bhliain 2010, agus cuireadh 760 iontráil isteach. Ba é Baile Tallúnaigh, Co, Lú a bhuaigh an teideal foriomlán den chéad uair riamh. Bronnadh boinn airgid agus óir faoi seach ar Imleach, Co. Thiobraid Árann agus Cora Droma Rúisc, Co. Liatroma don Chomórtas Eorpach Entente Florale.

Polasaí um Radaíocht Chomhshaoil & Cáilíocht Aeir

Lean an Roinn lena cuid oibre i gcur chun cinn polasaí intíre maidir le saincheisteanna cosanta raideolaíocha lena n-áirítear rialú radóin, sábháilteacht núicléach, agus bainistíocht dramhaíola radaighníomhaí. Chuathas i mbun na hoibre seo i gcomhpháirtíocht leis an Institiúid Éireannach um Chosaint Raideolaíoch agus cuimsíodh athbhreithniú ar Phlean Náisiúnta na hÉireann do chur i bhfeidhm na Straitéise um Shubstaintí Raideolaíocha ó Choinbhinsiún OSPAR, agus páirtíocht i bhforbairt Treorach na hEorpa maidir le bainistíocht shábháilte dramhaíola radaighníomhaí ann. Ullmhíodh dréachrialacháin chun éifeacht a thabhairt don Treoir um Shábháilteacht Núicléach (2009/71/Euratom) chomh maith agus chuir Éire leis na próisis chomhairliúcháin a thosaigh údarás na RA maidir lena ráiteas ar a mBeartas Fuinnimh Núicléach.

Is tionscadal deonach é Seachtain Réthaistil na hEorpa, atá ar siúl ar fud na hEorpa, a chuireann athrú chun cinn i dtreo taisteal inbhuanaithe uirbeach agus a dhíríonn ar an úsáid iomarcach a bhainimid as gluaisteáin phríobháideacha a laghdú. Chuir an Roinn thart ar €100,000 ar fáil do 14 údarás áitiúla ar fud na tíre chun tacú lena bpáirtíocht i Seachtain Réthaistil na hEorpa.

Dheimhnigh monatóireacht na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil agus údarás áitiúil go bhfuil cáilíocht an aeir chomhthimpeallaigh in Éirinn go maith go fóill. Cuireadh reachtaíocht chun cinn chomh maith i rith 2010 a ceapadh chun socrúithe éifeachtacha a sholáthar chun aghaidh a thabhairt ar núis torainn.

Gnó AE

Bhí ionadaíocht Airíoch ann ag na cúig chruinniú de chuid Chomhairle Comhshaoil an AE agus lean na hoifigigh orthu de bheith páirteach go gníomhach i nGrúpaí Oibre an Choimisiúin agus na Comhairle. Cuireadh béim mhór ar athrú aeráide i bplé na Comhairle i rith na bliana ag druidim i dtreo Chomhdháil na NA um Athrú Aeráide i gCancún, Meicsiceo i mí na Nollag 2010.

Lean an Roinn lena cuid oibre ar thrasú reachtaíochta Eorpaí i ndlí na hÉireann, agus tá sonraí faoi seo cuimsithe san Aguisín. San iomlán, laghdaigh líon na sárúithe dlí AE “beo” a bhfuil aghaidh á dtabhairt orthu ag an Roinn ó 32 go 20 i rith 2010.

Comhoibriú Idirnáisiúnta

Tharla an 16ú Comhdháil de na Páirtithe i gCreat-Chomhaontú na Náisiún Aontaithe ar Athrú Aeráide i gCancún, Meicsiceo ag deireadh 2010. Rinneadh dul chun cinn ar raon mórcheisteanna ina gcuimsítear gealltanais dhaingnithe ó Chomhaontú Chóbanhávan mar chomhaontú foirmiúil NA, ag aontú ar chomh-fhís astaíochtaí a laghdú agus an croí-chuspóir srian a chur ar ardú teochta domhanda go leibhéal faoi bhun 2°C, agus an tiomantas maidir le Ciste Aeráide Glas a bhunú a bhailíochtú. An toradh a bhí ann, cé nach mór atá sé, ná gurbh fheabhas mór é ar an gcomhdháil a tháinig roimhe sa bhliain 2009.

Rinneadh ranníocaíocht mearmhaoinithe de €23 milliún tríd an Chomhaontas Domhanda um Athrú Aeráide (GCCA) arna bhunú agus fheidhmiú ag an gCoimisiún

Eorpach. D'aontaigh Éire chomh maith tacaíocht a thabhairt, i gcomhpháirtíocht le Clár Comhshaoil na Náisiún Aontaithe agus Institiúid Acmhainní an Domhain, do thionscadal taighde nua ar idirbheartaíocht Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar Athrú Aeráide (UNFCCC).

Bhí ionadaíocht Airíoch ann ag an mír Ardleibhéil den 18ú Seisiún de Choimisiún na Náisiún Aontaithe ar Fhorbairt Inbhuanaithe i Nua-Eabhrac i mí Bealtaine. De bhreis air sin, threoraigh an Roinn daingniú na hÉireann de Choinbhinsiún Stócolm ar Thruailleáin Orgánacha Mharthanacha, a réachtáladh an 5 Lúnasa 2010, agus tháinig an Coinbhinsiún i bhfeidhm an 3 Samhain 2010. Rinneadh dul chun cinn suntasach sa bhliain 2010 i dtreo dhaingniú Choinbhinsiún Aarhus maidir le rochtain ar eolas, páirtíocht poiblí i gcinnteoireacht agus rochtain ar cheartas do ghnóthaí comhshaoil.

I mí Márta agus mí Dheireadh Fómhair 2010, pléadh i gcruinnithe Airí na Comhairle Aireachta Thuaidh-Theas (Earnáil an Chomhshaoil) i mBaile Átha Cliath agus Ard Mhacha, comhoibriú agus cur i bhfeidhm Chreat-treoir Uisce an AE, aisdúichiú dramhaíola neamhdhleathaí ó Thuaisceart Éireann, agus cur chuige coiteann maidir le tuairisciú agus taighde comhshaoil. Lean obair ar aghaidh chomh maith trí Chomhairle na Breataine-na hÉireann (Earnáil an Chomhshaoil) ar chomhoibriú Thoir-Thiar a thabhairt chun cinn i gcás ghnóthaí comhleasa.

Feasacht Comhshaoil

Tá an Feachtas Náisiúnta um Fheasacht ar Athrú Aeráide ag leanúint leis ag cur feasachta chun cinn i gcás iarmhairtí agus impleachtaí athraithe aeráide tríd a suíomh gréasáin, www.change.ie. Cuireadh branda agus feachtas CHANGE chun cinn trí thionscnaimh méadaithe feasachta éagsúla, ina gcuimsítear Earth Hour agus www.changeblog.ie. I gcomhpháirtíocht leis an Ionad um Chearta Daonna agus Oideachas Saoránachta i gColáiste Naomh Pádraig, Baile Átha Cliath, d'fhorbair Feachtas Change Eicea-Threoracham, paca acmhainne do mhúinteoirí ar imscrúduithe comhshaoil agus athraithe aeráide do bhunscoileanna.

Lean an Roinn ag tabhairt tacaíochta do Clár Scoileanna Glasa An Taisce, agus tá ráta páirtíochta éifeachtach de 83% de scoileanna uile na tíre páirteach ann. Tugadh tacaíocht airgeadais leantach d'eagraíochtaí comhshaoil neamh-Rialtais do chroí-ghníomhaíochtaí, leathnú acmhainneachta, taighde agus oiliúint. Lean Ciste Áitiúil Comhpháirtíocht Comhshaoil Clár 21 air ag tacú leis an ardobair atá ar siúl ag raon grúpaí pobail, scoileanna agus eagraíochtaí neamh-rialtais inbhuanaithe a chur chun cinn ag leibhéal áitiúil.

Lean ENFO, seirbhís faisnéise comhshaoil na Roinne, air ag soláthar ábhair chomhshaoil ardchaighdeán, úsáidchúntach ar a suíomh gréasáin www.enfo.ie, tacaíthe ag taispeántais, léachtaí agus plé i leabharlanna áitiúla. Tháinig ceithre phointe ENFO amach i 2010 chomh maith, seirbhís nuálach a sholáthraíonn rochtain ar raon leathan faisnéise comhshaoil áitiúil, náisiúnta agus idirnáisiúnta ó leabharlanna poiblí.

Caibidil 2

Uisce agus Oidhreacht Nádúrtha

Cuspóir Ardleibhéil

Acmhainní uisce, éiceachórais atá ag brath ar uisce agus cáilíocht uisce óil a chosaint agus a fheabhsú, agus caomhnú, ómós agus úsáid inbhuanaithe ár n-oidhreacht nádúrtha agus ár mbithéagúlachta a chur chun cinn.

Bonneagar na Seirbhísí Uisce agus Cáilíocht Uisce

Thosaigh agus críochnaigh 2010 ar an mbealach céanna, le béim mhór ag an bpobal agus na polaiteoirí ar sholáthairtí uisce de bharr na n-imeachtaí adhaimsire i mí Eanáir agus mí na Nollag. Chuir na himeachtaí seo brú mór ar na seirbhísí uisce, go háirithe i ndiaidh na coscartha mear a tharla i mí na Nollag 2010, nuair a chúisigh gluaiseacht na talún píobáin phléasctha. Shlóg údaráis áitiúla pleananna éigeandála chun soláthairtí uisce a chaomhnú agus sceitheanna a dheisiú chomh tapa agus arbh fhéidir.

An Clár um Infheistíocht sna Seirbhísí Uisce

Déantar infheistiú an Stáit in bonneagar na seirbhísí uisce a chur tríd an gClár um Infheistíocht sna Seirbhísí Uisce (CISU) agus tríd an gClár Uisce Tuaithe (CUT), atá déabhlóidithe den chuid is mó d'údaráis áitiúla. Tháinig caiteachas Stáitchiste foriomlán sa bhliain 2010 go €495 milliún, i gcomparáid le €512 milliún sa bhliain 2009.

Rinneadh leithdháileadh speisialta de Chiste Rialtais Áitiúil de €22 milliún chomh maith le húdaráis áitiúla sa bhliain 2010. Seo a leanas miondealú ar an leithdháileadh:

- €11.8 milliún bainteach le costais shamplála chun comhlíonadh caighdeán uisce óil agus fuíolluisce eisiltigh agus iarratais ar cheadúnais chuig an nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil do sceitheanna fuíolluisce a fhiosrú;
- €8.7 milliún bainteach le caiteachas oibríochta ar ionaid nua chóireála uisce agus fuíolluisce sa chéad dá bhliain i ndiaidh a gcríochnaithe;
- €1 mhilliún de Dheontas Oiliúna - chun tacú le costais oiliúna na foirne a bhí gafa le hoibríochtaí seirbhísí uisce agus soláthar bonneagair.

Ar an iomlán, cuireadh 78 conradh/scéim i gcrích sa bhliain 2010, tosaíodh ar 25 sa bhreis, agus lean obair ar aghaidh ar 55 conradh eile. Tá an obair seo ag léiriú thiomantas an Rialtais fós i gcinntiú go dtagann sceitheadh séarachais go haibhneacha, locha agus uiscí cósta, agus cáilíocht uisce óil chuig na caighdeáin idirnáisiúnta is airde.

An aidhm ardleibhéil atá ag CISU ná a chinntiú go n-éascaíonn tráthúlacht agus scála infheistíochta sna seirbhísí uisce forbairt eacnamaíoch agus eile, comhlíonadh na gceanglas reachtúil d'uisce óil agus do chóireáil fuíolluisce agus baint amach na gcuspóirí d'inhuaine chomhshaoil. I ndiaidh athbhreithniú a dhéanamh ar infheistíocht chaipitil sna seirbhísí uisce, foilsíodh an Clár um Infheistíocht sna Seirbhísí Uisce 2010-2012 i mí Aibreáin 2010. Cé go ndéanann an clár seo cur leis na cláir a tháinig roimhe, léiríonn an CISU reatha 2010-2012 líon suntasach athruithe i gcur chuige. Cuimsithe i bhforbairt an chláir bhí athbhreithniú “fréamh agus craobh” ar gach tionscadal a bhí sa chlár roimhe nach raibh tar éis teacht chun cinn mórán. Tá sé mar aidhm ag an gclár seo tosaíocht a

dhéanamh de thionscadail a dhíríonn ar chomhlíonadh comhshaoil chomh maith le tionscadail a chabhraíonn le fás eacnamaíochta agus fostaíochta.

Caomhnú Uisce

Aithnítear Caomhnú uisce mar eochair-thosaíocht faoin gClár um Infheistíocht sna Seirbhísí Uisce 2010-2012, agus léiríonn an infheistíocht na tosaíochtaí a d'aithin údaráis áitiúla maidir le tionscadail athshlánaithe/athchur príobhphíobán uisce ina gceantair féin. Ceaptar go mbeidh béim ar leith ar cheantair ina bhfuil na rátaí do-ghlactha d'uisce gan tásc. D'aisíoc an Roinn €38 milliún le húdaráis áitiúla ó thionscadail chaomhnaithe uisce sa bhliain 2010.

Go dtí seo, chuaigh formhór na hinfeistíochta ó údaráis áitiúla chuig córais bainistíochta uisce agus braite sceitheadh gníomhach mar réamhtheachtaithe riachtanacha don dianchlár athshlánaithe príomhlíonra uisce atá á reáchtáil faoi Chlár 2010-2012. Tá an meán náisiúnta d'uisce gan tásc i bhfoinsí poiblí uisce ag os cionn 40% faoi láthair, agus féadfar monatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn an chláir ar bhonn bliantúil trí phróiseas táscairí na n-údarás áitiúil.

Uisce Tuaithe

Tháinig caiteachas an státchiste faoin gClár Uisce Tuaithe sa bhliain 2010 go €88 milliún.

Lean Clár 2010 ar aghaidh ag díriú ar bheartais le grúpscéimeanna uisce a bhfuil foinse phríobháideach soláthair acu a chur ag comhlíonadh na gcaighdeán náisiúnta d'uisce óil, le béim ar leith ar chur i bhfeidhm “Phlean Gníomhaíochta” le beartais tosaíochta chun feabhas a chur ar cháilíocht an uisce a fheabhsú agus a chinntiú i 728 grúpscéim uisce ó fhoinsí príobháideacha trí mheán uasghrádaithe, nó soláthar ionad cóireála nua uisce nó nasc le grúpscéimeanna chuig soláthairtí poiblí. As an €88 milliún caiteachais, bhí €60 milliún bainteach le grúpscéimeanna uisce agus caitheadh formhór an iarmhéid ar scéimeanna beaga poiblí uisce agus séarachais.

Ag deireadh 2010, bhí an Plean Gníomhaíochta 88% curtha i gcrích. Rinneadh oibreacha ar 639 scéim do 78,400 teaghlach. Bhí tionchar mór ag dul chun cinn an phlean gníomhaíochta seo, go háirithe ón infheistíocht de €800 milliún sna tionscadail soláthair uisce faoin Scéim Uisce Tuaithe 2002 agus 2009, ar dúnadh an cháis i gcoinne na hÉireann ó Choimisiún na hEorpa, a tharla sa bhliain 2002 nuair a chinn Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh (CBAE) go raibh Éire ag sárú a hoibleagáidí faoi Threoir Uisce Óil an AE.

Polasaí Uisce

Cuireadh ullmhú reachtaíochta chun comhlíonadh rialaithe CBAE a chinntiú maidir le fuíolluisce baile ó umair sheipteacha agus córais eile cóireála fuíolluisce chun cinn chomh maith sa bhliain 2010. Chuathas i mbun comhairleoireachta le phríomhpháirtithe leasmhara ar bheartais maidir le monatóireacht agus iniúchadh a dhéanamh ar chórais dá leithéid agus ábhair bhainteacha.

D'fhaomh an tAire na Pleananna Bainistíochta Abhantraí ar ghlac na húdaráis áitiúla ábhartha leo a tháinig i bhfeidhm an 15 Iúil 2010. Tá tionchar díreach tar éis a bheith ag tosaíochtaí comhshaoil a aithníodh mar pháirt den phróiseas pleanála abhantraí ar an bpróiseas roghnaithe tionscadail don infheistíocht faoin Scéim Infheistíochta sna Seirbhísí Uisce 2010 - 2012.

Dúnadh ceithre chás sáraithe AE a bhí bainteach le huisce chomh maith sa bhliain 2010. Bhí siad seo bainteach le cáilíocht uisce óil, Uiscí Sliogéisc, Treoracha um Shubstaintí

Dainséaracha agus Fuíolluisce Uirbeach. Aontaíodh ar Chlár Gníomhaíochta maidir le Níotráití agus cuireadh i bhfeidhm é trí Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Deachleachtas Talmhaíochta do Chosaint Uiscí) 2010. Rinneadh na Rialacháin seo i mí na Nollag 2010 agus beidh an clár ar siúl go deireadh 2013.

Faomhadh iarratas na hÉireann maidir le hathnuachan a maolaithe faoin Treoir um Níotráití ag Coiste Níotráití an AE ar an 30 Samhain 2010. De bharr an mhaolaithe seo beidh ar chumas feirmeoirí dul thar an teorainn 170kg de nítrigin orgánach in aghaidh an heicteáir agus má chuirtear iarratas isteach d'fhéadfadh go dtabharfaí cead suas go 250cileagram in aghaidh an heicteáir a úsáid, faoi choinníollacha déine.

Oidhreacht Nádúrtha

Lean an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra (SNPF) orthu leis an dul chun cinn suntasach i rith 2010 ina gcuid iarrachtaí na hardleibhéil chosanta a bhaint amach dár n-oidhreacht nádúrtha. Rinneadh raon leathan beartas a chur i bhfeidhm a chuimsigh cosaint reachtaíochta, infheistíocht chomhshaoil agus tionscadail mhéadaithe feasachta ar an gcomhshaoil i rith na bliana a raibh de chuspóir acu ár n-aidhm a bhaint amach.

- Rinneadh foráil fhorleathan san Acht um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) 2010 d'ionchorprú trasuí Alt 6 den Treoir um Ghnáthóga díreach isteach sa chód pleanála, agus do bhunú creata dlíthiúil soiléir do chomhlíonadh.
- Faoi Rialacháin an Chomhphobail Eorpaigh (Éin agus Gnáthóga Nádúrtha) (Rialú Gníomhaíochtaí Áineasa) 2010 féadann an tAire, faoi ordú, cosc a chur ar ghníomhaíochtaí amhail na cuadrothaíochta agus na rothaíochta streachailte i gceantair ina bhfuil siad ag déanamh damáiste do ghnáthóga nádúrtha.
- Cuireadh comhairle ar údaráis áitiúla ag an Roinn ar chomhlíonadh Alt 6 den Treoir um Ghnáthóga maidir le pleananna agus tionscadail a bhfuil siad ag glacadh leo nó ag smaoineamh ar ghlacadh leo don chomhthoil pleanála.
- Chun aghaidh a thabhairt ar bhreithiúnais CBAE i gcoinne na hÉireann, rinneadh Dréachrialacháin an Chomhphobail Eorpaigh (Éin agus Gnáthóga) a atreorú go comhairliúchán poiblí sular cuireadh i gcrích iad.
- Déanann an tAcht um Fhiadhúlra (Leasú) 2010 foráil go bhféadfaí cosc a chur ar sheilg charianna, fíneálacha a mhéadú do choireanna in aghaidh an Achta um Fhiadhúlra agus go bhféadfaí ceadúnais seilge a eisiúint le scaoilteoirí.
- Rinneadh Rialacháin an Chomhphobail Eorpaigh (Éin agus Gnáthóga Nádúrtha) (Srianta Ar Úsáid Baoite Nimhiúil) 2010 chun cosaint sa bhreis a sholáthar d'éin mhóra chreiche.

Chuaigh an clár oibreacha caipitil ar aghaidh i rith na bliana agus thosaigh 129 tionscadal sna Páirceanna Náisiúnta agus sna hAnaclanna Dúlra i rith 2010. D'oscail Ionad Cuairteoirí Bhaile Cruaich go hoifigiúil i mí Aibreáin, rud a chuireann sochair eacnamaíochta agus turasóireachta ar fáil do réigiún Mhaigh Eo. Chuaigh obair ar Ionad Cuairteoirí Phortach Chláraigh ar aghaidh i rith 2010 agus bhí sé ag teacht chun críche ag deireadh na bliana.

Rinne an clár ainmnithe líonra na hÉireann do Limistéir faoi Chosaint Speisialta (LCS) dul chun cinn suntasach i rith 2010 agus cuireadh úinéirí talún ar an eolas maidir le 41

suíomh molta ainmnithe ar fud na tíre. De bhreis air sin, cuireadh in iúl d'úinéirí talún i 6 Limistéir Speisialta Chaomhantais (LSC) go ndearnadh leasuithe do theorainneacha suímh i rith na bliana. Cuireadh an próiseas ainmnithe do 59 LSC i gcrích i rith na bliana nuair a críochnaíodh Ionstraim Reachtúil do gach suíomh. Ligeann na Rialacháin um Ghnáthóga d'úinéirí talún cur i gcoinne ainmniúchán molta suíomhanna. Tháinig thart ar 250 agóid isteach i rith 2010 agus tugadh díreach os cionn 200 acu (agóidí a fuarthas sa bhliain roimhe san áireamh) chun críche.

Lean an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra ag obair i ndlúthchomhar leis an Roinn Talmhaíochta, Iascaigh agus Bia agus Foras na Mara chun aghaidh a thabhairt ar rialú CBAE maidir le “Cás na nÉan”. Rinneadh obair shuirbhé eolaíochta ar bheathra éan agus muirí timpeall ar an gcósta chun measúnú cuí a chinntiú ar cheadúnú do bharchultúr agus iascach.

I ndiaidh chinnidh an Rialtais i mí Bealtaine, d'fhógair an tAire go raibh deireadh tagtha leis an maolú a bronnadh i 1999 chun leanúint a cheadú do ghearradh móna neamh-thráchtála i bportaigh ardaíthe LSC. D'fhógair an tAire tús Scéime Cúitimh Eatramhaigh do shealbhóirí móincheart atá tar éis móin a ghearradh dá riachtanais bhaile le cúig bliana anuas ar na portaigh seo. Ag deireadh na bliana, bhí íocaíocht faighte ag 170 iarratasóir faoin scéim seo.

Taighde / Suirbhéanna / Monatóireacht ar Chláir:

Tá sé de cheangal ar Éirinn monatóireacht rialta eolaíoch a dhéanamh ar ghnáthóga agus speicis faoi Threoracha Gnáthóga agus Éan an AE. Cuireann cláir dá leithéid fianaise eolaíoch ar fáil chomh maith a stiúran polasaí náisiúnta maidir le cosaint comhshaoil agus i réimsí ar nós scéimeanna agra-comhshaoil. Lean suirbhéireacht agus monatóireacht ar aghaidh i rith 2010 maidir le raon gnáthóg agus speiceas talún, fionnuisce agus muirí.

Ainmniúchán Muirí

Coimisiúnaíodh staidéir thaighde i rith 2010 chun críochnú próisis ainmnithe LSC do ghnáthóga agus speicis mhuirí a éascú.

Foilsíodh an Plean Caomhantais do Chéiticigh in Uiscí Éireann i ndiaidh comhairliúcháin i rith 2010. Tá leasú á dhéanamh ar phróisis rialála, agus tá cláir mhonatóireachta soitheach-bhunaithe agus talamh-bhunaithe socraithe anois. Cuireadh tacaíocht theicniúil ar fáil d'Fhoras na Mara agus Bord Iascaigh Mhara chun imscrúdú píolótach seachbhais céiticeach ar roinnt iascach Éireannach a mhaoiniú.

Beartais do Bhainistíocht Caomhantais

Faomhadh 120 plean feirme breise sa bhliain 2010 le dul isteach i Scéim Phleananna Feirme SPNF, rud a thógann líon iomlán na bpleananna go 658, uair ar ciorraíodh an Scéim de bharr teorainneacha maoinithe. Tosaíodh an iniúchóireacht ar phleananna feirme sa bhliain 2010 agus leanfaidh sé ar aghaidh sa bhliain 2011.

Cuireadh an tionscadal BurrenLIFE i gcrích i mí Aibreáin agus d'fhaomh Coimisiún an AE an tuarascáil deiridh. Thosaigh clár leantach, Clár Caomhantais Fheirmeoireacht na Boirinne, bunaithe ar mholtaí Tionscail BurrenLIFE, i mí Bealtaine.

Leanadh leis an scéim chruthaithe lochán do Chnádáin sa bhliain 2010. Soláthraíodh seacht nDréachtphlean Bainistíochta Fo-Abhantraí agus fiche do dhiúilicíní péarla fionnuisce. Lean an clár póraithe do dhiúilicíní péarla Ghleann na Feoire i mbraighdeanas ar aghaidh agus den chéad uair riamh, tá diúilicíní óga tar éis 18 mí d'aois a shroicheadh.

Bainistíocht agus Eisiúint Sonraí

Tá córais bainistíochta faisnéise ag croílár gach píosa oibre atá ar siúl sa SPNF. Freagraíodh os cionn 350 iarratas do shonraí eolaíoch, agus rinneadh breis oibre ar ghabháiltais sonraí SPNF a chlárú, sonraí a chaighdeánú agus socrú le go mbeidh rochtain éasca ag daoine orthu trí shuíomhanna gréasáin SPNF agus an Ionaid Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta (INSB).

Leanadh le tionscadail faisnéisíochta i gcomhar le INSB, a chuimsíonn an Bunachar Náisiúnta Fásra agus Fardal Náisiúnta Elasmobranch. Cuireadh an tuarascáil ar Chreat Bainistíochta Sonraí i gcrích.

Bliain Idirnáisiúnta na Bithéagsúlachta 2010

Seo an dara bliain ar cuireadh maoiniú ar fáil ón gCiste Comhshaoil d'Fheasacht Bithéagsúlachta agus leithdháileadh é seo chuig grúpaí éagsúla do chur i bhfeidhm gníomhaíochtaí le feacht an phobail i leith mórcheisteanna bithéagsúlachta a mhéadú agus chun Bliain Idirnáisiúnta na Bithéagsúlachta 2010 a chur chun cinn.

Bhí an Roinn ag obair le hEagraíochtaí Comhshaoil Neamhrialtasacha ar an 4ú Seachtain Náisiúnta Bithéagsúlachta in Éirinn, a bhí ar siúl ón 21 - 30 Bealtaine agus a bhí dírithe ar an Lá Idirnáisiúnta Bithéagsúlachta a réachtáiltear ar an 22 Bealtaine. I measc na ngníomhaíochtaí eile bhí léiriúchán dhá shraith teilifíse ar bhithéagsúlacht - Living in Wildlife agus Wild Journeys ar RTÉ agus táirgeadh agus foilsíodh forlónadh bithéagsúlachta “Wild Ireland” i gcomhar le Nuachtán an Irish Times agus scaipeadh ar gach scoil sa tír é.

Chuir an dámhachtain bithéagsúlachta “Notice Nature” ag Bailte Slachtmhara, a tugadh isteach sa bhliain 2007, dámhachtainí réigiúnacha agus foriomlán ar fáil d’iomaitheoirí Bhailte Slachtmhara a bhí tar éis na tionscadail is fearr sa chomórtas a chur i gcrích. Roghnaíodh seacht ndámhachtain réigiúnacha agus buaiteoir foriomlán amháin (Anaclann Dúlra Mount Plunkett).

Lean obair ar aghaidh ar chur i bhfeidhm an dara Plean Náisiúnta Bithéagsúlachta i rith 2010, agus bhí comhairliúchán pobail san fhómhar cuimsithe san obair sin.

Tá Éire ar cheann de 193 Páirtí i gCoinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar Éagsúlacht Bhitheolaíoch (CBÉ) agus i mí Dheireadh Fómhair 2010, bhí an Roinn mar ionadaí d’Éirinn ag an Deichiú Comhdháil de Pháirtithe CBÉ, a bhí ar siúl in Nagoya, sa tSeapáin.

Chuir an Roinn an *Ceatbrú Tuarascáil Náisiúnta don Choinbhinsiún ar Éagsúlacht Bhitheolaíoch* de chuid na hÉireann isteach i mí Bealtaine 2010 ina bhfuil eolas agus dul chun cinn ar bheartais ar glacadh leo chun an Coinbhinsiún a chur i bhfeidhm cuimsithe agus éifeachtacht na mbeartas céanna.

Lean an Roinn ar aghaidh le linn 2010 de bheith mar ionadaí d’Éirinn ag Grúpa Oibre na Comhairle Eorpaí ar Mhórcheisteanna Comhshaoil Idirnáisiúnta (Bithéagsúlacht) a bunaíodh chun athbhreithniú a dhéanamh ar chur i bhfeidhm an choinbhinsiúin agus chun cur chuige an AE a ullmhú d’idirghabhálaithe bainteacha.

Caibidil 3

Oidhreacht Thógtha & Pleanáil

Cuspóir Ardleibhéil

Creat leasaithe polasaí agus reachtaíochta a sholáthar chun feasacht agus meas an phobail ar ár n-oidhreacht thógtha náisiúnta a chur chun cinn;

A chinntiú go ndéantar ár réigiúin agus ár gcomhphobail a phleanáil agus a thógáil ar bhealach a léiríonn meas ar fhorbairt réigiúnach inbhuanaithe eacnamaíoch agus cothromaithe, agus atá ag comhlíonadh cód cleachtais láidir agus athraitheach pleanála agus tógála.

Caomhnú agus Cosaint na hOidhreachta Tógtha

D'fhaomh an Rialtas Scéim Ghinearálta de Bhille Séadchomharthaí i mí Aibreán 2010 i ndiaidh aighneacht de thuarascáil deiridh an Choiste Comhairleach Saineolaithe (CCS) a rinne mairseacht ar athbhreithniú an pholasaí & cleachtais seandálaíochta.

I measc sholáthar agus chur i bhfeidhm gníomhaíochtaí tosaíochta *Pholasaí Seandálaíochta an Rialtais 2009-2015* bhí bunú struchtúr rialála éagsúil amháil Polasaí an Rialtais ar Choiste Comhairleach um Sheandálaíocht agus Grúpa Feidhmíochta GPA chun tacú le soláthar na 45 gníomhaíocht laistigh den pholasaí. Tacaíodh le tionscnaimh cúnamh deontais díreach agus socruithe nua comhpháirtíochta le príomhpháirtithe leasmhara. Cuimsithe i dtionscnaimh méadaithe feasachta maidir le comhshaol tógtha bhí tacaíocht do bhrandaíl idirnáisiúnta seandálaíochta na hÉireann le Fiontraíocht Éireann agus Institiúid Ríoga Ailtirí na hÉireann agus *A Space for Learning* agus *Open House* de chuid Fhoras Ailtireachta na hÉireann.

D'fhoilsigh agus sheol an tAire 4 shuirbhé den Fhardal Náisiúnta um Oidhreacht Náisiúnta (FNON), 2 lámhleabhar ghaolmhara agus 3 lámhleabhar den tSraith um Chomhairle faoi Oidhreacht Ailtireachta, *Éifeachtacht Fhuinnimh i bhFoirgnimh Thraidisiúnta* ach go háirithe.

Cuireadh os cionn 6,500 iarratas forbartha, inar cuimsíodh 11 d'Fhorbairtí Bonneagair Straitéisigh, faoi bhráid an Aire arna bhfaomhadh ar bhonn oidhreachta ina ról mar chomhairlí reachtúil faoi na hAchtanna Pleanála agus Forbartha 2000 go 2010. De bhreis air sin, cuireadh 19 n-iarratas ar chinneadh faoi Alt 4821 den Acht Comhdhlúite Cánacha 1997 isteach agus 1 iarratas amháin ar chinneadh faoi Alt 1003A2 den acht céanna arna leasú chuig an Roinn.

Fógraíodh Liosta Sealadach na hÉireann d'ainmnithe féideartha do liosta na Láithreán Oidhreachta Domhanda i mí Aibreáin 2010 agus rinne an Coiste Oidhreachta Domhanda nóta díobh ag a gcrúinniú sa Bhrasaíl i mí Iúil/Lúnasa 2010. Coimisiúnaíodh tionscadal píolótach chun tacú leis an Roinn a straitéis a thabhairt chun críche maidir le hainmniúchán réadmhaoine a chur chuig an Liosta Oidhreachta Domhanda.

¹ Faoiseamh Cánach do Chaiteachas ar Fhoirgnimh Shuntasacha agus Gairdíní

² Iocaíocht chánach trí mheán tabhartais de réadmhaoin oidhreachta chuig Iontaobhas Oidhreachta na hÉireann.

Seoladh suíomh gréasáin nua Oidhreacht Domhanda Éireann (www.worldheritageireland.ie) i mí Meithimh in éineacht le *bOidhreacht Dhombanda – Bróisiúr Éireann*.

Thosaigh comhairliúchán le páirtithe leasmhara ar dhréachtú Plean nua Bainistíochta do Shuíomh Oidhreachta Domhanda Bhrú na Bóinne.

Aontaíodh ar Chóid Chleachtais nua seandálaíochta, le foilsiú sa bhliain 2011, idir an Roinn, Ard-Mhúseam na hÉireann agus Bord na Móna agus idir an Roinn agus Iarnród Éireann.

Cuireadh trí ordú caomhnaithe ar shéadchomharthaí náisiúnta; an tSeanmhainistir, Co. Luimnigh, Cluain Siabhra Mhór, Co. na Gaillimhe agus Mainistir Chill Chúile, Co. Thiobraid Árann. Cuireadh dhá shéadchomhartha, ag Gallach, Co. na Gaillimhe agus Trammon, Co. na Mí ar an gClár um Séadchomharthaí Stairiúla.

Cuireadh an tuarascáil deiridh de Thionscadal na bPáirceanna Cogaidh, chun cosaint reachtúil cuí suíomhanna dá léithéid a aithint, faoi bhráid an Phainéil Chomhairligh arna fhaomhadh i mí na Nollag 2010.

Rinneadh fóirdheontas de €160,000 le hAcadamh Ríoga na hÉireann do thochaltáin taighde. Tharla cúig thochaltán faoin scéim seo agus bronnadh 5 dheontas d'obair iarthochailte. Bronnadh €210,000 breise ar an gComhairle Oidhreachta do thionscadail taighde seandálaíochta faoi Chlár Taighde Náisiúnta Seandálaíochta na hÉireann.

Seo a leanas an ghníomhaíocht ar rialúchán gníomhaíochta, suirbhéireachta agus fardail seandálaíochta:

- 694 ceadúnas eisithe do thochaltáin seandálaíochta, imscrúduithe geoifisiceacha, úsáid gléasanna braite agus tumthaí/suirbhéanna ar bháid báite.
- 4 Treo Airíoch eisithe maidir le tochtáin sheandálaíochta ar thionscadail bhóthair ar leith faoifa ag An Bord Pleanála.
- 73 cás comhthoilithe eisithe chun oibreacha a dhéanamh ag séadchomharthaí náisiúnta nó i ngiorracht dóibh.
- 2 thionscadal tarrthála maoinithe do shuíomhanna seandálaíochta ag Keeas Souterrain, Ciarraí agus deisiúchán Dhroichead Lindéir ag Ráth Thamhnach, Iarthar Chorcaí.
- Nuashonraíodh suíomh gréasáin na Seirbhíse Náisiúnta Séadchomharthaí www.archaeology.ie agus cuireadh 20,000 cur síos nua fardail isteach.
- Lean obair ar aghaidh ar fhardail do chontaetha Luimnigh, Longfoirt, Ros Comáin, Dheisceart Thiobraid Árann agus Baile Átha Cliath.

Caitheadh €11.33 milliún faoi chlár caipitil 2010 do chaomhnú oidhreachta tógtha na hÉireann, mar seo a leanas:

- €3.74 milliún curtha ar fáil do scéim Deontais Chaomhnaithe na nÚdarás Áitiúil.
- €1.23 milliún curtha ar fáil do scéim Deontais Chaomhnaithe do Struchtúir Chathartha, a mhaoíníonn caomhnú struchtúr a bhfuil fiúntas oidhreachta ailtireachta suntasach ag baint leo, atá faoi úinéireacht chathartha, agus atá oscailte don phobal. De bhreis air sin, leithdháileadh cistiú de €623,000 don Scéim Deontais um Áiteanna Suntasacha Adhradh Poiblí, a thugann tacaíocht

oibreacha móra caomhantais ar shéipéil agus áiteanna adhartha a bhfuil tábhacht náisiúnta nó níos leithe ag baint leo, struchtúir atá faoi chosaint, agus atá oscailte don phobal i gcoitinne.

- Cuireadh maoiniú de €4.34 ar fáil d'Oifig na nOibreacha Poiblí mar thacaíocht d'oibreacha caomhantais ar réadmhaoín atá faoi chúram an Stáit amhail Garraithe Náisiúnta na Lus, Baile Átha Cliath agus Carraig Phádraig, Tiobraid Árann.
- Infheistíodh beagnach €293,000 i réadmhaoín oidhreachtá mórscála nach bhfuil faoi chúram an Stáit, amhail Teach Bheantraí, Co. Corcaigh agus Teach Phlásóg na Coille.
- €756,000 curtha ar fáil don Chomhairle Oidhreachtá chun tacú leo oibreacha riachtanacha caomhantais a dhéanamh faoi Thionscadal na mBailte Múrtha.
- €354,000 curtha ar fáil do thochaltáin seandálaíochta ag suíomhanna bainistithe ag OOP, tochtáin taighde seandálaíochta reáchtáilte faoi scéim deontais d'Acadamh Ríoga na hÉireann agus tochtáin tarrthála chun gnéithe seandálaíochta a chaomhnú ag suíomhanna atá faoi bhagairt scriosta nó bainte.

De bhreis air sin, rinneadh ranníocaíocht de bheagnach €1.17 milliún le húdaráis áitiúla chun cur le costais fostaíochta na n-oifigeach caomhantais seandálaíochta.

Cuireadh os cionn €8.48 milliún ar fáil chun tacú leis an gComhairle Oidhreachtá cabhrú le clár Chomhairle agus tacaíocht a thabhairt dóibh ina ról cruthaithe beartas.

Pleanáil

Achtaíodh an tAcht um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) 2010 i mí Iúil 2010 agus tá na rialacháin ábhartha do curtha i bhfeidhm. Leasaíonn an tAcht na hAchtanna Pleanála 2000 - 2009 le haird ar leith ar thacú le hathshlánú eacnamaíoch agus forbairt inbhuanaithe. Déanann sé foráil go ndéantar an Straitéis Spáis Náisiúnta a ailíniú níos dlúithe leis na Treoirlínte Pleanála Réigiúnacha, Pleananna Forbartha agus le Pleananna Ceantar Áitiúil, agus soiléiríonn sé príomhoibleagáidí atá de cheangal ar Údaráis Áitiúla faoi na Treoracha um Éin agus Gnáthóga. Tá sé mar aidhm aige chomh maith feabhas a chur ar thréachur agus feidhmíocht An Bhoird Phleanála agus rialuithe forfheidhmithe Údarás Áitiúil a threisiú. I ndiaidh achtú an Achta um Dhumpáil Urthrá agus Mara (Leasú) 2009, ghlac an Roinn de fhreagracht i mí Eanáir 2010 raon feidhmeanna urthrá a riar a chuimsíonn gach forbairt urthrá bainteach le fuinneamh. Tá obair tosaithe sa Roinn ar fhorbairt chlár thoilithe nuachóirithe, agus chun é a chomhtháthú laistigh den chóras pleanála. Bhí thart ar 300 iarratas gníomhach ar léasanna agus ceadúnais urthrá ar láimh ag deireadh 2010.

Tháinig Ionstraim Reachtúil i bhfeidhm an 1 Lúnasa 2010, le héifeacht a thabhairt don Treoir INSPIRE. Cruthaíonn an Treoir seo creat dlíthiúil do bhunú agus oibriú 'Bonnegair d'Fhaisnéis Spáis san Eoraip', d'fhonn beartais an Chomhphobail Eorpaigh a fhoirmlíú, a chur i bhfeidhm, a mhonatóiriú agus a mheas ag gach leibhéal agus d'fhonn eolas poiblí a sholáthar.

Foilsíodh Nuashonrú agus Tuarascáil Ionchais na Straitéis Spáis Náisiúnta (SSN) i mí Dheireadh Fómhair 2010. Cuireann an Tuarascáil roimhe anailís shonraithe a dhéanamh ar threochtaí spáis in Éirinn ón mbliain 2002, anailís ar a bhfuil bainte amach ó fhoilsíodh

an SSN, agus an dúshlán atá fós romhainn. Leagann an Tuarascáil, atá formhuinithe ag an Rialtas, creat feidhmithe leasaithe amach dírithe ar phleanáil spáis a uasmhéadú in éineacht le ranniocaíocht réigiúnach le hathshlánú eacnamaíoch agus iomaíochas agus inbhuaine fhadtéarmach náisiúnta.

Cuireadh athbhreithniú reachtúil ar Threoirlínte Pleanála Réigiúnacha (TPR) i gcrích, rud is cúis le TPR 2010-2022 le bheith i bhfeidhm ag gach údarás áitiúil anois. Leag na TPR creat pleanála straitéiseach amach d'fhorbairt pleananna laistigh de gach réigiún don chéad 12 bhliain seo chugainn. Is príomhghnéithe feidhmithe iad TPR den Straitéis Spáis Náisiúnta.

D'ainmnigh an Rialtas trí Chrios Forbartha Straitéisí (CFS) (Coill na Silíní i nDún Laoghaire - Ráth an Dúin, An Mhóin Ard i gCo. Chorcaí agus Gráinseach Ghormáin i mBaile Átha Cliath) sa bhliain 2010 sular ullmhaíodh aon cheann de na scéimeanna pleanála do gach ceantar chun go ndéanfar a bhforbairt a chomhordú ar bhealach comhtháite.

I ndiaidh fhoilsiú suirbhé náisiúnta i mí Dheireadh Fómhair ar os cionn 2,800 forbairt tithíochta nach bhfuil críochnaithe, bunaíodh Grúpa Saineolaithe ardleibhéal chun comhairle agus moltaí a sholáthar le raon leathan mórcheisteanna a thagann ó na heastáit seo a réiteach. D'fhoilsigh an grúpa saneolaithe Dréacht-Lámhleabhar Dea-Chleachtas Comhairliúcháin i mí na Samhna 2010 chun breac-chuntas a thabhairt ar fhorálacha agus tionscnaimh reatha.

Bunaíodh Grúpa Oibre ardleibhéal um Athbhreithniú ar Fhorfheidhmiú Pleanála chun comhairle a thabhairt maidir leis na céimeanna ar chóir a ghlacadh chun an córas forfheidhmithe a fheabhsú.

Forbraíodh sraith de phríomhchomhairle phleanála:

- Bhí na Dréacht-Treoirlínte Pleanála Spáis agus Bóithre Náisiúnta, ar foilsíodh do chomhairliúchán poiblí i mí Meithimh 2010, á gcur i gcrích ag deireadh na bliana. Ta na Dréacht-Treoirlínte dírithe ar líonra bóithre náisiúnta sábháilte agus éifeachtach a bhaint amach agus a chothabháil trí chinntiú go ndéantar pleanáil agus polasaithe bóithre agus pleanáil forbartha agus bainistíocht próiseas ailínithe go cuí agus go héifeachtach.
- Foilsíodh Páipéar Mórcheisteanna ar Threoirlínte Pleanála Miondíola. Fuarthas 200 aighneacht agus bhí an anailís orthu á úsáid chun dréachtú treoirlínte nua a stiúradh.
- Treoirnóta ar Chroí-Straitéisí eisithe chuig gach údarás pleanála i mí na Samhna 2010, rud a thug léargas ginearálta ar an bpróiseas de Chroí-Straitéisí a ullmhú agus a chomhtháthú i bpleananna forbartha, faoi mar a fhoráiltear san Acht um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) 2010.
- Tharla dul chun cinn suntasach i gcomhairle phleanála a ullmhú ar chruthú Pleananna Ceantar Áitiúil agus comhairle phleanála maidir le leasuithe reachtaíochta san Acht Pleanála 2010 a bhaineann le Measúnacht Tionchair Timpeallachta (MTT) i gcás cairéal agus forbairtí molta eile.

Lean an Roinn ag tacú agus ag éascú oibriú an Bhinse Fiosrúcháin ar Ghnóthaí Pleanála agus Íocaíochta áirithe. Tháinig costas an Bhinse Fiosrúcháin sa bhliain 2010 go

beagnach €3.3 milliún agus b'ionann an costas foriomlán a gearradh ar an Roinn ag deireadh 2010 agus díreach os cionn €93.2 milliún.

Athghiniúint Uirbeach agus Clár Shíochána

Cuireadh dúnadh oifigiúil Chláir Athghiniúna Uirbigh 2000-2006 i gcrích. Cistíodh thart ar 900 tionscadal faoin gClár.

Íocadh deontais dar luach €14.7 milliún le Comhlacht na gClár Speisialta Eorpach (CCSE) faoi Chlár comhchistithe an AE/Státhchiste um Shíocháin & Athmhuintearas i dTuaisceart na hÉireann agus clár PEACE III na gContaetha Teorann.

Caibidil 4

Tithíocht

Cuspóir Ardleibhéil

Cur le forbairt shóisialta agus eacnamaíochta náisiúnta trí thithíocht ardchaighdeán a chur chun cinn i gcomhphobail inbhuanaithe, agus trí infheistíocht agus creat polasaithe chun tacú le soláthar cóiríochta do ghrúpaí ísealioncain.

Leanadh ar aghaidh le feidhmiú céimneach an Achta Tithíochta (Forálacha Ilchineálacha) 2009 i rith 2010. Tugann an tAcht seo éifeacht do *Delivering Homes, Sustaining Communities* a foilsíodh i mí Feabhra 2007, agus bunaíonn sé creat do chur chuige straitéiseach ag údarais tithíochta i soláthar raon leathan roghanna tithíochta sóisialta. I measc na bpríomhimeachtaí i rith na bliana bhí bunú scéime nua ceannaigh breisíoch ag tionóntaí do thithe áirithe curtha ar fáil ag údarais áitiúla agus tosú feidhme alt 22 den Acht. Déanann seo foráil do ghlacadh comhaltaí tofa d'údarais tithíochta le scéimeanna a dhearbhadh ord tosaíochta an leithdháilte ó theaghais go teaghlaigh incháilithe do thacaíocht tithíochta sóisialta. Rinneadh rialacháin a shocraigh rátaí úis ar riaráistí airgid de bharr údarás áitiúil faoi na forálacha reachtaíochta sonraithe in alt 33 den Acht.

Tá an cuspóir déthaobhach ag an Scéim um Chóiríocht ar Cíos (SCC) cosc a chur ar spleáchas fadtéarmach ar scéim fhorlíontach cíosa an Liúntais Leasa Forlíontaigh, agus freagairt na n-údarás áitiúil ar riachtanais fhadtéarmacha tithíochta a leasú. Ón tús, ceapadh go gcuirfeadh an scéim cur chuige níos struchtúrtha, cóiríocht-bhunaithe ar fáil d'úsáid na hearnála cíosa príobháidí le freastal ar riachtanais fhadtéarmacha tithíochta, rud a chuirfeadh deireadh le spleáchas ar íocaíochtaí tacaíochta ioncain sealadacha. Ag deireadh 2010, cuireadh cóiríocht ar fáil do 31,422 teaghlach faoin scéim. Astu seo tugadh cóiríocht do 17,658 go díreach faoin SCC agus tugadh cóiríocht do 13,764 eile faoi roghanna tithíochta sóisialta eile.

Ullmhaíodh *Dréacht-Straitéis Tithíochta Náisiúnta do Dhaoine faoi Mhíchumas* i gcomhairle leis an gGrúpa Comhairleach Náisiúnta tras-earnála i lár 2010. Dréachtaíodh prótacail chun feabhas a chur ar chomhoibriú idirghníomhaireachta idir údarais tithíochta agus FSS maidir le soláthar seirbhísí tacaíochta do dhaoine atá faoi mhíchumas i gcomhairle leis an earnáil sa bhliain 2010.

Bhí infheistíocht agus feabhas leantach le feiceáil i scéimeanna iarfheistithe agus feabhsaíodh 1,748 aonad mar pháirt de chlár chothabhála phleanáilte údarás áitiúil agus 2,108 aonad feabhsaithe faoin gclár iarfheistithe d'éifeachtúlacht fuinnimh. Cuireadh thart ar 140 aonad nua agus athchóirithe cóiríochta do Thaistealaithe amháin ar fáil sa bhliain 2010 ag costas a sháraigh €16.1 milliún. De bhreis air sin, cuireadh cistiú de €6.4 milliún ar fáil do thuarastail agus costais na n-oibríthe sóisialta a bhí ag obair ar dhualgais bainteach le cóiríocht a chur ar fáil do Thaistealaithe agus do bhainistíocht agus cothabháil na suíomhanna láithreacha.

Ceapadh an Ceathrú Coiste Comhairliúcháin Náisiúnta um Chóiríocht do Thaistealaithe (CCCNCT) do théarma trí bliana i mí Aibreáin 2010. Reáchtáil an Coiste sraith de chruinnithe agus thug siad cuairt ar Chomhairle Cathrach Luimnigh agus Comhairle Contae Luimnigh, áit ar thug siad cuairt ar chóiríocht oiriúnaithe do Thaistealaithe agus ar bhuail siad le hoifigigh údarás áitiúil, comhaltaí tofa agus Thaistealaithe áitiúla.

Cuireadh ar chumas 630 teaghlach i gcóiríocht do dhaoine gan dídean bogadh ar aghaidh go cóiríocht bhuan, agus cuireadh socruithe fadtéarmacha tionóntachta i bhfeidhm do 400 eile i gcóiríocht láithreach do dhaoine gan dídean.

Tháinig an scéim nua le tacaíochtaí cuairteoireachta a chur ar fáil do dhaoine a bhí ag fágáil easpa dídine, *Tacaíocht le Maireachtáil go Neamhspleách*, i bhfeidhm sa bhliain 2010 chun cabhrú le daoine dul ó bheith gan dídean go bheith ina gcónaí i dtithíocht phríomhshrutha. Cuireadh acmhainn leapa imleor ar fáil ar bhonn oíche chun cóiríocht a sholáthar dóibh siúd go mór i ngá le cóiríocht, agus bunaíodh seirbhísí for-rochtana gaolmhara, le go gcomhlíonfaí an gealltanas den riachtanas bheith bainte ó dhaoine gan dídean dul a chodladh amuigh roimh dheireadh 2010.

Chuir an Roinn €54.6 milliún ar fáil chun cur le costais reáchtála na cóiríochta dóibh siúd gan dídean agus seirbhísí cóiríochta gaolmhara, le 10% breise cistithe, €5.4 milliún, curtha ar fáil go díreach ó údarais áitiúla.

Chuir forálacha nua reachtaíochta san Acht Tithíochta 2009, a tháinig i bhfeidhm an 1 Feabhra 2010, Fóraim Easpa Dídine agus Pleananna Gníomhaíochta dóibh siúd gan Dídean ar bhonn reachtúil. Forbraíodh Pleananna Gníomhaíochta Dóibh Siúd Gan Dídean ag fóraim réigiúnacha agus ghlac 34 Comhairle Cathrach agus Contae leo i rith 2010.

Caighdeáin Tógála

Tá teideal nua curtha ar Pháirt M de na Rialacháin Tógála, “Rochtain agus Úsáid, a léiríonn an cuspóir foriomlán atá ann cur chuige níos cuimsithí a chothú do dheardh agus tógáil na timpeallachta tógtha chun riachtanais na ndaoine a éascú, is cuma cén aois iad, cén toise iad nó conas atá siad faoi mhíchumas. Déanann na rialacháin leasaithe, a thagann i bhfeidhm an 1 Eanáir 2012, uasghrádú suntasach ar riachtanais deartha foirgneamh nua nach teaghaisí iad maidir le rochtain agus úsáid. Tá leathnú suntasach déanta ar an gCáipéis Treorach Theicniúil do Pháirt M chun tacú le comhlíonadh na gceanglas nua.

Tá tábhacht ról Pháirt H (Draenáil ag Diúscairt Fuíolluisce) de na Rialacháin Tógála ag dul i méid i gcónaí, in éineacht leis an gcóras pleanála agus na cóid cháilíochta agus bainistíochta uisce, i riachtanas an bheartais phobail i leith cháilíocht foinsí uisce na hÉireann a choimeád ar aon dul le Creat-Treoir Uisce an AE. Déanann na rialacháin leasaithe den riachtanas é go suiteálfaí córas i ngach foirgneamh nua (teaghaisí san áireamh), ina bhfuil gá le córais cóireála fuíolluisce, atá deartha, curtha agus tógtha ar shlí nach bhfuil dochrach do shláinte duine ar bith agus nach bhfuil ina bhaol do shláinte an phobail nó don chomhshaol. Aon fhaisnéis ar an gcóras cóireála fuíolluisce agus aon chothabháil leantach ar ghá a dhéanamh air chun an baol do shláinte an duine a sheachaint, ach go háirithe, ní mór go gcuirfeadh úinéir an fhoirgnimh seo ar fáil.

Maidir le Páirt L (Caomhnú Breosla agus Fuinnimh) do theaghaisí, eisíodh creat do 60% feabhais a bhaint amach ar chaighdeáin 2005 do chomhairliúchán an phobail. Chuirfeadh seo Éire ar thús cadhnaíochta i measc bhallstát an AE ó thaobh caighdeáin éifeachtúlachta fuinnimh do thithe nua agus chuirfeadh sé muid i suíomh láidir caighdeáin fuinnimh náid nach mór a bhaint amach do thithe nua ar nó roimh 2020 arna éilimh ag Treoir an AE um Fheidhmíocht Ateilgthe Foirgneamh. Cuireadh athbheithnithe ar Chuid A (Struchtúr) agus Cuid E (Fuaim) chun cinn chomh maith.

Bhronn an tAire Dámhachtain an Foirgneamh is mó Inbhuaine ar Sean Harrington Architects do scéim Tithíochta Sóisialta Shráid York i mBaile Átha Cliath. Tá an

Dámhachtain seo, ceann as cúpla ceann éagsúil tugtha ag Institiúid Ríoga Ailtirí na hÉireann i nDámhachtainí bliantúla Ailtireachta na hÉireann, urraithe ag an Roinn.

Caibidil 5

Rialtas Áitiúil agus Toghchóras

Cuspóir Ardleibhéil

Tacú le rialtas áitiúil láidir, daonlathach, freagrúil a chuireann seirbhísí ardchaighdeán ar fáil le comhphobail atá níos cuimsithí, níos sábháilte agus níos inbhuanaithe a bhaint amach; agus chun toghcháin éifeachtacha agus éifeachtúla a bhaint amach.

Athleasú/Nuachóiriú Rialtais Áitiúil

Seoladh an *Clár Claochlaithe Seirbhísí Poiblí (CSP)* i mí na Samhna 2008, agus atá de chuspóir aige éifeachtacht, éifeachtúlacht agus eacnamaíocht níos fearr a bhaint amach sa tseirbhís phoiblí iomlán, eanáil an rialtais áitiúil san áireamh. Ar an mbonn sin, tá an cumasc idir Bord Seirbhísí Bainistíochta Rialtais Áitiúil agus Bord Ríomhaireachta Rialtais Áitiúil ag ardchéim agus tá POF nua ceaptha ó mhí Eanáir 2010. Mar pháirt den phróiseas laghdaíodh líon na foirne, cuíchóiríodh áiseanna agus rinneadh cumasc ar struchtúir chorparáideacha. Bhí Bille na gComhlachtaí Corparáideacha a thabharfaidh éifeacht don eagraíocht nua á fhorbairt ag deireadh 2010.

I mí Iúil 2010, foilsíodh Tuarascáil an Ghrúpa Athbhreithnithe d'Éifeachtúlacht Rialtais Áitiúil. Bhunaigh an Rialtas an Grúpa go déanach sa bhliain 2009 chun athbhreithniú a dhéanamh ar bhoinn chostais, caiteachas agus líon na ndaoine fostaithe i rialtais áitiúla. Cuimsithe i dtuarascáil an Ghrúpa tá 106 moladh agus rinneadh €511 milliún de choigiltí éifeachtúlachta lánbhliana agus roghanna eile ioncaim a d'fhéadfaí a lorg sa ghearrthearma, meántearma agus fadtearma. D'aithin an Tuarascáil an mhórbair atá déanta ag lucht na hearnála le blianta beaga anuas chun a bhonn costais a laghdú. Baineadh coigiltí de os cionn €300 milliún amach ag údaráis áitiúla sa dá bhliain roimhe.

Tá machnamh á dhéanamh ar ghnéithe éagsúla de mholtaí na tuarascála agus tá raon tionscnamh ar bun. Tá údaráis áitiúla ag leanúint orthu, mar pháirt dá bpróisis bhuiséadaithe, costais a chur faoi smacht agus a laghdú.

Reáchtáladh athbhreithniú ar chostais freastail chomhairleoirí ar chomhdhálacha agus rinneadh Rialacháin 2010 den Acht Rialtais Áitiúil 2001 (Alt 142) d'fhonn laghdú sonraithe a bhaint amach i gcaiteachas sa réimse seo. Eisíodh treoirlínte do chlár oiliúna struchtúrtha do chomhairleoirí chuig údaráis áitiúla.

Foilsíodh An Bille Rialtais Áitiúil (Méara agus Údarás Réigiúnach Bhaile Átha Cliath) 2010 agus cuireadh chun cinn go Céim an Roghchoiste é sa Dáil.

Rinneadh dul chun cinn suntasach ar an bPáipéar Bán ar Rialtas Áitiúil. Chuir an Coiste Comh-Aireachta ar Rialtas Áitiúil, ar thug an Roinn cabhair dóibh ina gcuid seirbhíse, iniúchadh beacht ar an-chuid mórcheisteanna suntasacha i rith 2010

Coiste Rialtais Áitiúil Luimnigh

Foilsíodh Tuarascáil Choiste Rialtais Áitiúil Luimnigh chuig an Aire i mí Mheán Fómhair 2010. Bunaíodh an Coiste chun chomhairle a chur ar an Rialtas maidir leis an mbealach is fearr do rialtais áitiúla i Réigiún an Mheán-Iarthair dul chun cinn.

Cistiú do Rialtais Áitiúla

Tá údarás áitiúla freagrach as raon leathan seirbhísí, ina gcuimsítear tithíocht, bóithre, uisce, forbairt pobail agus rialú comhshaoil. Tá ról acu chomh maith i gcuimsiú sóisialta agus i bhforbairt eacnamaíochta, shóisialta agus chultúrtha a gceantair a chur chun cinn. Déanann siad obair le raon leathan gníomhaireachtaí agus leasanna eile. Léiríonn an leibhéal reatha caiteachais in earnáil an rialtais áitiúil an raon leathan gníomhaíochta atá san údarás áitiúil. Tháinig caiteachas buiséadaithe reatha go €4.7 billiún, rud a léiríonn fairsinge chlár na n-údarás áitiúil; cuireadh thart ar €1.2 billiún de seo ar fáil tríd an gCiste Rialtais Áitiúil.

Ag cur raon leathan cúinsí san áireamh a bhfuil tionchar acu ar chostas soláthair seirbhísí gach údarás áitiúil, chomh maith leis an ioncam ar féidir le gach ceann acu a ghnóthú go háitiúil, leanadh le cur i bhfeidhm comhionannais i dtéarmaí leithdháilte deontas ilfhóinteach ón gCiste Rialtais Áitiúil go húdarás áitiúla.

Muirear ar Áit Chónaithe Phríobháideach Neamhphríomha (MÁCPN)

Ó tosaíodh é san Acht Rialtais Áitiúil (Muirir) 2009, bhí os cionn €67m bailithe ag an muirear ar áit chónaithe príobháideach neamhphríomha do 2009 roimh 31 Nollaig 2010. Um an dáta céanna, bailíodh os cionn €64m bainteach le 2010. Rinneadh 60% de na híocaíochtaí trí mheán an chórais ar líne www.nppr.ie.

Mótarcháin

Tá bunú mótarchánach astaíocht-bhunaithe agus cáin chláráithe feithiclí i mí Iúil 2008 tar éis tionchar mór a bheith aige ar dhearcadh tomhaltóirí atá ag ceannach gluaisteán nua. Roimh dheireadh na Nollag 2010, i measc chabhlaigh CO₂ (i.e. feithiclí ar a gcuirtear mótarcháin i bhfeidhm ar bhonn astaíochtaí CO₂ in ionad toilleadh innill) bhí 237, 267 gluaisteán, méid ionann agus 12.67% den chabhlaigh gluaisteán. Léiríonn na figiúirí seo athrú soiléir go gluaisteán le hastaíochtaí níos lú le beagnach 86% de ghluaisteán sa chabhlaigh CO₂ sna bandaí ísle A go C, agus díreach os cionn 14% i mBandaí D go G.

Fabhraíonn ioncam ó tháillí mótarchánach agus ceadúnaithe tiomána chuig an gCiste Rialtais Áitiúil. Ag deireadh 2010, bhí 2.41 milliún feithicil (gach cineál) ar bhóithre na hÉireann, laghdú 2% ar 2009. Laghdaigh ioncam ó mhótarcháin ag ráta 3.29% ó €1,057.8 milliún sa bhliain 2009 go €1,023.8 milliún sa bhliain 2010.

Lean an áis ghlactha (i.e. athnuachan agus céadcheadúnú) de Mhótarcháin Ar Líne (MCAL) air ag fás, agus bhí 51% d'úinéirí feithiclí ar fud na tíre a bhí incháilithe ag cur cánach ar a gcuid feithiclí ar líne ag www.motortax.ie (47% sa bhliain 2009 agus 43% sa bhliain 2008). Ghnóthaigh an tseirbhís ar líne ioncam cánach de €428 milliún.

Bainistíocht Acmhainní Daonna Rialtais Áitiúil

Tá bainistíocht agus cur i bhfeidhm moratóra agus laghdaithe earcaíochta tar éis cur le laghdúithe de 6,300 fostaí coibhéis lánaimseartha fostaíthe in earnáil an rialtais áitiúil i rith na tréimhse 2008 go 2010. Leanadh leis an ardchaighdeán seirbhíse a bhí á sholáthar ag leibhéal áitiúil i rith na tréimhse seo.

Leanadh le tionscadail a mhaoiniú sa bhliain 2010 a fógraíodh faoi na Scéimeanna Deontais Caipitil Sóisialta agus Pobail sna blianta 2006 agus 2007, agus íocadh os cionn €1.23 milliún le forbairt 7 dtionscadal.

Pleanáil Dóiteáin agus Éigeandála

Ina chéad bhliain iomlán i bhfeidhm, bhí an Stiúrthóireacht Náisiúnta um Bainistíocht Tine agus Éigeandála dírithe den chuid is mó ar bhainistíocht shábháilteacht oibríochtaí

na seirbhíse dóiteáin. D'eisigh an Stiúrthóireacht sraith de Threoirlínte Oibríthe Caighdeánacha (TOC) a chlúdaíonn gach gné den ghníomhaíocht oibríochta. Tá sé tar éis maoirseacht a dhéanamh chomh maith ar chur i bhfeidhm an Chláir Oiliúna Lárnaí agus riarachán a dhéanamh ar 20 cúrsa chun cur le hoiliúint áitiúil.

I mí Eanáir agus mí na Nollag araon, rinne **An Grúpa Combordaithe Náisiúnta um Adbhairsir** obair mhór i gcinntiú freagartha comhtháite Rialtais ar choinníollacha gan fasach.

Bhí méadú feasachta ar shábháilteacht ó dhóiteáin fós mar aidhm thábhachtach sa bhliain 2010. Reáchtáladh feachtas sábháilteachta dóiteáin don oileán uile, i gcomhpháirtíocht le *Seirbhís Dóiteáin agus Tarrthála Thuaisceart Éireann*, i mí Dheireadh Fómhair i rith na Seachtaine Sábháilteachta Dóiteáin Náisiúnta. Chuaigh feachtas dírithe sna meáin ar aghaidh ó mhí Deireadh Fómhair tríd na Nollag agus an Athbhliain, ag cur béime ar thábhacht plean éalaithe dóiteáin bheith i bhfeidhm.

D'fheabhsaigh infheistíocht shuntasach chaipitil, bainistithe ag an Stiúrthóireacht, de thart ar €19 milliún sa bhliain 2010 bonneagar na seirbhísí dóiteáin chun aghaidh a thabhairt ar raon iomlán rioscaí atá i ndán don earnáil sin faoi láthair. Críochnaíodh stáisiúin nua dóiteáin i mBéal Tairbirt, Sligeach, Caisleán an Chomair agus Cill Mocheallóg. Infheistíodh €7.9 san iomlán i soláthar fearas dóiteán tosaigh nua, €6.5 milliún ar stáisiúin dóiteáin agus €4.3 milliún ar threalamh eile dóiteáin agus tarrthála.

Córas na Leabharlann Poiblí

Lean an Roinn, i gcomhpháirtíocht le húdaráis leabharlainne agus An Chomhairle Leabharlanna, ag cur chun cinn an chláir infheistíochta caipitil d'fhorbairt chórais na leabharlann poiblí. Ag cur leis an obair a rinneadh ó *Branching Out - Future Directions*, cuireadh €7.3 milliún ar fáil sa bhliain 2010 faoi chlár nua chaipitil na leabharlann poiblí, atá fós ag soláthar áise tacaíochta d'údaráis áitiúla agus iad ag forbairt na seirbhíse leabharlann.

D'oscail áiseanna leabharlainne poiblí deontaschúnta nua agus athchóirithe i rith na bliana, ina gcuimsítear an Bhuiríos, na Clocha Liatha, Tuaim, Baile Chill Dara agus Móinteach Mílic. Bhain leabharlanna eile leas as tacaíocht shuntasach chaipitil d'fheistiú, stoc leabhar agus TFC agus thosaigh obair ar fhorbairt tionscadal nua leabharlainne, ina measc bhí Baile Uí Mhatháin, Baile an Mhóta agus Gaoth Dobhair.

Rinneadh leithdháileadh speisialta aonuaire de €1 mhilliún le tacaíocht a thabhairt d'údaráis gach leabharlann a stoc leabhar a leasú chun cabhrú le leabharlanna freastal ar an éileamh breise atá ar a gcuid seirbhísí.

Leithdháileadh €320,000 d'íocaíochtaí údar faoin Scéim Chóipchirt agus Ceart Gaolmhar. Cinntíonn an scéim, arna riar ag an gComhairle Leabharlann, go bhfaigheann údair incháilithe, a bhfuil a leabhair á gcur amach ar iasacht ag leabharlanna poiblí, a luach saothair.

Cuimsiú Sóisialta agus Forbairt Pobail

Chuir an Roinn €1,175 ar fáil chun tacú le hobair na bhFóram Pobail agus Deonach i rith 2010. Leanadh le maoiniú a thabhairt d'údaráis áitiúla chomh maith maidir leis na costais tuarastail seisear comhordaitheoirí áitiúla agus daichead de chuid ACPIF (Athbheochan Ceantar trí Phleanáil, Infheistíocht agus Forbairt). Cuireadh €3.158 milliún ar fáil chun na críche seo sa bhliain 2010.

Rinne an Roinn íocaíochtaí de €621,681 le húdaráis áitiúla maidir le soláthar tacaíochta airgid na Roinne de 50% d'Aonaid Chuimsithe Shóisialta.

Lean an Roinn leis an dul chun cinn i gcás beartais a chruthú chun obair na mBord Forbartha Contae/Cathrach a threisiú agus a fhorbairt, agus cuimsithe san obair seo bhí leathnú na bhFochoistí Forbartha Eacnamaíochta le bheith mar Fhóram Úsáideoirí Gnó chomh maith.

An tAcht um Bunachais Pórúcháin Madraí

Cuireann an tAcht um Bunachais Pórúcháin Mhadraí 2010 de cheangal ar bhunachais pórácháin mhadraí clárú lena n-údarás áitiúil féin agus íoschaighdeáin tréidliachta, leasa agus eile a chomhlíonadh, chomh maith le riachtanais ghaolmhara eile.

Coiste na Réigiún (CNR) – Athnuachan Toscaireachta na hÉireann

Cuireadh an próiseas ainmnithe do Thoscaireacht na hÉireann chuig an CNR don sainchúram 2010 - 2015 i gcrích in 2010. D'ainmnigh an Rialtas naonúr comhaltaí iomlána agus naonúr de chomhaltaí malartacha chun bheith mar ionadaithe do leasanna Éireann i gcinnteoireacht an AE ag leibhéal áitiúla agus réigiúnacha araon.

Toghchóras

Ar an 25 Samhain 2010 tharla vótaíocht i bhfothoghchán na Dála i ndáilcheantar Iarthar Dhún na nGall. Bhí an Roinn freagrach as a chinntiú go raibh an creat reachtúil agus socruithe eile oibríochta i bhfeidhm don toghchán seo.

Thug an Roinn tacaíocht leantach d'obair Thascfhórsa an Tionscadail um Scor na Vótála agus an Chomhairimh Leictreonaí agus aontaíodh ar dhréacht-mhírcheann Bille sa Rialtas le srian a chur le síntiúis chorparáideacha do pháirtithe polaitiúla.

Ag comhlíonadh gealltanais maidir leis an bPlean Earnála um Míchumais, cuireadh comhairle chuimsitheach ar fáil maidir le vótáil inrochtana, i gcomhairle leis an Údarás Náisiúnta Míchumais (ÚNM), le bheith cuimsithe i gcomhairle a eiseofar roimh gach toghchán agus reifreann.

Caibidil 6

Met Éireann

Cuspóir Ardleibhéil

Monatóireacht, anailísú agus tuar a dhéanamh ar aimsir agus aeráid na hÉireann agus raon seirbhísí meitéareolaíocha ardchaighdeán a sholáthar do chustaiméirí bunaithe ar úsáid éifeachtach saíneolais eolaíochta agus theicniúil.

Réamhaisnéis Ghinearálta

Tá obair leantach ar siúl ag an Rannóg Réamhaisnéise Ginearálta (RRG) ina príomhról i soláthar raon seirbhísí réamhaisnéise agus rabhaidh tríd a oifigí i nGlas Naíon, Aerfort na Sionainne, agus trí RTÉ.

I rith na bliana, bhí Rabhaidh Ghála (rabhaidh de ghaotha i gCeantair Mara easchósta ag Fórsa Beaufort 8 nó níos láidre) i bhfeidhm thar uiscí cósta agus/nó Muir na hÉireann ar 109 lá san iomlán, agus bhí Rabhaidh Bháid (rabhaidh de ghaotha ag Fórsa Beaufort 6 nó níos láidre) d'uiscí suas go 10 muirmhíle easchósta i bhfeidhm ar 271 san

iomlán. Bhí Rabhaidh Adhairsire i bhfeidhm ar 58 lá agus eisíodh rabhaidh shonracha eile de choinníollacha aimsire ar leith faoi mar atá le feiceáil sa tábla.

Rabhaidh Shonracha	Líon na laethanta i bhfeidhm
Teocht Ard	1
Sioc/Teocht Íseal	114
Báisteach	40
Sneachta	30
Toirneach	88
Gaoth	53
Coinníollacha Meatha	25

Bhí an aimsir fuar go luath sa bhliain, brúctadh an bholcáin Íoslannaigh agus an tréimhse eile adhairsire i mí na Samhna/Nollag dúshlánach ach go háirithe maidir leis an éileamh a chuir siad ar acmhainní Met Éireann. Soláthraíodh faisnéis aimsire do Ranna agus Gníomhaireachtaí Rialtais agus Thascfhórsa an Rialtais do Phleanáil Éigeandála agus don Ghrúpa Oibre Idir-Rannach um Adhairsir, chun tacú leo freagairt a chomhordú ar na diantosa seo, agus tugadh comhairle agus treoir d'fhochoiste oifigeach ón Roinn Iompair agus ón Údarás um Bóithre Náisiúnta (ÚBN) a tháinig le chéile chun maoirseacht a dhéanamh ar fhoinsiú agus soláthar salainn do chóireáil bóithre.

Cuireadh seirbhísí saincheaptha ar fáil do chineálacha éagsúla custaiméirí lena n-áirítear na fónais fuinnimh, earnáil na tógála, Údarás Áitiúla agus roinnt leasanna gnó agus tráchtála eile. I rith shéasúir an Gheimhridh, cuireadh réamhaisnéisí oighir bóthair do os cionn 50 suíomh ar fáil d'údarás áitiúla agus do roinnt conraitheoirí cothabhála bóthair príobháideacha.

Bhí rath leantach ar Fhón na hAimsire, seirbhís teileafóin ardráta Met Éireann, agus ar an tSeirbhís Chomhairleach Teileafóin le 698,995 glao ag teacht isteach i rith na bliana, i gcomparáid le 786,150 sa bhliain 2009.

Méadaíodh raon na faisnéise aimsire atá á chur ar fáil ar an nGréasán agus trí mheáin leictreonacha; go háirithe trí sholáthar cairteacha aimsire 5-lá ar www.met.ie agus trí sheirbhís réamhaisnéise a thosú ar Twitter chomh maith. Cuireadh sraith acmhainní

oideachasúla ar fáil chomh maith ar shuíomh gréasáin Met Éireann, atá dírithe ar mhúinteoirí agus daltaí bunscoile.

I gcomhpháirtíocht le RTÉ, cuireadh réamhaisnéisí aimsire i láthair ó Thaispeántas Eolaí Óg BT i gCumann Ríoga Bhaile Átha Cliath agus ón gComórtas Náisiúnta Treabhdóireachta i gCeatharlach. I mí Dheireadh Fómhair, rinne GFD cruinniú a chomhordú den Ghrúpa Oibre ar Chomhoibriú idir Réamhaisnéiseoirí na hEorpa. I ndiaidh na tuile déine go déanach sa bhliain 2009, lean cainteanna ar aghaidh i rith na bliana idir OPW agus páirithe eile ar spéis leo maidir le tuar aimsire.

Seirbhísí Eitlíochta

Tá Roinn na Seirbhísí Eitlíochta freagrach as soláthar seirbhísí meitéareolaíochta do lucht eitlíochta na hÉireann agus laistigh d'aerspás na hÉireann. Coinníodh gnáthsheirbhísí d'eitlíocht shibhialta, mhíleata agus ghinearálta ag caighdeán náisiúnta agus idirnáisiúnta i rith 2010 mar seo a leanas:

Líon na réamhaisnéisí ag tacú le himeachtaí cuardaigh agus tarrthála	203
Líon na réamhaisnéisí ag tacú le himeachtaí i limistéar an chríochfoirt (sibhialta)	7,768
Líon na réamhaisnéisí ag tacú le himeachtaí i limistéar an chríochfoirt (míleata)	3,058
Líon na réamhaisnéisí ag tacú le haerfoirt réigiúnacha	7,124
Líon na réamhaisnéisí do cheantair ghrafacha	1,460
Líon na rabhadh ag tacú le himeachtaí ar bord (luaithreamhán bolcánach san áireamh)	334
Líon na rabhadh ag tacú le pleanáil eitiltí (sibhialta)	8,164
Líon na dtuairiscí aimsire ag tacú le pleanáil eitiltí (sibhialta)	62,058
Líon na dtuairiscí aimsire ag tacú le himeachtaí i limistéar an chríochfoirt (sibhialta)	65,123
Líon na dtuairiscí aimsire ag tacú le himeachtaí i limistéar an chríochfoirt (míleata)	18,408

Chuir luaithreamhán bolcánach ó Eyjafjallajökull isteach go mór ar eitiltí i mí Aibreáin agus d'ionchuir Met Éireann faisnéis sna córais rabhaidh don tarlú seo. De bhreis air sin, bhí na seirbhísí aimsire riachtanach i mbainistíocht éifeachtach oibríochtaí eitilte i rith na dtréimhsí sneachta i mí Eanáir agus mí na Nollag.

Rinne Údarás Náisiúnta Caighdeán na hÉireann iniúchóireacht faireachais ar an Roinn maidir lena córas bainistíochta cáilíochta ISO 9001:2008 i mí Lúnasa agus d'éirigh go maith leis. Chríochnaigh sé Iniúchóireacht Uilíoch um Earráidí Sábháilteachta de chuid na hEagraíochta Eitlíochta Sibhialta Idirnáisiúnta (EESI) i mí Márta agus choinnigh sé a theastas soláthair seirbhísí ón Údarás Comhairleach Náisiúnta faoin Aerspás Eorpach Aonair.

Lean an fhoireann orthu bheith páirteach i gcruinnithe na n-eagraíochtaí meitéareolaíochta eitlíochta idirnáisiúnta. Glacadh páirt thábhachtach ag seisiúin iomlánacha na EESI i bPáras i mí Mheán Fómhair agus ag Coimisiún na Meitéareolaíochta Airloingseoireachta d'Eagraíocht Mheitéareolaíoch an Domhain in Hong Cong i mí Feabhra. Bhí ionadaithe ann ón Roinn chomh maith ag comhdháil mhór maidir le freagairtí stuchtúracha agus oibríochta ar eachtraí bainteach le luaithreamhán bolcánach a bhí ar siúl san Íoslainn i mí Mheán Fómhair.

Ag deireadh 2010 bhí 751 úsáideoir cláraithe ann den suíomh gréasáin Seirbhís Gréasáin Féin-Fhaisnéisithe Met (FFM), suas ó 570 don bhliain roimhe. Déantar an suíomh

speisialaithe féin-fhaisnéisithe eitlíochta seo a chothabháil agus a óstáil go himhneánach d'úsáid phiolótaí aerlínte atá ag baint úsáide as aerfoirt na hÉireann amháin.

Clíomeolaíocht agus Breathnóireacht

I rith 2010 phléigh Oifig na bhFiosrúchán Aeráide le 7,000 iarratas ar fhaisnéis nó tuairiscí clíomeolaíochta. Cuireadh 421 tuairisc mheitéareolaíochta ar fáil do chásanna dlí/árachais, méadú de 20% ar 2009, agus d'fhreastail saineolaithe ar an gcúirt nuair ba ghá.

Cuireadh “Achoimre Míosúil na hAimsire” ar fáil go pras ag deireadh gach míosa, rud a thug réamh-mheasúnú ar aimsir na míosa sin, le faisnéis bhreise maidir leis an séasúr agus faisnéis faoin mbliain ag deireadh séasúir. Chuir “Feasachán Míosúil na hAimsire”, a foilsíodh cúpla mí ina dhiaidh, cur síos níos cuimsithí ar fáil de choinníollacha aimsire agus tráchtairacht ar eachtraí suntasacha, in Éirinn agus ar fud an domhain araon. Cuireadh an dá fhoilseachán seo ar fáil ar shuíomh gréasáin Met Éireann www.met.ie.

Choinnigh an Roinn air ag cothabháil agus ag bailiú sonraí ó thart ar 480 stáisiún clíomeolaíochta agus báistí, le tacaíocht ó ghníomhaireachtaí agus daoine aonair príobháideacha eile a bhí ag comhoibriú leo. Rinneadh rialú cáilíochta ar na sonraí seo, chomh maith le sonraí ó stáisiún Met Éireann féin, agus cuireadh ar fáil é ar an mbunachar clíomeolaíoch. Bunaíodh fréamhshamhail de chóras bailiúcháin sonraí SMS-bhunaithe chun feabhas a chur ar thráthúlacht infhaighteachta sonraí ó roinnt de na stáisiúin seo.

Cruthaíodh léarscáil nuashonraithe Lódála Sneachta d'Éirinn i gcomhar le rannóg Caighdeán Tógála na Roinne.

Taighde agus Athrú Aeráide

Mar chomhpháirtí de chuid chuibhreannais CE-An Domhain, ghlac Met Éireann páirt i bhforbairt leantach Samhla domhanda do Chóras an Domhain. Úsáideadh leagan cúpláilte atmaisféir-aigéin den tsamhail chun an aeráid sa Ré Tionsclaíoch a ionsamhlú mar ullmhúchán d'ionsamhluithe na haeráide atá le teacht. Tá na sonraí ar chuir Met Éireann ar fáil in úsáid ag ár gcomhpháirtithe idirnáisiúnta CE-An Domhan d'obair chomhchosúil, agus an líon tionól atá ann ná thart ar 15 chomhalta. Deimhníonn comparáid idir an aeráid bhreathnaithe agus na hionsamhluithe tionóil go bhfuil sé de chumas ag an tsamhail gnéithe bunriachtanacha an chórais aeráide a ghabháil. Tá na sonraí á gcur go CMIP5 (An Tionscadal um Shamhail Cúpláilte Idirchomparáideach) arna bhreathnú ag an 5^ú Tuarascáil Measúnaithe de chuid PIRAA. Tá an obair seo mar bhunchreat d'ionsamhluithe deich mbliana agus céad bliain, atá pleanáilte do 2011, a chuirfidh eolas ar fáil maidir le hathruithe ionchais in aeráid na hÉireann sna deiceanna de bhlianta atá le teacht. Tá an obair seo ag tacú leis an *Straitéis Náisiúnta um Athrú Aeráide 2007-2012*.

Choinnigh Met Éireann air ag déanamh páirt-mhaoirseachta ar dhá Chomhaltacht GCC (STRIVE): staidéar samhaltaithe ar adhairsir in aeráid na hÉireann, agus tionscadal ar sholáthar agus measúnú tomhas galuisce GPS-dhíorthaithe san atmaisféar.

Cuireadh feabhas suntasach ar an gcóras Tuair Aimsire Uimhriúil (TAU) a úsáidtear chun comhairle a thabhairt mar gheall ar aimsir: uasghradaíodh an phríomhshamhail agus méadaíodh an taifeach ann chun sonraí áitiúla níos fearr a thabhairt; tugadh samhail nua méisea-scála a dhíríonn ar mhionsonra scála ciliméadair isteach arna mheas. Rinneadh an obair seo i gcomhar le comhpháirtithe i dtionscadal HIRLAM .

Lean Met Éireann de bheith ag obair i ndlúthchomhar le heolaithe ag Ionad na hÉireann um Ríomhaireacht Ardleibhéil (IÉRA) maidir le samhlú aeráide agus taighde eolaíoch bainteach le HIRLAM ar aon.

Ionstraimíocht & Monatóireacht Chomhshaoil

Réadlann Dhairbhre

Cuireadh ceithre turas raidió sondóla aer-uachtair in aghaidh an lae ar bun chun próifíl ingearach gnéithe meitéareolaíoch a mheas sa Réadlann, chomh maith le tuairisceáin gach uair an chloig faoin aimsir dromchla. Rinneadh tomhas ar radaíocht ultraivialait (UV) agus leibhéil ózóin dromchla agus colúniomlána, agus turais ózóin sondóla seachtainiúla.

Ghlac an Réadlann páirt i gcláir mhonatóireachta idirnáisiúnta ar cheimic atmaisféarach, geomhaighnéadacht, seismeolaíocht agus feineolaíocht. Cuireadh nuashonruithe den laghdú geomhaighnéadach ar fáil do ÚEE (Údarás Eitlíochta na hÉireann) agus do SOÉ (Suirbhéireacht Ordanáis Éireann). Cuireadh an dara leath den suirbhé comhathruithe ciantréimhsiúla náisiúnta i gcrích.

Leanadh le comhoibriú le hOllscoil na hÉireann, Gaillimh, i réimse na fisice agus ceimice atmaisféaraí. Coinníodh le páirtíocht sa tionscadal maoinithe ag Ionad Taighde Comhshaoil (ITC) ar anailísiú agus samhlú ar leibhéil ózóin in Éirinn.

Saotharlann

Cuimsithe go leantach sa chlár bhí: (i) anailís ar chomhdhéanamh ceimiceach samplaí frasaíochta ó stáisiún shionoptacha ar leith, Réadlann Dhairbhre ach go háirithe, agus (ii) anailís ar shamplaí ó chúig cinn de shuíomanna trasteorann dramhaíola na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil agus, (iii) anailís ar shamplaí cáilíochta aeir ó stáisiún an Fhaire Atmaisféaraigh Dhomhanda (FAD) ag Ceann Mhása agus ag stáisiún réigiúnach FAD ag Réadlann Dhairbhre.

Ionstraimíocht

Líonra Sionoptach

Rinneadh cothabháil ar líonra stáisiún sionoptach Met Éireann atá ann le fada, a thugann tuairiscí gach uair an chloig ar choinníollacha aimsire, atá comhdhéanta de mheascán de stáisiún le foireann agus stáisiún uathoibríoch, agus cuireadh stáisiún aimsire uathoibríoch amháin eile (SAU) sa líonra aontaithe breathnóireacht clíomeolaíochta agus sionoptach (TUCSON) i gcrích i mBaile Átha an Rí go luath sa bhliain 2010. I nDairbhre, uasghrádaíodh an córas ionstraimíochta san imfhálú meitéareolaíoch agus cuireadh córas nua logáilte sonraí isteach agus braiteoirí ar nós braiteoirí feicseanachta, aimsire agus coinníollacha scamall.

Córais Ghlactha Mheitéareolaíochta Radair agus Satailíte

Tá Met Éireann i gceannas ar dhá radar faireachais aimsire líonraithe, suite in Aerfoirt Bhaile Átha Cliath agus Aerfort na Sionainne. Cuireadh nuachóiriú Radar na Sionainne i gcrích, rud a mhéadaigh acmhainn feidhmíochta agus bhraite an Radair agus rud a leathnaigh a shaolré. Leanadh le huasghrádú áiseanna urláir an stáisiúin do ghlacadh

sonraí ó shatailítí meitéareolaíocha chun déileáil le cineálacha breise eolais a bheidh ar fáil ó shatailítí nua atá ar fhithis geochobhsaí agus polach.

Suíomh Gréasáin Met Éireann

Sa bhliain 2010 líon na gcuairteoirí a tháinig chuig suíomh gréasáin Met Éireann (www.met.ie), méadú 31% ar 2009, ná 6 mhilliún cuairteoir uathúil chuig an suíomh agus 23 milliún cuairt aonair. De bharr na hadhamsire i mí na Nollag 2010 an líon is mó daoine riamh ar cuairt chuig an suíomh, le 400,000 cuairt in aghaidh an lae.

Seo a leanas na leasuithe a cuireadh i bhfeidhm ar an suíomh:-

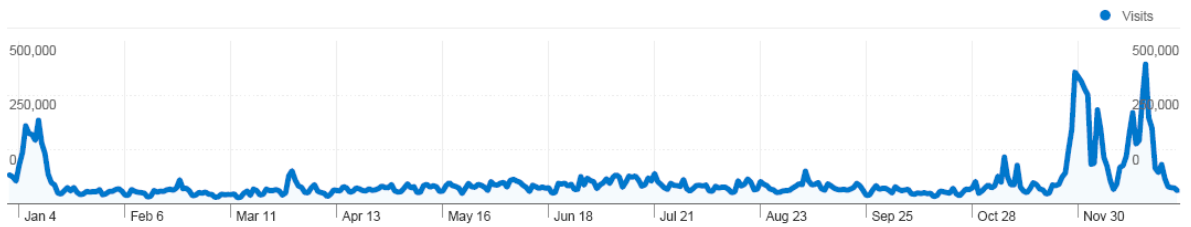
- Leathanaigh oideachasúla dírithe ar mhúinteoirí agus páistí scoile;
- Seirbhís nua Twitter;
- Cairteacha nua aimsire beoite 5-lá;

www.met.ie

Dashboard

Jan 1, 2010 - Dec 31, 2010

Comparing to: Site



Caibidil 7

Acmhainní a Chur ar Fáil don Roinn Nuachóirithe

Cuspóir Ardleibhéal

Cinntiú go leanfar le forbairt Roinne ardchaighdeáin atá tiomanta do sheirbhís ardchaighdeáin éifeachtach a chur ar fáil dár gcustaiméirí go léir.

Forbhreathnú ar an Nuachóiriú

Ba bhliain ghníomhach dhúshlánach í 2010 i gcomhthéacs an chláir nuachóirithe agus an athraithe ar fud na Roinne agus bhí lánfheidhmiú *Chomhaontú na Seirbhíse Poiblí (Comhaontú Pháirc an Chrócaigh)* ina thosaíocht lena linn. Ullmhaíodh na Pleananna Gníomhaíochta riachtanacha don Roinn agus do Ghníomhaireachtaí faoinár gcoimirce (ar fáil ar www.environ.ie) go tráthúil. Tá dul chun cinn déanta ag an Roinn maidir le cur i bhfeidhm an Chomhaontaithe i réimsí mar an Creat Rialaithe Fostaíochta (CRF), agus laghdú de 16 ar líon na mball foirne bainte amach ag deireadh 2010. Aithníodh roinnt post don ath-ímlonnú agus tá deiseanna solúbtha ildisciplíneacha ó thaobh oibre buíne de á n-úsáid chomh maith le tuairisciú tras-srutha.

Ghlac an Roinn páirt ghníomhach sa *Chlár um Athbhreithniú Eagraíochtúil (CAE)*, tionscnamh de chuid Roinn an Taoisigh chun “struchtúir, acmhainní, nósanna imeachta agus cumas ceannasaíochta a scrúdú”. Cuireadh tús le hathbhreithniú na Roinne i Márta 2010.

Lean Coiste Comhpháirtíochta na Roinne ag cur fóram ar fáil ina dtugtar forbairtí agus tionscnaimh nua shuntasacha isteach i réimsí nuachóirithe agus Acmhainní Daonna trí phróiseas comhairliúcháin agus cumarsáide. Bhí 5 chruinniú ag an gCoiste le linn 2010. I Samhain, i ndiaidh ‘Lá Athbhreithnithe’ speisialta a dhírigh ar chumraíocht an Choiste agus ar an mbealach ina ndéanann sé a chuid oibre, socraíodh go mbeadh ionadaíocht foirne níos mó ar an bpríomh-Choiste Comhpháirtíochta do 2011. D’aontaigh an Coiste freisin go ndíreoidh siad ar cheithre réimse lárnacha sa bhliain 2011: an Plean Gníomhaíochta ORP, Nuachóiriú na hEarnála Poiblí, lena n-áirítear Plean Gníomhaíochta na Roinne faoi Chomhaontú Pháirc an Chrócaigh, Cumarsáid Inmheánach agus Forbairt Foirne.

Acmhainní Daonna, Córas Bainistíochta agus Forbartha Feidhmíochta (CBFF), Oiliúint agus Forbairt

Osclaíodh oifig nua na Roinne ar Bhóthar Newton, Loch Garman agus aistríodh an fhoireann inti go céimneach ó Mhárta. Ag deireadh na bliana bhí thart ar 180 ball foirne lonnaithe in oifig Loch Garman ar ionann sin agus thart ar 16% de chohórt foirne na Roinne, thar 14 aonad gnó.

Dhírigh an Roinn go príomha ar ECF a chur i bhfeidhm don Ghrúpa Vóta Comhshaoil atá comhdhéanta den Roinn, de Chomhlachtaí Stát-tionscanta Neamhthráchtála (CSN) faoi choimirce na Roinne agus Údarás Áitiúil.

B’ionann líon na mball foirne ag obair sa Roinn ag deireadh 2010 agus 1,176.53 post Coibhéise Lánaimseartha. Earcaíodh líon teoranta de bhaill foirne agus tugadh ardú

céime do líon teoranta eile trí bhealaí éagsúla sa bhliain 2010, lena n-áirítear comórtas oscailte agus tríd an tSaoráid Lárnach Iarratas.

Leanadh ar aghaidh le roinnt Scéimeanna a tugadh isteach sa bhliain 2009 le linn 2010, lena n-áirítear an Scéim Dreasachta um Luathscor, an Scéim Dreasachta um Shos Gairme agus an Scéim um Bhliain Oibre níos Giorra (a cuireadh in ionad na Scéime Scoilbhliana.

Ghlac an Roinn páirt sa Tionscnamh Scáthfhoghlama Náisiúnta agus an Scéim um Shocrúcháin Iarchéimithe; rinneadh dul chun cinn suntasach faoi dheireadh 2010 chun an scéim a chur ar bun. Cuireadh socruithe nua ar bun chun monatóireacht a dhéanamh ar shaoire bhreiteachta, de réir Chomhaontú na Seirbhíse Poiblí 2010-2014, agus eisíodh treoirlínte nua maidir le saoire bhreiteachta don fhoireann.

Lean an fhoireann ag baint leasa as raon de scéimeanna cothromaíochta oibre is saoil, mar a léirítear thíos:

Obair a Roinnt	131
Saoire Thuismitheoirí	47
Sosanna Gairme	Bhí 29 ball foirne ar Shos Gairme sa bhliain 2010 Chomh maith leis sin, bhain 7 mball foirne leas as an Scéim Dreasachta um Shos Gairme sa bhliain 2010
Saoire Staidéir	Bhain 59 ball foirne leas as saoire staidéir
Bliain Oibre níos Giorra	Bhain 82 ball foirne leas as Bliain Oibre níos Giorra
Foireann Shéasúrach Earcaithe	Earcaíodh 74 ball foirne séasúrach sna Páirceanna Náisiúnta (foireann thionsclaíoch)

Leanadh le húsáid an Chórais Bainistíochta agus Forbartha Feidhmíochta (CBFF) mar uirlis éifeachtach bhainistíocht agus fhorbairt na feidhmíochta agus baineann ráta feidhmithe de 87% amach.

D'fhorbair an Roinn Sceideal Oiliúna Bliantúil ó riachtanais oiliúna agus forbartha a aithníodh tríd an gCóras CBFF. Soláthraíodh clár fadréimseach oiliúna agus forbartha, lena n-áirítear an scéim um tháillí a aisíoc, clár forbartha gairmiúla, oiliúint speisialaithe agus freastal ar chomhdhála agus seimineáir ábhartha, oiliúint ar an láthair don fhoireann le linn uaireanta lóin trí “glac lón agus foghlaim”, agus oiliúint sláinte & sábháilteachta.

Comhlachtaí faoi choimirce na Roinne

Lean an Roinn ag obair le comhlachtaí faoina coimirce le chinntiú go mbeidís chomh éifeachtach agus is féidir agus go gcomhlíonfaidís polasaí an Rialtais, go háirithe maidir leis an ngealltanas go laghdófar líon na mball foirne sa tseirbhís phoiblí agus costais oibriúcháin na seirbhíse poiblí. Coinníodh teagmháil ardleibhéil rialta idir na comhlachtaí agus an Roinn. Reáchtáladh cruinniú idir an Ard-Rúnaí agus an Coiste Comhairleach

Bainistíochta (CCB) den Roinn agus na Cathaoirligh agus na Príomhoifigigh Feidhmiúcháin i Feabhra. I measc na saincheisteanna a pléadh bhí an cor buiséadach, ECF, cuíchóiriú na ngníomhaireachtaí agus cúrsaí rialachais. Reáchtáladh cruinniú eile i mí na Nollag chun Comhaontú na Seirbhíse Poiblí a phlé chomh maith le cúrsaí rialachais eile.

Leanadh le comhdhlúthú roinnt dár nGníomhaireachtaí sa bhliain 2010. Bunaíodh an Gníomhaireacht um Thithíocht agus Pobail Inbhuanaithe ar bhunús riaracháin i mBealtaine 2010 chun feidhmeanna 3 ghníomhaireacht a bhí ann cheana féin a ghlacadh. I Meitheamh 2010, cheadaigh an Rialtas cumasc foirmiúil Gníomhaireacht Athbheochana Thuaisceart Luimnigh agus Gníomhaireacht Athbheochana Dheisceart Luimnigh; tá dul chun cinn maith déanta maidir le cumasc an Bhoird Seirbhísí Bainistíochta Rialtais Áitiúil leis an mBord Seirbhísí Ríomhaire Rialtais Áitiúil, le POF nua ann ó mhí Eanáir 2010 agus táthar ag feitheamh le reachtaíocht chun an cumasc a dhéanamh foirmiúil.

Saoráil Faisnéise

Phléigh an Roinn le 147 iarratas ar Shaoráil Faisnéise le linn 2010. Bhí 7 athbhreithniú inmheánacha de bharr cinntí orthu siúd agus tacaíodh leis an iarratas bunaidh a rinneadh sa Roinn i gcás 3 cinn acu. Pléadh le 32 iarratas a rinneadh le linn na bliana faoi Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Rochtain ar Fhaisnéis maidir leis an gComhshaoil) 2007. Chuir Oifig an Ombudsman 15 iarratas ar fhaisnéis isteach maidir le gearáin a fuair an oifig sin. Bhain na gearáin go príomha le loiceadh na Roinne freagraí a thabhairt go tráthúil ar chomhfhreagras agus maidir le cinntí a rinne sí chomh maith.

Rochtain

Suiteáladh trí lúb ionduchtúcháin nua i dTeach an Chustaim chun cabhrú leo siúd faoi lagú éisteachta agus iad ag freastal ar chruinnithe. Tá fógraí rochtana nua curtha ar thailte Theach an Chustaim agus taobh istigh de chun cabhrú le soghluaisteacht foirne agus ball den phobal atá faoi mhíchumas.

Cóiríocht, Sláinte & Sábháilteacht agus Caomhnú Fuinnimh

Toisc an díláraithe chuig Loch Garman bhíothas in ann cóiríocht i mBaile Átha Cliath a chomhdhlúthú. Suiteáladh coirí gáis nua agus painéil ghréine i dTeach an Chustaim chun éifeachtacht fuinnimh an fhoirgnimh a fheabhsú. Lean an Roinn ag glacadh páirte sa scéim ‘Optimising Power @ Work’, a mhéadaíonn feasacht na foirne ar úsáid fuinnimh i 250 foirgneamh mhóra Rialtais. Choinnigh an Roinn a chreidiúnú do Chaighdeán 14001 ISO do 14001 agus feabhsaíodh a Rátáil Fuinnimh Foirgnimh do Theach an Chustaim ó rátáil D1 go rátáil C3 bunaithe ar ídiú fuinnimh na bliana roimhe sin. Lean Foireann Ghlas na Roinne ag cur feabhsuithe comhshaoil eile chun cinn ar fud na Roinne.

Cumarsáid agus Seirbhís do Chustaiméirí

Tugadh 900,000 cuairt uathúil agus rinneadh 2.6 milliún amharc leathanaigh ar phríomhshuíomh Gréasáin na Roinne www.environ.ie. Cuireadh ábhar breise i nGaeilge ar an suíomh Gréasáin i mbliana freisin.

Forbraíodh Eislíon Ciorclán a ligeann don Roinn ciorcláin rialtais áitiúil a fhoilsiú trí shuíomh Gréasáin a bhfuil teacht ag na húdaráis áitiúla air, rud a chuir deiridh le dáileadh agus cartlannú páipéar-bhunaithe.

Tá béim thábhachtach leagtha ar chumarsáid inmheánach agus ar thacaíocht a thabhairt don dea-chaidreamh laistigh den eagraíocht i bpolasaí Acmhainní Daonna na Roinne. Tugadh faoi raon de ghníomhaíochtaí de réir an chuspóra seo le linn 2010, lena n-áirítear

eislíon na Roinne agus foilsíú *Weekly Wrap* ar an eislíon (nuachtlitir sheachtainiúil na foirne) a bhainistiú agus a fhorbairt agus foilsíú leanúnach iris na foirne *Environment Matters*.

Ag Tacú leis an bPróiseas Parlaiminte

D'fhreagair an tAire 2,550 Ceist Pharlaiminteach (253 ó Bhéil agus 2,297 i Scríbhinn), 51 atráth na Dála agus 29 atráth an tSeanaid. Ullmhaíodh 288 Meabhrán don Rialtas, agus ghin 72 acu ionchur ó Ranna agus Airí eile.

Fuair an tAire agus na hAirí Stáit níos mó ná 9,400 uirioll agus 644 cuireadh le linn 2010.

An Ghaeilge

Idir Iúil 2009 agus Iúil 2010 (an chéad bhliain de *Scéim Gaeilge* na Roinne arb í an dara scéim agus an scéim reatha), phléigh ball foirne le 43 glaoch gutháin, 53 iarratas duine ar dhuine, agus 43 comhfhreagras i scríbhinn trí Ghaeilge. Thug an Rannóg Oideachais 10 dturas oideachasúla i nGaeilge ar Pháirc Náisiúnta Chill Mhantáin agus ar Choill Chnoc Sinche. Rinne an Roinn gach iarracht freisin a chinntiú gur táirgeadh foirmeacha iarratais, póstaí agus bileoga a bhaineann le leas ginearálta an phobail agus a mbaintear úsáid astu go rialta go dátheangach faoi chlúdach amháin (nó go leithleach, i gcás go raibh sé seo dodhéanta mar gheall ar dhearadh an fhoilseacháin). Tá ábhar Gaeilge ar a suíomhanna Gréasáin á bhreisiú i gcónaí ag an Roinn.

Bainistíocht Airgeadais, Iniúchadh Inmheánach agus Measúnú ar Riosca

Rinne Rannóg an Rialtais Áitiúil um Iniúchadh spotseiceáil ar chomhlíonadh ceanglas breithmheas caipitil (i gcás gur thug Údarás Áitiúla faoi thionscadaíl) agus rinne an Rannóg um Iniúchadh Inmheánach iad (do thionscadaíl ar thug an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra agus Séadchomharthaí Náisiúnta fúthu). Bhain an spotseiceáil, maidir le 2008, le 71 tionscadal caipitil de luach iomlán de €672 milliún thar 8 réimse cláir. Tionscnaíodh obair ar chlár oiliúna a fhorbairt le haghaidh foireann ábhartha údarais áitiúil le cur i bhfeidhm i 2011. Chuir Rannóg um Iniúchadh Inmheánach na Roinne 5 iniúchadh inmheánacha, 5 athbhreithniú iniúchta agus dhá sheiceáil fíorúcháin i gcrích le cistiú AE i rith na bliana agus reáchtáil Coiste Iniúchta na Roinne trí chruinniú le linn na bliana.

Leanadh le hAthbhreithnithe a dhéanamh ar Luach ar Airgead agus ar Pholasaí sa bhliain 2010 lena n-áirítear an ceann is mó, athbhreithniú ar an gClár Infheistíochta Seirbhísí Uisce.

Laghdaíodh caiteachas ar chomhairleacht go mór le roinnt blianta anuas de réir pholasaí an Rialtais maidir le héifeachtacht níos mó agus luach ar airgead. Ba é an toradh ar chomhairleacht do 2010 ná níos lú ná €1 mhiliún ar ionann sin agus 52% de 2009.

Soláthar

Lean an Roinn ag déanamh monatóireachta ar an dul chun cinn foriomlán maidir le cur i bhfeidhm Straitéis an Údarais Áitiúil don Ríomhsholáthair. Tá an Roinn tar éis €715,000 a infheistiú i réimse nuachóiriú an tsoláthair sna húdarais áitiúla ó 2007. Tugadh cúnaimh airgeadais le haghaidh Pleananna Soláthair Chorporáidigh a fhorbairt.

Tá an suíomh Gréasáin www.laquotes.ie agus an córas bainistíochta doiciméad á bhforbairt i gcónaí de réir an pholasaí lena spreagfar seirbhísí roinnte a bhfuil sé d'aidhm acu luach ar airgead agus seirbhís don phobal araon a fheabhsú. Le linn 2010, bhí 33 údarás áitiúil páirteach sa chóras agus fuarthas níos mó ná 700,000 meastachán ó thart ar 2,700 soláthraí.

Íocaíocht Phras

D'íoc an Roinn 81% de na sonraisc go léir laistigh de 15 lá féilire agus 97% de na sonraisc go léir laistigh de 30 lá féilire.

Ó thaobh na bliana ar an iomlán, thabhaigh an Roinn ús íoca phrais de €810 – laghdú de níos mó ná 50% i gcomparáid leis an bhfigiúr €1,909 i 2009. Ba é luach na n-íocaí déanacha mar chéatadán de gach íoc sonraisc i 2010 ná 0.21%, laghdú i gcomparáid le 2009 (0.46%).

CUID II

RÁITEAS BLIANTÚIL ASCHUIR 2010

RÁITEAS BLIANTÚIL ASCHUIR 2010

MÍR 1

Forbhreathnú Achomair ar Chuspóirí agus Táscairí Ardleibhéil

Clár	Cuspóir Ardleibhéil	Táscaire Comhiomlán
An Comhshaol & Athrú Aeráide	Cosaint an chomhshaoil, sláinte an duine agus an méid a dhéanann Éire chun cabhrú leis an bhfeachtas domhanda i gcoinne athrú aeráide a chur chun cinn, idir bhearta díreacha agus chinn a fhéachann le cúrsaí comhshaoil a chur i gcroílár beartas eacnamaíocha agus earnála.	Comhshaol ardchaighdeáin agus polasaí éifeachtach cosanta comhshaoil.
Uisce agus an Oidhreacht Nádúrtha	Acmhainní uisce, éiceachórais a bhíonn ag brath ar uisce agus cáilíocht an uisce óil a chosaint agus a fheabhsú; agus caomhnú agus úsáid inbhuanaithe ár n-oidhreacht nádúrtha agus bithéagsúlachta chomh maith le tuiscint orthu a chur chun cinn.	Feabhsúcháin leanúnacha ar an gcomhshaol uisceach agus ar cháilíocht an uisce óil, úsáid éifeachtúil an uisce agus acmhainn chóireála chuí le haghaidh uisce agus fuíolluisce; Ár n-oidhreacht nádúrtha agus an bithéagsúlacht a chaomhnú go héifeachtach agus ardleibhéal feasachta agus tuisceana ar a dtábhacht.
An Oidhreacht Thógtha & Pleanáil	<ol style="list-style-type: none"> 1. Polasaí agus creat reachtaíochta breisithe a chur ar fáil chun feasacht agus tuiscint an phobail ar ár n-oidhreacht thógtha náisiúnta a chur chun cinn; 2. Cinntiú go bpleanálfar agus go dtógfar ár réigiúin agus ár bpobail ar bhealach a léiríonn an tábhacht atá le forbairt eacnamaíoch inbhuanaithe agus forbairt chothrom réigiúnach araon. Déanfar é seo de réir córais éifeachtacha pleanála agus tógála, agus athrófar na córais sin de réir mar is cuí. 	<p>An caighdeán is airde agus is féidir de chosaint agus de thuiscint ar ár n-oidhreacht thógtha.</p> <p>Príomhchuspóirí na Straitéise Náisiúnta Spáis a sholáthar chun forbairt réigiúnach chothrom inbhuanaithe agus ardchaighdeáin a chinntiú; agus córas pleanála éifeachtach cothrom a fhreastalóidh ar phobail agus a sholáthróidh bonnagar agus foirgníocht buntábhachtach le béim níos mó ar éifeachtacht fuinnimh agus inbhuaíne.</p>

Clár	Cuspóir Ardleibhéil	Táscaire Comhiomlán
Tithíocht	Cur le forbairt eacnamaíochta agus shóisialta náisiúnta trí thithíocht ardchaighdeán a chur chun cinn i bpobail inbhuanaithe, lena n-áirítear trí infheistíocht agus trí chreataí beartais chun tacú le soláthar cóiríochta do ghrúpaí ar ioncain ísle.	1. Áit chónaithe ardchaighdeán a bheith ar fáil do gach teaghlach a oirfidh dá riachtanais i bpobail áitiúla.
An Rialtas Áitiúil & Toghchóras	Tacú le rialtas áitiúil láidir daonlathach sofhreagrach a chuirfidh seirbhísí ardchaighdeán ar fáil chun pobail níos sábháilte, níos inbhuanaithe agus níos uileghabhálaí ó thaobh sochaí de a bhaint amach; agus chun toghcháin éifeachtacha a chur chun cinn.	Córas rialtais áitiúil a bheidh éifeachtach, rannpháirteach agus cuíchistithe a chruthóidh pobail inbhuanaithe agus a sholáthróidh seirbhísí ar an gcaighdeán is airde agus is féidir a fhreastalóidh ar riachtanais éagsúla; Toghcháin agus reifrinn éifeachtacha agus cleachtas nuachóirithe do bhainistíocht toghchán.
Met Éireann	Monatóireacht agus anailís a dhéanamh ar aimsir agus aeráid na hÉireann agus iad sin a thuar agus seirbhísí meitéareolaíochta ardchaighdeán a chur ar fáil do chustaiméirí bunaithe ar úsáid éifeachtach an tsaineolais eolaíochta agus theicniúil.	Faisnéis aimsire a bhailiú agus a chur ar fáil go héifeachtach chun freastal ar riachtanais náisiúnta agus idirnáisiúnta.
Acmhainní a chur ar fáil don Roinn Nuachóirithe	Forbairt leanúnach a chinntiú de Roinn ardfheidhmíochta atá tiomanta do sheirbhísí ardchaighdeán éifeachtach a chur ar fáil dár gcustaiméirí.	Roinn ard-éifeachtach nuálach shofhreagrach, a mbeidh tacaíocht á fáil aici ó fhoireann ardoilte spreagtha agus atá tiomanta do sheirbhísí ardchaighdeán a sholáthar dár gcustaiméirí.

MÍR 2

An Buiséad Iomlán don Roinn Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil

	2010 ION €milliún	2010 Toradh €milliún
Glanchaiteachas Vótáilte	2,174.327	2,078.892
Leithreasáí i gCabhair	21.156	30.280
Ollchaiteachas Vótáilte	2,195.483	2,109.172
Neamh-Vótáilte (foinse Stáit	1,988.757	1,928.001
Ollchaiteachas Iomlán	4,184.240	4,037.173
<i>As sin – Pá Státchiste</i>	65.412	65.100
<i>Líon na bhfostaithe sa tSeirbhís Phoiblí</i>	1,085	1,052

RANNÁN 3

Ollchaiteachas Iomlán arna Mhiondealú de réir Chlár

Ainm an Chláir:	2010 ION € milliún	2010 Toradh €milliún
Clár 1: An Comhshaoil & Athrú Aeráide	182.202	206.286
Clár 2: Uisce & An Oidhreacht Nádurtha	692.677	627.696
Clár 3: An Oidhreacht Thógtha & Pleanáil	71.510	69.875
Clár 4: Tithíocht	1,891.462	1,782.695
Clár 5: An Rialtas Áitiúil & Toghchóras	1,312.213	1,317.817
Clár 6: Met Éireann	21.105	20.303
Clár 7: Acmhainní a Chur ar Fáil don Roinn Nuachóirithe	13.072	12.501
Ollchaiteachas Iomlán	4,184.240	4,037.173

CUID 4

Sonraí maidir le Cláir ar Leith

Clár 1 - An Comhshaol agus an tAthrú Aeráide

An Sprioc ar an Iomlán

Cosaint an chomhshaoil, sláinte an duine agus páirtíocht Éireann san iarracht dbombanda in aghaidh athrú aeráide a chur chun cinn, go díreach agus trí chomhbháthú mórcheisteanna comhshaoil i bpolasaithe geilleagrach agus earnála

An Táscaire Comhiomlán
<ul style="list-style-type: none"> • Comhshaol ar ardchaighdeán ina bhfuil cosaint éifeachtach an chomhshaoil.

Is iad seo a leanas na bunstraitéisí atá mar bhonn agus thaca ag an gClár seo:

- Cur i ngníomh iomlán *na Straitéise Náisiúnta um Athrú Aeráide 2007-2012* agus tuilleadh forbairt a dhéanamh uirthi, lena n-áirítear bearta i dtreo astaíochtaí gáis cheaptha teasa a laghdú agus buncheisteanna maidir leis an athrú aeráide a chur le cinnteoireacht ar leibhéal náisiúnta agus áitiúil.
- Cinntiú go gcuirtear forbairt inbhuanaithe san áireamh i bpolasaithe earnála, tríd an bhfreagairt náisiúnta ar chur i ngníomh *Straitéis an Aontais Eorpaigh um Fhorbairt Inbhuanaithe* athnuaithe agus *na Straitéise Náisiúnta um Fhorbairt Inbhuanaithe* athnuaithe a chomhordú.
- Obair i dtreo inbhuanaitheacht i mbainistíocht acmhainní agus dramhaíola a bhaint amach, laghdú ar eascairtí dramhaíola de réir ord na réiteach dramhaíola go háirithe, trí bhearta reachtaíochta, bonneagar um bainistiú dramhaíola a fheabhsú agus ardchaighdeáin oibríochta a sholáthar le haghaidh teicneolaíochtaí um bainistiú inbhuanaithe dramhaíola atá ar aon dul le dea-chleachtais idirnáisiúnta.

Ionchur		
Clár 1 - An Comhshaol agus an tAthru Aeráide	2010 € milliún	Torthaí sa bhliain 2010 € milliún
Caiteachas an Chláir		
- Rethas	126.264	128.150
- Caipiteal	50.527	73.046
Iomlán	176.791	201.196
Riarachán agus Tacaíocht eile		
- Pá	4.158	4.148
- Neamhphá	1.253	0.942
Iomlán	5.411	5.090
Ollchaiteachas iomlán an Chláir	182.202	206.286
Líon na ndaoine fostaithe ar an gClár (coibhéisí lánaimseartha) amhail ag deireadh na bliana		
- Státseirbhísigh	79	74
Fostaithe eile sa tSeirbhís Phoiblí		
Aschuir Baineann na torthaí a luaitear sa Tábla thíos leis an Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil.		
2010	2010	
Sprioc	Aschuir a baineadh amach	
NA PRÍOMH-ASCHUIR		
Reachtaíocht an AE a bhaineann leis an gComhshaol a thrasú sa dlí go tráthúil	Tugadh reachtaíocht isteach chun roinnt teoracha an AE a thrasú, lenar áiríodh Treoir 2008/101/EC (Trádáil Astaíochtaí le haghaidh na hEarnála Eitlíochta) agus cuid de Threoir 2009/29/EC (Trádáil Astaíochtaí) agus Treoir 2003/35/EC (Rannpháirtíocht an Phobail). Ullmhaíodh dréachtrialúcháin chun an Chreat- treoir Dramhaíola (2008/98/EC) a thrasú.	
Polasaí nua bainistithe dhramhaíola a fhoilsíú atá bunaithe ar mholtaí an mhórstaidéir maidir le dramhaíl a foilsíodh i mí na Samhna 2009.	Foilsíodh Dréachtráiteas maidir le Polasaí Dramhaíola le haghaidh comhairliúcháin in Iúil 2010. Ag deireadh na bliana, bhí na 76 aighneacht a fuarthas á meas i gcomhthéacs obair a chríochnú ar an gcáipéis polasaí deiridh.	
An Bille um Fhreagairt don Athru Aeráide a chur chun cinn agus an Creat Náisiúnta um Oiriúnú an Athraithe Aeráide a fhoilsíú	Foilsíodh an Bille um Fhreagairt don Athru Aeráide i mí na Nollag. Cuireadh an Creat um Oiriúnú an Athraithe Aeráide chun cinn i dtreocheangal leis an mBille.	

Coinbhinsiún Aarhus a dhaingniú	Rinneadh dul chun cinn suntasach i dtreo an Coinbhinsiún a dhaingniú; chomh maith le bearta reachtúla agus eile a tugadh isteach in 2010, leanadh ar aghaidh leis an obair chun na forálacha reachtaíochta deiridh a ullmhú atá riachtanach sula bhféadfar an Coinbhinsiún a
Straitéis Náisiúnta um Fhorbairt Inbhuanaithe a thabhairt chun críche	Ullmhaíodh dréachtstraitéis athbhreithnithe in 2010. Bhí comhairliúchán idir-rannach ag leanúint ar aghaidh sula gcuirfear tús le comhairliúchán níos leithne sa todhchaí.
Athbhreithniú a dhéanamh ar an nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil	Cuireadh tús le hathbhreithniú ar an nGníomhaireacht, lenar airíodh comhairliúchán poiblí, agus rinneadh é a chur ar aghaidh in 2010.

Clár 2 – Uisce agus Oidhreacht Nádúrtha

An Sprioc ar an Iomlán

Acmhainní uisce, éiceachórais atá ag brath ar uisce agus cáilíocht uisce óil a chosaint agus a fheabhsú, agus caomhnú, ómós agus úsáid inbhuanaithe ar n-oidhreacht nádúrtha agus ar mbithéagsúlachta a chur chun cinn.

Na Táscairí Comhiomlána

- Feabhsú leanúnach ar an gcomhshaol uisceach agus cáilíocht uisce óil, úsáid éifeachtúil uisce agus acmhainn iomchuí cóireála uisce agus fuíolluisce;
- Caomhnú éifeachtúil ar n-oidhreacht nádúrtha agus bithéagsúlachta, agus ardleibhéal feasachta orthu agus léirthuisicint dá dtábhacht.

Is iad seo a leanas na bunstraitéisí atá mar bhonn agus thaca ag an gClár seo:

- Cumarsáid, comhordú agus comhoibriú a uasmhéadú idir gach páirtí leasmhar an Stáit chun na torthaí is fearr a bhaint amach i dtaca le hacmhainní uisce, oidhreacht nádúrtha agus bithéagsúlachta na hÉireann.
- Creat iomchuí reachtaíochta, polasaí agus maoinithe a sholáthar i dtaca le hinfheistíocht i seirbhísí uisce chun tacú le forbairt gheilleagrach agus sóisialta agus coinne a bheith le hiarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith i gceist leis an athrú aeráide trí úsáid éifeachtúil agus inbhuanaithe a chothú.
- Creat reachtaíochta a sholáthar i dtaca le huisce náisiúnta óil agus cáilíocht uisce a chosaint agus fuíolluisce a bhainistiú agus a chóireáil, lena n-áirítear an tAcht um Sheirbhísí Uisce 2007 a chur i ngníomh go luath.
- Acmhainn chóireála uisce agus fuíolluisce a fhairsingiú agus a fheabhsú trí Chlár Infheistíochta na Seirbhísí Uisce ar bhealach atá ar aon dul le dea-chleachtais idirnáisiúnta.
- Stop a chur le cailliúint bithéagsúlachta trí phleananna bithéagsúlachta na hÉireann agus bearta eile a chur i bhfeidhm, méadú ar chomhoibriú ar phleananna agus straitéisí bithéagsúlachta Thuaidh/Theas agus Thoir/Thiar san áireamh.
- Creat iomchuí reachtaíochta, polasaí, feidhmithe agus forfheidhmithe a sholáthar i dtaca le hoidhreacht nádúrtha na hÉireann a chaomhnú agus a chosaint, trí Threoir an AE maidir le hÉin agus Gnáthóga agus bearta caomhnaithe eile a neartú i dtreo comhlíonadh iomlán a bhaint amach.
- Páirceanna náisiúnta agus anaclainne dúlra na hÉireann a chaomhnú agus a fheabhsú d'fhonn samplaí dea-chleachtais a sholáthar; agus daoine a spreagadh chun iad a úsáid go hinbhuanaithe le haghaidh aeráíochta nó oideachais.
- Bearta iomchuí a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm chun speicis nó gnáthóga faoi bhagairt a chosaint agus, nuair is iomchuí, athbhunú speiceas a bhí dúchasach in Éirinn roimhe seo a bhaint amach.

Ionchur		
Clár 2 – Uisce agus Oidhreacht Nádúrtha	2010 € milliún	Torthaí in 2010 € milliún
Caiteachas an Chláir		
- Reatha	17.385	16.883
- Caipiteal	657.200	593.024
Iomlán	674.585	609.907
Riarachán agus Tacaíocht eile		
- Pá	14.032	14.441
- Neamhphá	4.060	3.348
Iomlán	18.092	17.789
Ollchaiteachas iomlán an Chláir	692.677	627.696
Líon na ndaoine fostaithe ar an gClár (coibhéis lánaimseartha) amháil ar dheireadh na bliana		
- Státseirbhísigh	256	254
Fostaithe eile sa tSeirbhís Phoiblí	107	110
Aschuir		
2010	2010	
Sprioc	Aschuir a baineadh amach	
PRÍOMH-ASCHUIR		
Uisce Clár Infheistíochta na Seirbhísí Uisce 2010 – 2012 a fhoilsiú	Foilsíodh an Clár in Aibreán 2010.	
Staidéar Luach ar Airgead a chur chun críche maidir le héifeachtúlacht agus éifeachtacht Chlár Infheistíochta na Seirbhísí Uisce a sholáthar mar chuid d'Athbhreithnithe Luach ar Airgead an Rialtais 2009 – 2011	Cuireadh an staidéar seo chun críche agus beidh sé foilsithe go luath.	
Dréachtreachtaíocht chun gealltanais an Rialtais go dtabharfaidh siad muirir uisce isteach do theaghaisí teaghlaigh a chur i bhfeidhm; straitéis a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm chun clár a sheachadadh i leith méadair a shuiteáil i ngach teaghlach.	Rinneadh dul chun cinn ar fhorbairt polasáí sa réimse seo le linn 2010.	

<p>Comhlíonadh bhreithiúnais, teoracha agus rialacháin an AE a chinntiú sa réimse uisce:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ dúnadh dhá chás fós gan éisteacht i gCúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh a bhaint amach; ○ obair le húdaráis áitiúla agus páirtithe leasmhara chun pleananna bainistithe abhantraí faoin gCreat-treoir Uisce a chur i gcrích; ○ dréachtreachtaíocht chun gealltanais an Rialtais go ndéanfar umair sheipteacha agus córais chóireála fuíolluisce ar an láithreán a cheadúnú a chur i bhfeidhm chun freagairt do rialú de chuid Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh in aghaidh na hÉireann maidir le córais den chineál sin. ○ an Creat-treoir um Straitéis Mhara a thrasú; ○ Maolú a bhaint amach maidir le níotráití agus an t-athbhreithniú ar an gClár Gníomhaíochta Níotráití a chur i gcrích. 	<p>Cuireadh deireadh le cásanna maidir le hUiscí Sliogéisc agus Substaintí Contúirteacha i gCúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh in 2010.</p> <p>Tugadh Pleananna Bainistithe Abhantraí chun críche ar 6 Iúil 2010 agus cuireadh faoi bhráid an Choimisiúin Eorpaigh iad.</p> <p>Cuireadh an próiseas comhairliúcháin le páirtithe leasmhara maidir le dréachtchritéir iniúchta chun críche. Tá reachtaíocht á dréachtú faoi láthair.</p> <p>Tá dréachtrialacháin á gcur le chéile faoi láthair.</p> <p>Baineadh an maolú maidir le níotráití amach, faoi réir coinníollacha diana comhshaoil agus</p>
<p><u>Oidhreachtaí Nádúrtha</u> Polasaí an Rialtais a chur chun críche agus i bhfeidhm maidir le deireadh a chur le baint móna ó phortaigh ardaithe i Limistéir Chaomhantais Speisialta agus Limistéir Oidhreachta Nádúrtha</p>	<p>Foilsíodh Tuairisc an Ghrúpa Idir-rannaigh maidir le Deireadh a Chur le Baint Móna; Rinne an Rialtas cinneadh go gcuirfear deireadh le baint móna ó phortaigh ardaithe i Limistéir Chaomhantais Speisialta agus Limistéir Oidhreachta Nádúrtha le linn na tréimhse 2010 – 2013, ach amháin sa chás go ndeonaíonn an tAire cead; tugadh Scéim</p>
<p>An Dara Plean Náisiúnta Bithéagsúlachta a chur i gcrích agus a fhoilsiú</p>	<p>Leanadh ar aghaidh le hobair ar an bPlean Náisiúnta Bithéagsúlachta le linn 2010 agus cuireadh comhairliúchán poiblí ar siúl san fhómhar.</p>

<p>Réimse bearta a thabhairt isteach chun daoine a spreagadh chun páirceanna náisiúnta na hÉireann a úsáid go hinbhuanaithe le haghaidh aeraíochta agus tacaíocht a thabhairt d'fhorbairt gheilleagrach áitiúil agus náisiúnta, lena n-áirítear rochtain phoiblí agus eolas a fheabhsú, agus oibreacha caipitiúla a dhéanamh chun gnéithe caomhnaithe agus aeraíochta na bpáirceanna a fheabhsú.</p>	<p>Tugadh rialúcháin neamhdhíobhálacha don chomhshaol (glacaire aoiligh) isteach do járbhaithe i bPáirc Náisiúnta Chill Airne. Níor éirigh le caingeán dlí i goinne na rialachán nua san Ard-Chúirt.</p> <p>Cuireadh tús nó leanadh ar aghaidh le 129 tionscadal le linn 2010 faoin gclár oibreacha caipitiúla a raibh sé mar aidhm acu gnéithe caomhnaithe, aeraíochta agus sláinte agus sábháilteachta na bpáirceanna Náisiúnta agus na nAnaclann Nádúrtha a fheabhsú. I measc na dtionscadal suntasach, bhí:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ionad Cuairteoirí Bhaile Chruaich a osclaíodh in Aibreán 2010 a bheidh ina bhuntáiste suntasach geilleagrach agus turasóireachta i Maigh Eo. 2. Leanadh ar aghaidh leis an obair ar Ionad Cuairteoirí Phortach Chlóirthigh le linn 2010. 3. Chuaigh an Clár Speiceas Coimhthíocha/Ionrach chun cinn – lena n-áirítear glanadh róslabhrais i bPáirc Náisiúnta Ghleann Bheatha agus Páirc Náisiúnta Chill Airne agus baint agus glanadh scrobarnaí i bPáirc Náisiúnta na Boirne.
--	---

Clár 3 – Oidhreacht Thógtha agus Pleanáil

Na Spriocanna ar an Iomlán

- *Creat leasaithe polasaí agus reachtaíochta a sholáthar chun feasacht agus meas an phobail ar ár n-oidhreacht thógtha náisiúnta a chur chun cinn;*
- *A chinntiú go ndéantar ár réigiúin agus ár gcomhphobail a pleanáil agus a thógáil ar bhealach a léiríonn meas ar fhorbairt réigiúnach inbhuanaithe eacnamaíoch agus cothromaithe, agus atá ag combhlánadh cód cleachtais láidir agus athraitheach pleanála agus tógála.*

Na Táscairí Comhiomlána

- An chosaint is fearr ar ár n-oidhreacht thógtha agus léirthuisicint mhaith di.
- Bunchuspóirí na *Straitéise Náisiúnta Spásúlachta* a sheachadadh chun forbairt réigiúnach chothrom agus inbhuanaithe ar ardchaighdeán a bhaint amach; agus chun córas éifeachtúil agus éifeachtach pleanála a chinntiú a fhreastalaíonn ar phobail agus a dhéanann buninfreastruchtúr agus tógáil a sheachadadh a leagann béim níos láidre ar éifeachtúlacht fuinnimh agus inbhuanaitheacht.

Is iad seo a leanas na bunstraitéisí atá mar bhonn agus thaca ag an gClár seo:

- Ár n-oidhreacht thógtha a chosaint trí na rudaí seo a leanas a chur ar fáil:
 - Réimse tacaíochtaí airgeadais;
 - Creataí éifeachtacha reachtaíochta agus polasaí chun tacú le húdarais áitiúla, agus;
 - Tacú le saothar na Comhairle Oidhreachta agus Iontaobhas Oidhrecht na hÉireann agus le hainmniúcháin rathúla/bainistíocht Láithreán Oidhreachta Domhanda.
- Creat reachtaíochta agus polasaí cothrom le dáta a choinneáil chun córas pleanála éifeachtúil, éifeachtach agus cothrom ar ardchaighdeán a éascú atá trédhearcach agus custaiméirdhírthe ina chuid oibriúchán agus a chuireann prionsabail phleanála cirte agus forbartha inbhuanaithe chun tosaigh.
- Cinntiú go gcuirtear meicníochtaí éifeachtacha comhordaithe i bhfeidhm, faoin gcoimre um fhorbairt áiteanna, ar leibhéal tras-rannacha, gníomhaireachta agus údarás áitiúil, d'fhonn an t-infreastruchtúr agus na seirbhísí a chur ar fáil a éascóidh forbairt áiteanna mearfháis thar na réigiúin ar aon dul leis *an Straitéis Náisiúnta Spásúlachta*.
- Dearadh agus tógáil shlán agus inbhuanaithe atá ar ardchaighdeán a chur chun cinn trí athbhreithniú leanúnach a dhéanamh ar Rialacháin Tógála agus tús áite a thabhairt d'éifeachtúlacht fuinnimh agus dearadh éiceolaíoch.

Ionchur		
Clár 3 – Oidhreacht Thógtha agus Pleanáil	2010 € milliún	Torthaí in 2010 € milliún
Caiteachas an Chláir		
- Reatha	35.119	30.135
- Caipiteal	26.295	30.605
Iomlán	61.414	60.740
Riarachán agus Tacaíocht eile		
- Pá	8.113	7.722
- Neamhphá	1.983	1.413
Iomlán	10.096	9.135
Ollchaiteachas iomlán an Chláir	71.510	69.875
Líon na ndaoine fostaithe ar an gClár (coibhéis lánaimseartha) amhail ar dheireadh na bliana		
- Státseirbhísigh	125	120
Fostaithe eile sa tSeirbhís Phoiblí		
Aschuir		
2010	2010	
Sprioc	Aschuir a baineadh amach	
PRÍOMH-ASCHUIR		
Buncheisteanna reachtaíochta agus straitéiseacha a chur chun cinn lena n-áirítear an Bille um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) a achtú agus aon Rialachán riachtanach a thabhairt isteach;	Aghtaíodh an tAcht um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) 2010 in Iúil 2010 agus cuireadh rialacháin bhainteacha i bhfeidhm ina dhiaidh sin.	
Athbhreithniú ar chur i bhfeidhm na Straitéise Náisiúnta Spásúlachta agus anailís ar áiteanna forbartha a chríochnú	Críochnaíodh an Tuarascáil ar an Athbhreithniú ar an Straitéis Náisiúnta Spásúlachta agus ar Ionchas tar éis próiseas fada comhairliúcháin agus foilsíodh i nDeireadh Fómhair 2010 í.	

<p>Athbhreithniú reachtúil a dhéanamh ar na Treoirlínte um Pleanáil Réigiúnach; treoirlínte pleanála a fhoilsiú (lena n-áirítear treoirlínte a bhaineann le Pleanáil agus Bóithre Náisiúnta, Pleananna le haghaidh Áiteanna Áitiúla, ranníocaíochtaí forbartha; Treoirlínte Pleanála Miondíola)</p>	<p>Ghlac gach údarás áitiúil le Treoirlínte um Pleanáil Réigiúnach 2010-2022 in 2010 a leagann creat pleanála straitéisí amach i leith pleananna forbartha taobh istigh de gach réigiún go ceann 12 bhliain.</p> <p>Rinneadh dul chun cinn maidir le réimse buntreoir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eisíodh Nóta Treorach maidir le Croistraitéisí a ullmhú agus a chur le pleananna forbartha i mí na Samhna 2010. - Cuireadh Comhairliúchán Poiblí maidir le (a) Dréachtphleanáil Spásúlachta agus Treoirlínte maidir le Bóithre Náisiúnta agus (b) Páipéar Buncheisteanna maidir le Treoirlínte Pleanála Miondíola chun críche.
<p>Dul i ngleic le cásanna maidir le buncheisteanna pleanála fós gan éisteacht i gCúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh.</p>	<p>Téann an tAcht um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) 2010 i ngleic le cásanna i gCúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh maidir le ceisteanna pleanála a bhaineann le Measúnacht Tionchair Timpeallachta (MIT) agus Measúnacht Iomchuí (MI). Cuireadh tús le hathbhreithniú bunúsach ar fhorálacha a bhaineann le forfheidhmiú pleanála.</p>
<p>Feidhmeanna urthrá a riar agus reachtaíocht nua a thabhairt isteach d'fhonn an próiseas toilithe urthrá a chuíchóiriú agus a chur leis an bpróiseas pleanála.</p>	<p>Cuireadh bearta gearrthréimhseacha riaracháin agus rialála i ngníomh chun líon na n-iaratas urthrá a phróiseáiltear a uasmhéadú, lena n-áiríodh comhairliúcháin réamhiarratais agus scéim tosaíochta d'iaratais.</p> <p>Tosaíodh obair i dtreo córas toilithe urthrá nua-aoisithe a fhorbairt agus a chur leis an gcóras pleanála. Cuimsíonn sé seo obair ullmhúcháin i dtreo athruithe reachtaíochta chun tionscadail straitéiseacha urthrá a chur le próiseas toilithe faoin Acht um Pleanáil agus Forbairt (Bonneagar Straitéiseach) 2006, tionscadail urthrá eile a chur leis an gcóras pleanála ar an iomlán agus measúnacht ar riachtanais i dtreo Plean Spásúlachta Muirí a fhorbairt.</p>

<p>Oidhreacht Thógtha Bille na Séadchomharthaí Náisiúnta a fhoilsíú agus an t-athbhreithniú ar pholasaí neamhrechtach seandálaíochta a chur i gcrích; an Liosta Sealadach nua a chur faoi bhráid Eagraíocht Oideachais, Eolaíochta agus Chultúir na Náisiún Aontaithe agus straitéis a fhorbairt (próiseas comhairliúcháin le páirtithe leasmhara ina measc) i dtreo láithreáin a ainmniú agus pleananna bainistíochta a nuashonrú le haghaidh láithreáin reatha; Dréachtstraitéis Tírdhreacha Náisiúnta a eisiúint le haghaidh comhairliúcháin poiblí</p>	<p>Ghlac an Rialtas le scéim ghinearálta Bhille na Séadchomharthaí Náisiúnta in Aibreán 2010.</p> <p>Rinne na meithleacha oibre dul chun cinn suntasach i dtreo athbhreithniú a dhéanamh ar chleachtas agus polasaí seandálaíochta in Éirinn agus eisíodh roinnt tuarascálacha.</p> <p>Fógraíodh Liosta Sealadach na nAinmnithe Éireannacha chuig liosta na Láithreán Oidhreachta Domhanda in Aibreán 2010 agus thagair an Coiste Oidhreachta Domhanda don liosta seo ag cruinniú in Brasilia in Iúil/Lúnasa 2010.</p> <p>Rinneadh tionscadal pólótach a choimisiúnú d'fhonn cúnamh a thabhairt i leith láithreáin a ainmniú chuig liosta na Láithreán Oidhreachta Domhanda.</p> <p>Cuireadh tús le próiseas comhairliúcháin le páirtithe leasmhara maidir le Plean Bainistíochta nua a dhréachtú do Bhrú na Bóinne, atá ina Láithreán Oidhreachta Domhanda.</p> <p>Rinneadh dul chun cinn suntasach i dtreo</p>
<p>Cóid Chleachtais a fhorbairt agus a fhoilsíú i gcompháirt le Bord na Móna, Iarnród Éireann, Bord Gáis agus an Gníomhaireacht um Fháil Iarnród; 3-4 suirbhé contae an Fhardail Náisiúnta Oidhreachta Ailtireachta agus 6 leabhrán comhairle a fhoilsíú; tús a chur le forbairt an tionscadail r-atreoraithe</p>	<p>Aontaíodh Cóid Chleachtais le hIarnród Éireann agus Bord na Móna chun oidhreacht ailtireachta a chosaint i gcúrsa oibreacha infreastruchtúir agus oibríochtaí talún portaigh.</p> <p>Rinneadh dul chun cinn i leith prótacal um chosaint ailtireachta a fhorbairt leis an nGníomhaireacht um Fháil Iarnród.</p> <p>Cuireadh 4 suirbhé contae an Fhardail Náisiúnta Oidhreachta Ailtireachta i gcrích agus foilsíodh dhá leabhrán chomhghabhálacha. Foilsíodh 3 leabhrán comhairle.</p> <p>Cuireadh an tionscadal r-atreoraithe chun cinn</p>

<p>Roinnt leasuithe a dhéanamh ar an gcóras rialála um chaighdeán foirgníochta chun caighdeán níos fearr a bhaint amach. Na Rialacháin i dtaca le Cuid H (draenáil agus diúscairt fuíolluisce), L (caomhnú breosla agus fuinnimh) agus M (rochtain agus úsáid) den Acht um Rialú Foirgníochta, 2007 a leasú. Chomh maith leo sin, leanúint ar aghaidh le hathbhreithnithe ar rialacháin a bhaineann le Cuid B (sábháilteacht ó dhóiteán) agus E (fuaim)</p>	<p>Rinneadh na rialacháin a bhain le Cuid H agus M a leasú in 2010. Cuireadh an t-athbhreithniú ar Chuid L i gcrích i mí na Nollag 2010 agus d'fhaomh an tAire é i mBealtaine 2011. Tá na hathbhreithnithe ar Chuid B (sábháilteacht ó dhóiteán) agus E (fuaim) fós á leanúint ar aghaidh.</p>
<p>An Scéim um Rátáil Fuinnimh an Fhoirgnimh (RFF) a leasú chun go mbeidh sé riachtanach rátálacha RFF a chuimsiú i bhfógraíocht agus ábhar fógraíochta nuair atá teach á dhíol nó á ligean ar cíós</p>	<p>Rinneadh dul chun cinn ar an gceist seo i gcomhar leis an bPlean Gníomhaíochta le haghaidh Treoir an AE maidir le Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh a thrasú. Bhí an chuid ba mhó den obair seo curtha i gcrích in 2010.</p>
<p>Dréacht-Chreatstraitéis i dtreo Caighdeán Neodrach ó Thaobh Carbóin de a bhaint amach d'Áiteanna Cónaithe a chur chun críche le haghaidh próiseas comhairliúcháin phoiblí; agus Plean Gníomhaíochta le haghaidh Treoir athchóirithe an AE maidir le Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh a thrasú a ullmhú agus a cisiúint le haghaidh comhairliúcháin.</p>	<p>Cuireadh taighde ar an Dréacht-Chreatstraitéis i dtreo Caighdeán Neodrach ó Thaobh Carbóin de a bhaint amach d'Áiteanna Cónaithe i gcrích.</p>

Clár 4 – Tithíocht

An Sprioc ar an Iomlán

Cur le forbairt shóisialta agus eacnamaíochta náisiúnta trí thithíocht ardchaighdeán a chur chun cinn i gcomhphobail inbhuanaithe, agus trí infheistíocht agus creat polasaithe chun tacú le soláthar cóiríochta do ghrúpaí ísealioncaim

An Táscaire Comhiomlán

- Teaghais ar chaighdeán maith a bheith ag gach teaghlach, atá oiriúnach dá riachtanais agus atá lonnaithe i bpobail áitiúla inbhuanaithe.

Is iad seo a leanas na bunstraitéisí atá mar bhonn agus thaca ag an gClár seo:

- Tionchar a imirt ar mhargadh na tithíochta chun cothrom a bhaint amach idir aschur agus éileamh.
- Cáilíocht beatha a fheabhsú i bpobail áitiúla trí thithíocht ar ardchaighdeán a chur chun cinn agus tacú leis an timpeallacht shóisialta.
- Creat reachtaíochta a choinneáil chun taca a chur faoi sholáthar éifeachtach tacaíochtaí tithíochta.
- Clár Infheistíochta a sholáthar a théann i ngleic go héifeachtach le riachtanais tithíochta ar bhealach éifeachtúil agus atá inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de, clár athbheochana san áireamh.

Ionchur		
Clár 4 – Tithíocht	2010 € milliún	Torthaí in 2010 € milliún
Caiteachas an Chláir		
- Faoi Láthair	292.124	235.213
- Caipiteal	1,590.400	1,539.066
Iomlán	1,882.524	1,774.279
Riarachán agus Tacaíocht eile		
- Pá	6.844	6.824
- Neamhphá	2.094	1.591
Iomlán	8.938	8.416
Ollchaiteachas iomlán an Chláir	1,891.462	1,782.695
Líon na ndaoine fostaithe ar an gClár (coibhéis lánaimseartha) amhail ar dheireadh na bliana		
- Státseirbhísigh	132	125
4. Fostaithe eile sa tSeirbhís Phoiblí		
Aschuir		

2010	2010
Sprioc	Aschuir a baineadh amach
ASCHU(I)R CEANNLÍNE	
Leanúint den athstruchtúró mór ar an gclár tithíochta sóisialta atá ar siúl cheana féin, mar a ngluaisfear ón mbéim atá ar thógáil/fháil go roghanna níos solúbtha, lena n-áirítear RAS agus an tionscnamh léasa fhadtéarmaigh, agus cuirfidh seo isteach is amach le 8,000 - 9,000 aonad ar fáil	Leanadh leis an dul chun cinn ar athstruchtúró an tsoláthair tithíochta sóisialta ag imeacht ón tógáil agus ón bhfáil thraidisiúnta. Mar thoradh ar an ngníomhaíocht faoi na cláir cíosa fuarthas tuairim is 5,000 aonad sa bhliain 2010.
Deireadh a chur le háitriú fadtéarmach na cóiríochta do dhaoine gan dídean, le 1,500 teaghlach ag fáil socruithe tithíochta níos buaine	Bogadh breis is 630 teaghlach a bhí i gcóiríocht do dhaoine gan dídean go dtí cóiríocht níos buaine agus cuireadh socruithe do thionóntacht fhadtéarmach ar fáil do 400 duine eile a bhí i gcóiríocht do dhaoine gan dídean.
Feabhas a chur ar 2,000 aonad tithíochta faoi scéimeanna tithíochta/feabhsúcháin	Cuireadh feabhas ar 1,748 aonad mar chuid de chlár pleanáilte cothabhála an údaráis áitiúil.
Feabhas a chur ar isteach is amach le 2,000 aonad faoin gclár athfheistithe do thithíocht an údaráis áitiúil	Feabhsaíodh 2,108 aonad.
180 aonad nua athchóirithe a sholáthar atá curtha in oiriúint don Lucht Siúil	Cuireadh 140 aonad ar fáil.
12,500 teaghlach le sochar a bhaint as na Scéimeanna Oiriúnaithe tithíochta do Dhaoine Breacaosta agus do Dhaoine faoi Mhíchumas	Íocadh 13,860 deontas, dar luach €78.65m.
Creat rialála a thabhairt isteach do chur chuige nua chun measúnú a dhéanamh ar riachtanas, cur chuige a chuireann san áireamh timthriall saoil, chun critéir nua níos soilire a sholáthar le hincháilitheacht a chinneadh agus le go mbeadh measúnú coiteann ann do raon tacaí	Rinneadh dul chun cinn suntasach sa bhliain 2010 i dtreo chur i bhfeidhm, lena n-áirítear comhairliúchán le húdaráis tithíochta.

<p>Straitéis Náisiúnta Tithíochta a thabhairt isteach do Dhaoine faoi Mhíchumas chun tacú le soláthar tithíochta oiriúnaithe agus tacaí tithíochta ag an leibhéal áitiúil</p>	<p>D'fhaomh Grúpa Comhairleach Náisiúnta trasarnála an Straitéis Náisiúnta Tithíochta do Dhaoine faoi Mhíchumas sa bhliain 2010.</p>
<p>Cur leis an raon bealaí i dtreo úinéireacht tithíochta trí thabhairt isteach, ar bhonn reachtúil, scéim cheannaigh incriminteach Socruithe le go gceannódh Tionónta árasáin an údaráis áitiúil, bunaithe ar shamhail de Cheannach Incriminteach, le tabhairt isteach.</p>	<p>I lár na bliana 2010 tugadh isteach scéim do cheannach incriminteach tithe nuathógtha. Bhí obair ar siúl ar chur i bhfeidhm na bhforálacha reachtúla i ndáil le go gceannódh tionónta árasáin.</p>

Clár 5 – Rialtas Áitiúil & Toghchóras

Cuspóir Ardleibhéal

Tacú le rialtas áitiúil láidir, daonlathach, freagrúil a chuireann seirbhísí ardchaighdeán ar fáil le comhphobail atá níos cuimsithe, níos sábháilte agus níos inbhuanaithe a bhaint amach; agus chun toghcháin éifeachtacha agus éifeachtúla a bhaint amach.

Táscaire Comhiomlán

- Córas éifeachtach, éifeachtúil, rannpháirtíoch rialtais áitiúil atá maoinithe go hiomchuí ag cruthú pobal inbhuanaithe agus ag soláthar seirbhísí ar an gcaighdeán is airde agus is féidir chun freastal ar riachtanais éagsúla;
- Toghcháin agus reifrinn éifeachtacha, éifeachtúla agus cleachtas nuachóirithe bainistithe toghcháin.

Is iad seo a leanas na bunstraitéisí atá mar bhonn agus thaca ag an gClár seo:

- Leanúint ag forbairt an rialtais áitiúil ionas go mbeidh sé níos rannpháirtí, níos trédhearcaí, níos freagrúla dá chustaiméirí trí dhaingniú a dhéanamh, go háirithe, ar a fheidhm dhaonlathach ag teacht leis an gClár Rialtais.
- Cothú agus forbairt a dhéanamh ar an gcreat reachtúil eiticíúil don rialtas áitiúil.
- Tacú agus daingniú ar achmainneacht na n-údarás áitiúil chun na caighdeán is airde agus is féidir a bhaint amach i soláthar seirbhísí poiblí, cur chun cinn ar iomaíochas áitiúil agus réigiúnach agus i gcomhthráth ag cur chun cinn a róil san fhorbairt pobail agus sa chuimsiú sóisialta (lena n-áirítear seirbhísí dóiteáin agus leabharlann), d'fhonn pobail níos inbhuanaithe a bhaint amach.
- A chinntiú go bhfuil córas maoiniúcháin atá struchtúrtha go hiomchuí ag an údarás áitiúil chun freastal ar na dúshláin atá ann agus a bheidh ann amach anseo, agus leanúint ag nuachóiriú bhainistiú airgeadais na n-údarás áitiúil.
- Toghcháin agus reifrinn éifeachtacha, éifeachtúla a chur chun cinn lena n-áirítear bearta feasachta chun feabhas a chur ar rannpháirtíocht na saoránach.

Ionchuir		
Clár 5 – Rialtas Áitiúil & Toghchóras	2010 € milliún	Toradh 2010 € milliún
Caiteachas an Chláir		
- Reatha	1263.293	1274.160
- Caipitil	39.238	34.538
Iomlán	1302.531	1308.698
Riarachán agus Tacaíocht Eile		
- Pá	7.763	7.731
- Neamhphá	1.919	1.388
Iomlán	9.682	9.119
Ollchaitheachas faoin gClár	1,312.21	1,317.82
Líon Foirne fostaithe ar an gClár (coibhéisí lánaimseartha) amháil ag deireadh na bliana.		
- Státseirbhísigh	121	109
Fostaithe eile sa tSeirbhís Phoiblí		
Aschuir		
2010	2010	
Sprioc	Aschuir a Baineadh Amach	
PRÍOMH-ASCHUIR		
Achtú agus cur i bhfeidhm na reachtaíochta chun Méara atá tofa go díreach a thabhairt isteach do Bhaile Átha Cliath sa bhliain 2010	An Bille Rialtais Áitiúil (Méara agus Údarás Réigiúnach Bhaile Átha Cliath) 2010 foilsithe agus Céim an Choiste Roghnúcháin curtha i gcrích sa Dáil.	
Réamhobair ar fhorbairt an Rialtais Áitiúil trí chur i gcrích na hoibre ar Pháipéar Bán um an Rialtas Áitiúil; bunú agus tacú le Coiste Rialtais Áitiúil Luimnigh i ndáil le socrúithe rialtais don Rialtas Áitiúil; agus dul chun cinn ar an gelár oibre <i>Transforming Public Service</i> in Earnáil an Rialtais Áitiúil de réir chinntí Fho-choiste na Comh-aireachta	Rinneadh dul chun cinn suntasach ar an bPáipéar Bán; an Chomh-aireacht um an Rialtas Áitiúil, ar chuidigh an Roinn lena seirbhísíú, reáchtáilte trí mhionscrúdú críochnúil a dhéanamh ar na saincheisteanna iomadúla suntasacha le linn 2010. Foilsíodh Tuarascáil Choiste Rialtais Áitiúil Luimnigh don Aire i mí Mheán Fómhair 2010.	

<p>Tacú le Grúpa Athbhreithnithe Éifeachtúlacht an Rialtais Áitiúil i gcur i gcrích a chuid oibre faoi lár 2010 ar bhearta chun feabhas a chur le héifeachtacht earnáil an rialtais áitiúil. Breithniú agus cúram leantach, de réir mar is iomchuí, a dhéanamh i bhfianaise chinnú ó Airí agus ón Rialtas.</p>	<p>Foilsíodh Tuarascáil an Ghrúpa Athbhreithnithe Éifeachtúlacha i mí Iúil 2010. Tá dul chun cinn á dhéanamh ar na moltaí a bhí ann, lena n-áirítear bunú grúpa chun athbhreithniú a dhéanamh ar sholáthar foirne agus líon na mbainisteoirí sinsearacha i gComhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath</p>
<p>Scor den Tionscadal Vótála Leictreonaí a thabhairt chun críche de réir chinneadh an Rialtais agus dul chun cinn ar Choimisiúin Toghchánach Neamhspleách a chur i bhfeidhm</p>	<p>Tacaíodh le hobair an Tascfhórsa ar Scor den Tionscadal Vótála Leictreonaí agus Comhairimh</p>
<p>Dul chun cinn ar an mBille um Bunachais Pórucháin Madraí 2009 tríd an Oireachtas agus cur i bhfeidhm i rialacháin ghaolmhara.</p>	<p>Achtaíodh an tAcht um Bunachais Pórucháin Madraí 2010. Níor tugadh tosach feidhme don Acht go fóill.</p>

Clár 6 – Met Éireann

Cuspóir Ardleibhéil

Monatóireacht, anailísiú agus tuar a dhéanamh ar aimsir agus ar aeráid na hÉireann, agus raon seirbhísí meitéareolaíochta ardchaighdeán a sholáthar do chustaiméirí bunaithe ar úsáid éifeachtach saineolais eolaíochta agus theicniúil.

Táscaire Comblán

- Táirgeadh agus soláthar éifeachtach eolais faoin aimsir chun freastal ar riachtanais náisiúnta agus idirnáisiúnta.

Is iad seo a leanas na bunstraitéisí atá mar bhonn agus thaca ag an gClár seo:

- Réamhaisnéisí agus rabhaidh ardchaighdeán aimsire a chur ar fáil, de réir *Ráiteas maidir le Feidhmeanna Seirbhíse Poiblí Met Éireann* agus riachtanais gach grúpa custaiméirí a chomhlíonadh.
- Oibleagáidí an Stáit a chomhlíonadh maidir le seirbhísí a sholáthar don earnáil eitlíochta, agus tionchar a imirt ar fhorbairtí amach anseo d'fhonn an toradh fadtéarmach is fearr agus is féidir a bhaint amach don Stát agus don earnáil eitlíochta.
- Raon cuimsitheach seirbhísí aeráide a sholáthar bunaithe ar chartlann aeráide ardchaighdeán náisiúnta chun dáta.
- Tacú leis an *Straitéis Náisiúnta um Athrú Aeráide 2007-2012* trí fhorbairt a dhéanamh ar acmhainneacht réamh-shamhaltaithe aeráide a chuideoidh le tuar na dtosca aeráide a bheidh i réim in Éirinn amach anseo.
- Leibhéal ard saineolais agus rannpháirtíochta i réimsí speisialaithe a choinneáil – réimsí amhail talmhaíocht, meitéareolaíocht chomhshaoil agus mhuirí, agus úsáid a bhaint as an saineolas seo chun treoir réamhaisnéise agus tacaíocht maidir le cinntí a sholáthar.
- Sraith iomchuí de chlár mhonatóireachta chomhshaoil agus gheoifisiceacha a chur ar bun.
- An bhonneagar náisiúnta meitéareolaíochta a choinneáil agus a fheabhsú agus cur le feabhsú an bhonneagair idirnáisiúnta mheitéareolaíochta.
- Cuidiú le Met Éireann an rannpháirt is éifeachtaí a ghlacadh i mbaint amach chuspóirí an Rialtais i réimse ginearálta an chomhshaoil.

Ionchuir		
Clár 6 – Met Éireann	2010 € milliún	Toradh 2010 € milliún
Caiteachas an Chláir		
- Reatha	2.750	2.749
- Caipitil		
Iomlán	2.750	2.749
Riarachán agus Tacaíocht Eile		
- Pá	14.381	14.087
- Neamhphá	3.974	3.467
Iomlán	18.355	17.554
Ollchaiteachas faoin gClár	21.105	20.303
Líon Foirne fostaithe ar an gClár (coibhéisí lánaimseartha) amhail ag deireadh na bliana.		
- Státseirbhísigh	186	185
Fostaithe eile sa tSeirbhís Phoiblí		
Aschuir		
2010	2010	
Sprioc	Aschuir a Baineadh Amach	
PRÍOMH-ASCHUIR		
Cur i gcrích agus nuachóiriú a dhéanamh ar an radar Aimsire ag aerfort na Sionainne d'fhonn feabhas a chur ar cháilíocht na sonraí agus tuilleadh eolais a sholáthar do réamhaisnéireoirí agus don phobal i gcoitinne .	Cuireadh an tionscadal i gcrích i mí Lúnasa agus tá an córas uasghrádaithe i bhfeidhm go hiomlán anois	
Samhaltaithe domhanda agus réigiúnacha aeráide a sholáthar, i gcomhar le EC-Earth, do 5ú Tuarascáil Measúnachta an Phainéil Idir-rialtais um Athrú Aeráide (IPCC) maidir le hathrú aeráide.	Sholáthair Met Éireann samhaltú 1000-bliain d'aeráid dhomhanda; tá an tacar sonraí seo in úsáid ag gach ceann de pháirtithe EC-Earth. Cuireadh i gcrích na chéad samhaltaithe do CMIP5. Rinneadh nuashonrú ar na réamhaisnéisí réigiúnacha maidir le hathrú aeráide atá in úsáid sa tionscadal C4I arna soláthar ag an tionscadal EU ENSEMBLES (ar ghlac Met Éireann páirt ann).	
Réamhaisnéisí feabhsaithe borrrtha cósta a sholáthar (i.e. ardú dhromchla na farraige a tharlaíonn de bharr na haimsire agus ní de bharr taoidí aigéin) i gcomhar le OOP.	Rinneadh meastóireacht ar shamhail nua borrrtha agus tástáladh a hoibríocht. Tá an córas ullamh anois le go n-úsáidí é.	

<p>Feabhas a chur ar chruinneas réamhaisnéise trí thabhairt isteach/chur i bhfeidhm na samhla méisea-scála agus úsáid a bhaint as iarphróiseáil (ceartú earráidí i réamhaisnéis bhunaidh) – tá tábhacht ar leith ag baint leis seo don réamhaisnéis ar thosca bóithre áitiúla i rith an gheimhridh.</p>	<p>Rinneadh uasghrádú ar an bpríomhshamhail oibríochtúil réamhaisnéise agus tugadh í chun míneadadais sa bhliain 2010, in am trátha le réamhaisnéisí ardchaighdeán a sholáthar le linn na hadhamsire i mí na Nollag 2010.</p>
<p>Spríoc iomláin ioncaim de €9.3 milliún a bhaint amach do 2010.</p>	<p>Baineadh amach ioncam de €9.5m.</p>

Clár 7 – Acmhainní a Sholáthar don Roinn Reatha

Cuspóir Ardleibhéil

Cinntiú go leanfar le forbairt Roinne ardchaighdeáin atá tiomanta do sheirbhís ardchaighdeáin éifeachtach a chur ar fáil dár gcustaiméirí go léir.

Táscaire Comhiamlán

Roinn ardéifeachtach, nuálach, freagúil, tacaíthe ag foireann ardoilte, ardspreagtha, atá tiomanta do sheirbhís ardchaighdeáin a sholáthar dár gcustaiméirí go léir.

Is iad seo a leanas na bunstraitéisí atá mar bhonn agus thaca ag an gClár seo:

- Dul i mbun clár uailmhianach nuachóirithe agus athraithe agus spriocanna a bhaint amach i ndáil le clár díláraithe an Rialtais.
- Bainistiú éifeachtach ar fhorálacha airgeadais na Roinne a chinntiú agus leanúint ag forbairt na gcóras feabhsaithe airgeadais, bainistíochta eolais, rialaithe inmheánaigh agus riosca; agus cur chun cinn ar an gcleachtas is fearr i mbainistiú soláthair i gcás gur iomchúí laistigh den Roinn agus sna comhlachtaí atá faoi scáth na Roinne.
- A chinntiú go ndéantar imscaradh ar acmhainní foirne chuig na réimsí is mó gátair chun freastal ar riachtanais oibríochtúla agus gnó na Roinne, le haird chúil ar shrianta buiséid, agus a chinntiú go dtacaítear go hiomlán leis an bhfoireann barr a gcumais a bhaint amach i ndáil le baint amach chuspóirí na Roinne.
- Seirbhís éifeachtach ardchaighdeáin a sholáthar dár gcustaiméirí go léir, de réir na gcaighdeán arna leagan amach inár *bPlean Gníomhaíochtaí um Sheirbhís do Chustaiméirí*, lena n-áirítear cur i bhfeidhm prionsabail na rialála níos fearr.
- Plé struchtúrtha a choinneáil leis na Ranna/Gníomhaireachtaí iomchúí maidir le dul chun cinn ar nithe comhleasa lena n-áirítear idirghníomhú earnála le forbairt inbhuanaithe agus polasaithe pleanála a bhaineann le húsáid talún.

Ionchuir		
Clár 7 – Acmhainní a Chur ar Fáil don Roinn Reatha	2010 € milliún	Toradh 2010 € milliún
Caiteachas an Chláir		
- Reatha		
- Caipitil		
Iomlán		
Riarachán agus Tacaíocht Eile		
- Pá	10.122	10.146
- Neamhphá	2.950	2.355
Iomlán	13.072	12.501
Ollchaitheas faoin gClár	13.072	12.501
Líon Foirne fostaithe ar an gClár (coibhéisí lánaimseartha) amhail ag deireadh na bliana.		

- Státseirbhísigh	186	185
Fostaithe eile sa tSeirbhís Phoiblí		
Aschuir		
2010		
Sprioc	Aschuir a Baineadh Amach	
PRÍOMH-ASCHUIR		
Bunú sásúil na ceanncheathrún nua i Loch Garman a chinntiú, lena n-áirítear bainistiú aistrithe foirne; dul chun cinn ar chomhtháthú oifigí na Roinne i mBaile Átha Cliath..	<p>Cuireadh tús le háitriú an fhoirgnimh nua i Loch Garman i mí Márta, le haistriú céimneach de tuairim is 180 ball foirne.</p> <p>Imeascadh beagnach 70 ball foirne le foireann an Tí Chustaim agus fhoirgnimh Irish Life, ag fágáil na n-oifigí i Lána Fhearchair agus Plá Íle Uachtarach</p>	
Bonneagar TFC a shuiteáil i bhfoirgneamh na ceanncheathrún nua i Loch Garman le raon iomlán tacaíochta TFC don fhoireann agus an obair ghaolmhar TFC a chur i gcrích do chomhtháthú na n-oifigí atá lonnaithe i mBaile Átha Cliath. .	Cóiriú TFC sásúil a chuidigh le haistriú foirne leis an gcur isteach is lú ar sholáthar seirbhíse.	
A chinntiú go mbainfear úsáid mhaith as teicneolaíocht chun coigiltí níos fearr a bhaint amach ar fud na Roinne; cuidiú leis an Roinn a gealltanais a chomhlíonadh maidir leis an gclár oibre ríomhsheirbhísí rialtais agus; feabhas a chur ar bhainistiú sonraí na Roinne agus oibríochtaí malartaithe le hearnáil an Rialtais Áitiúil	<p>D'aistrigh an Roinn chuig ardán bonneagair nua a chumasaigh úsáid níos fearr ar Chumarsáidí Aontaithe agus feidhmchláir eile.</p> <p>Rinneadh dul chun cinn ar sholáthar an Cheadúnaithe ar líne (NPWS, NMS) agus ar Phleanáil (ríomh-Atreoruithe).</p> <p>Rinneadh dul chun cinn ar an Tionscadal DevPlan GIS a chuideoidh le haistriú na sonraí a bhaineann le forbairt ó earnáil an Údaráis Áitiúil chuig an Roinn</p>	
Rannpháirtíocht ghníomhach a chinntiú leis an gClár Athbhreithnithe Eagraíochtúil (CAE) agus seo le reáchtáil ag Roinn an Taoisigh.	Cuireadh i gcrích ionchur na Roinne san Athbhreithniú.	
Maoirseacht a dhéanamh ar bhainistiú chaiteachas na Roinne laistigh de mheastacháin chomhaontaithe le haird ar Luach ar Airgead agus ar an bpolasaí Measúnachta Breithmheasa Caipitil.	<p>Cuireadh i bhfeidhm LAA agus rinneadh maoirseacht ar mheasúnachtaí Breithmheasa Caipitil.</p> <p>Rinneadh spotseiceáil ar 71 tionscadal caipitil dar luach €672m sa bhliain 2008 in 8 réimse cláir.</p>	

Soláthar seirbhísí ardchaighdeán a chinntiú don phobal. Arna meas go háirithe ag suirbhéanna i measc custaiméirí a rinneadh sa bhliain 2010.	Cuireadh siar eisiúint na suirbhéanna.
---	--

AGUISÍNÍ**AGUISÍN 1****Gníomhaíocht Reachtúil RCORA sa bhliain 2010****Achtanna an Oireachtais sa bhliain 2010**

Uim h.	Teideal	Cur Síos	ATR déanta (Tá / Níl)	Cúis le ATR a ullmhú
19	An tAcht um Fhiadhúlra (Leasú) 2010	Cuireann cosc ar sheilg fianna le grúpaí madraí.	Tá	
30	An tAcht um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) 2010	Leasaíonn agus cuireann leis na hAchtanna um Pleanáil agus Forbairt 2000 go 2009 agus leasaíonn an tAcht Iompair (Bonneagar Iarnróid) 2001, agus forálann do nithe gaolmhara.	Tá	
79	An tAcht um Bunachais Pórúcháin Madraí 2010	Déanann rialú ar fheidhmiú na n-ionad pórúcháin madraí; ceanglaíonn ar údarais áitiúla cláir d'ionaid phórúcháin madraí a bhunú agus a choinneáil; cuireann cosc le feidhmiú ionaid neamhchláraithe pórúcháin madraí; leasaíonn an tAcht um Rialú Madraí 1986 agus forálann do nithe gaolmhara.	Tá	

Scéimeanna Ginearálta/ Mírchinn Billí curtha faoi bhráid an Rialtais le linn 2010:

Uim h.	Teideal	Cur Síos	ATR déanta (Tá / Níl)	Cúis le ATR a ullmhú
	An Bille Rialtais Áitiúil (Méara agus Údarás Réigiúnach Bhaile Átha Cliath) 2010	Scéim ghinearálta chun éifeacht a thabhairt do ghealltanas Chlár an Rialtais maidir le Méara a thoghadh go díreach do Bhaile Átha Cliath.	Tá	
	An Bille Toghcháin (Leas) (Sintiúis Pholaitiúla)	Forálann Mírchéann an Bhille dóibh seo a leanas - <ul style="list-style-type: none"> ▪ Srian a chur le fáil sintiúis corparáideach polaitiúil, ▪ Laghdú ar thairseacha is gá a fhógairt do shintiúis pholaitiúla, ▪ Páirtithe polaitiúla le cuntais iniúchta a ullmhú agus a aighniú chuig an gCoimisiún um Chaighdeán in Oifigí Poiblí. 	Níl	Chuathas i ngleic le tionchair rialála agus eile sa Mheamram Rialtais agus i bpáipéar taighde a bhí ag gabháil leis.

	Bille na Séadchomharthaí	Féachann le foráil do chód comhtháite, nuashonraithe agus fáirsingithe chun teacht in ionad na nAchtanna Náisiúnta Séadchomharthaí 1930 go 2004 agus roinnt achtachán gaolmhar.	Tá	
--	--------------------------	---	----	--

Billí arna bhfoilsíú ag an Roinn le linn 2010:

Uimh.	Teideal	Cur Síos	ATR déanta (Tá / Níl)	Cúis le ATR a ullmhú
48	An Bille Rialtais Áitiúil (Méara agus Údarás Réigiúnach Bhaile Átha Cliath) 2010	Bille chun go dtabharfaí isteach toghadh díreach ar Mhéara Bhaile Átha Cliath.	Tá	
60	An Bille um Fhreagairt don Athrú Aeráide 2010	Féachann le bunús reachtúil a sholáthar don aistriú chuig geilleagar íseal-charbóin, buanfasach ó thaobh na haeráide de agus inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de. D'áirigh an Bille forálacha maidir le spriocanna laghdaithe astaíochtaí, ceanglais don Rialtas le go ndéanfaí pleananna náisiúnta don mhaolú agus oiriúnú agus bunú forais de shaineolaithe comhairleacha chun comhairle a sholáthar maidir le saincheisteanna athraithe aeráide.	Tá	

Dréacht-treoracha ón AE a raibh an phríomhfhreagracht ar an Roinn astu le linn 2010:

Uimh.	Teideal	Cur Síos	ATR déanta (Tá / Níl)	Cúis le ATR a ullmhú
Com2010 618 deiridh	Treoir Bheartaithe maidir le Bainistiú Breosla Caite agus Dramhaíola Radaighníomhaí	Socraíonn creat dlíthiúil ag leibhéal an AE do bhainistiú breosla caite agus dramhaíola radaighníomhaí.	Tá	
2010/75/CE	Treoir 2010/75/CE ón EU ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le hastaíochtaí tionsclaíocha (cosc agus rialú comhtháite truaillithe) (Athmhúnlú)	Daingniú ar na forálacha atá i bhfeidhm cheana féin agus laghdú ar astaíochtaí tionsclaíochta ar fud an AE. Déanann an TAT leasú agus comhshnaidhmeadh ar sheacht gcinn de Threoracha a bhí ann cheana féin ionas go ndéanfaí Treoir amháin díobh.	Tá	Éileofar ATR mar chuid de phróiseas an trasúimh.. ATR scagthástála ar dhréacht-Treorach arna hullmhú sa bhliain 2008.
2002/96/EC	Treoir 2002/96/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón	Daingniú ar na forálacha atá i bhfeidhm cheana féin agus a chinntiú go ndéantar láimhseáil	Níl	Níl gá le ATR mar go ndéanann na Treoracha athmhúnlaithe seo

	gComhairle maidir le dramhtrealamh leictreach agus leictreonach (DTLL) (Athmhúnlú)	cheart ar DTLL ar fud an AE. Tá athmhúnlú na Treorach á phlé faoi láthair.		leasuithe ar na forálacha reatha agus go bhfuil siad teicniúil.
2002/95/CE	Treoir 2002/95/ CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le srian a chur le húsáid substaintí guaiseacha áirithe i dtrealamh leictreach agus leictreonach (RoHS) (Athmhúnlú)	Daingniú ar na forálacha atá i bhfeidhm cheana féin agus a chinntiú go gcosnaítear sláinte an duine agus téarnamh atá cairdiúil don chomhshaol agus diúscairt dramhtrealaimh leictreach agus leictreonaigh. Tá athmhúnlú na Treorach á phlé faoi láthair.	Níl	Níl gá le ATR mar go ndéanann na Treoracha athmhúnlaithe seo leasuithe ar na forálacha reatha agus go bhfuil siad teicniúil
2010 /31/AE	Feidhmíocht fuinnimh foirgneamh (athmhúnlú)	Cur chun cinn an fheabhsúcháin ar fheidhmíocht fuinnimh na bhfoirgneamh san Aontas Eorpach, ag cur san áireamh na dtosca aeráide lasmuigh agus na dtosca áitiúla, chomh maith le riachtanais aeráide laistigh agus costéifeachtacht.	Tá	

Ionstraimí Reachtúla arna nUllmhú ag an Roinn le linn 2010:

Uim h.	Teideal	Cur Síos	ATR déanta (Tá / Níl)	Cúis le ATR a ullmhú
13	An tOrdú um Bainistiú Dramhaíola (Tobhach Líonta Talún) 2010	Leasaíonn cuid 73(3) den Acht um Bainistiú Dramhaíola 1996 mar atá curtha isteach le halt 11 den Acht um Bainistiú Dramhaíola (Leasú) 2001 agus forálann nach sáróidh an tobhach líonta talún €30.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta.
31	Na Rialacháin um Bainistiú Dramhaíola (Tobhach Líonta Talún) (Leasú) 2010	Ardáíonn an tobhach líonta talún do gach dramhaíl arna diúscairt ag saoráid údaraithe nó neamhúdaraithe líonta talún ó €25 in aghaidh an tona go €30 in aghaidh an tona le héifeacht ó 1 Feabhra 2010.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
32	Na Rialacháin um Bainistiú Dramhaíola (Clár Saoráide Séarachais Sloda) 2010	Forálann do chlárú agus rialú na saoráidí séarachais sloda, d'fhonn cloí le ceanglais na Creat-treorach Dramhaíola	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
37	Na Rialacháin fán Acht Rialtais Áitiúil 2001 (Alt142) 2010	Laghdú spriocdhírthe a bhaint ar an méid caiteachais ar chomhairleoirí agus iad ag freastal ar chomhdhála.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
57	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Limistéar faoi	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha

	Chosaint Speisialta Ard Bhóilín agus Oileán na gCapall 004135)) 2010	Speisialta Ard Bhóilín agus Oileán na gCapall i gContae Shligigh.		aitheanta
58	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch Bhaile Uí Áille 004041)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch Bhaile Uí Áille i gContae an Chláir.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
59	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Bhá Bhaile Choitín 004022)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Bhá Bhaile Choitín i gContae Chorcaí	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
60	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Bá Chloch na gCoillte 004081)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Bhá Chloch na gCoillte i gContae Chorcaí.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
61	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch na Croise (Cill an Dúin) 004212)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch na Croise (Cill an Dúin) i gContae Mhaigh Eo.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
62	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta na Cruaiche 004170)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta na Cruaiche i gContae na Gaillimhe.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
63	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán Dhúinse agus Oileán na Scairbhe 004175)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán Dhúinse agus Oileán na Scairbhe i gContae Chiarraí.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
64	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Dhubhoileán Beag 004111)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Dhubhoileán Beag i gContae Mhaigh Eo.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
65	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch an Ghleanna 004045)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch an Ghleanna i gContaetha an Longfoirt agus na hIarmhí.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
66	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán Cróna agus Inis Caorach 004132)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán Cróna agus Inis Caorach i gContae Dhún na nGall.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta

67	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán an Fhéaráin 004114)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán an Fhéaráin i gContae an Chláir.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
68	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán na gCaorach 004118)) 2010.	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán na gCaorach i gContae Loch Garman.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
69	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch Oileán Mhuire 004009)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch Oileán Mhuire i gContae Loch Garman.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
70	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch Fearná 004060)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch Fearná i gContae Dhún na nGall.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
71	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch Uail 004047)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch Uail i gContae na hIarmhí.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
72	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch Riach 004134)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch Riach i gContae na Gaillimhe.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
73	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Thaiscumar Pholl an Phúca 004063)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Thaiscumar Pholl an Phúca i gContae Chill Mhantáin.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
74	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta na Sceilge 004007)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta na Sceilge i gContae Chiarraí.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
75	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Ardtalamh Shligigh/Liatroma 004187)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Ardtalamh Shligigh/Liatroma i gContae Shligigh agus Liatroma.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
76	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Charraigeacha an Tairbh agus na Bó 004066)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Charraigeacha an Tairbh agus na Bó i gContae Chorcaí.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta

105	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán Mhic Griair 004082)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán Mhic Griair i gContae Dhún na nGall.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
106	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Inis Dubh 004115)) 2010.	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Inis Dubh i gContae Dhún na nGall.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
107	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Inis Trá Tholl 004100)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Inis Trá Tholl i gContae Dhún na nGall.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
108	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch Cinnéile agus Loch Dhoire Gaoithe 004061)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch Cinnéile agus Loch Dhoire i gContaetha an Chabháin agus na hIarmhí.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
109	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Chósta Láir an Chláir 004182)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Chósta Láir an Chláir i gContae an Chláir.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
110	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta An tSeanchinn 004021)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta an tSeanchinn i gContae Chorcaí.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
111	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán na gCánóg a i gContae Chiarraí 004003)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán na gCánóg a i gContae Chiarraí	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
112	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán Reachlainn Uí Bheirn 004120)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán Reachlainn Uí Bheirn i gContae Dhún na nGall.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
113	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Róninis 004121)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Róninis i gContae Dhún na nGall.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
114	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán an Rí 004124)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán an Rí i gContae Chorcaí.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta

142	Na Rialacháin um Bainistiú Dramhaíola (Feithiclí a bhFuil a Ré Caite) Regulations 2010	Leasú a dhéanamh ar na Rialacháin um Bainistiú Dramhaíola (Feithiclí a bhfuil a Ré Caite) 2006 agus éifeacht a thabhairt d'airteagal 4 den Treoir 2008/112/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle den 16 Nollaig 2008 ag leasú Treoracha ón gComhairle 76/768/CEE, 88/378/CEE, 1999/13/CE agus Treoracha 2000/53/EC, 2002/96/CE agus d 2004/42/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle d'fhonn iad a chur in oiriúint do Rialachán (CE) Uimh.1272/2008 maidir le haicmiú, lipéadú agus pacáistiú substaintí agus meascán.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
143	Na Rialacháin um Bainistiú Dramhaíola (Dramhtrealamh Leictreach agus Leictreonach) 2010	Leasú a dhéanamh ar na Rialacháin um Bainistiú Dramhaíola (Dramhtrealamh Leictreach agus Leictreonach) (Leasú) 2008 (I.R. Uimh. 375 de 2008). Déanann siad trasuíomh ar Threoir 2008/112/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle den 16 Nollaig 2008 a leasaíonn Treoracha 76/768/CEE, 88/378/CEE, 1999/13/EC agus Treoracha 2000/53/EC, 2002/96/EC ón gComhairle agus 2004/42/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle d'fhonn iad a chur in oiriúint do Rialachán (CE) Uimh. 1272/2008 maidir le haicmiú, lipéadú agus pacáistiú substaintí agus meascán.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
165	Na Rialacháin maidir le hAstaíochtaí Comhdhúile Orgánacha So-ghalaithe ó Thuaslagóirí Orgánacha(Leasú) 2010.	Déanann na Rialacháin seo nuashonrú ar roinnt den téarmaíochta in úsáid sna Rialacháin maidir le hAstaíochtaí Comhdhúile Orgánacha So-ghalaithe ó Thuaslagóirí Orgánacha 2002 (I.R. Uimh.543 de 2002) d'fhonn iad a chur in oiriúint do (EC) Uimh.1272/2008 maidir le haicmiú, lipéadú agus pacáistiú substaintí agus meascán.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta Is Rialacháin theicniúla iad seo agus is gá úsáid na téarmaíochta a athrú.
211	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán an Bhulla Thuaidh 004006)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán an Bhulla Thuaidh i gContae Bhaile Átha Cliath.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta

212	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Inbhear Bhá Bhaile Átha Cliath Theas agus Abhainn an Tulcha i gContae Bhaile Átha Cliath. 004024)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Inbhear Bhá Bhaile Átha Cliath Theas agus Abhainn an Tulcha i gContae Bhaile Átha Cliath.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
235	Na Rialacháin maidir le Truailleáin Dhianseasmhacha Orgánacha 2010	Tugann éifeacht reachtúil in Éirinn do Rialachán (CE) Uimh. 850/2004 den 29 Aibreán 2004 arna leasú maidir le truailleáin dhianseasmhacha orgánacha.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
236	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta na Cúile – Ghairleán i gContae na Gaillimhe. 004107)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta na Cúile – Ghairleán i gContae na Gaillimhe.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
237	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Chuan Chorcaí i gContae Chorcaí. 004030)) 2010.	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Chuan Chorcaí i gContae Chorcaí.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
238	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileáin Dheilginise 004172)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Dheilginise i gContae Bhaile Átha Cliath.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
239	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Inis Caoil i gContae Dhún na nGall. 004116)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Inis Caoil i gContae Dhún na nGall.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
240	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Inis Mac Neasáin i gContae Bhaile Átha Cliath. 004117)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Inis Mac Neasáin i gContae Bhaile Átha Cliath.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
241	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Leithinis Uíbh Ráthach i gContae Chiarraí. 004154)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Leithinis Uíbh Ráthach i gContae Chiarraí.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
242	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Reachrainn i gContae Bhaile Átha Cliath. 004069)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Reachrainn i gContae Bhaile Átha Cliath.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
243	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch Cútra i gContae na Gaillimhe. 004056)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch Cútra i gContae na Gaillimhe.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta

244	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch Dearg (Dún na nGall) 004057)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch Dearg (Dún na nGall) i gContae Dhún na nGall.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
245	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileáin na Sceirí i gContae Bhaile Átha Cliath 004122)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileáin na Sceirí i gContae Bhaile Átha Cliath	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
252	Na Rialacháin Tithíochta (Ceannach Incriminteach) 2010	Is éard ba bhun leis na Rialacháin seo ná téarmaí agus coinníollacha sonracha a leagan amach sa scéim um Cheannach Incriminteach faoi Chuid 3 den Acht Tithíochta (Forálacha Ilghnéitheacha) 2009	Níl	Bhí an scéim seo faoi réir ATR tráth a raibh Acht 2009 á dhréachtú.
253	An tOrdú faoin Acht Tithíochta (Forálacha Ilghnéitheacha) (Tosach Feidhme) 2010	Thug an tOrdú seo roinnt forálacha d'Acht 2009 i bhfeidhm an 14 Meitheamh 2010, lena n-áirítear ailt 22 (Leithdháileadh áitreabh) agus 33 agus 34, a bhain le hús ar riaráistí airgid ag dul d'údarais tithíochta agus athsceidealú an úis	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
254	Na Rialacháin Tithíochta (Ús ar airgead is iníochta le húdarais tithíochta) 2010	Shocraigh na Rialacháin seo ráta úis de 6% ar riaráistí ar airgead ag dul d'údarais tithíochta faoi fhorálacha reachtúla arna sonrú in alt 33 d'Acht 2009	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
268	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta na Seacht gCeanna i gContae Chorcaí) 004191)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta na Seacht gCeanna i gContae Chorcaí.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
269	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Aillte an Mhothair 004005)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Aillte an Mhothair i gContae an Chláir.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
270	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch Iarainn i gContae na hIarmhí) 004046)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch Iarainn i gContae na hIarmhí.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
271	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Inbhear Bhaile Roiséir i gContae Bhaile Átha Cliath) 004015)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Inbhear Bhaile Roiséir i gContae Bhaile Átha Cliath.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
272	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta na mBlascaodaí a i	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta

	Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta na mBlascaodaí 004008)) 2010	gContae Chiarraí.		
273	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán Chliara 004136)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán Chliara i gContae Mhaigh Eo.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
274	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán an tSailte Mhóir 004002)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Oileán an tSailte Mhóir i gContae Loch Garman.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
275	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Bhá Bhaile Dúill i gContae Bhaile Átha Cliath. 004016)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Bhá Bhaile Dúill i gContae Bhaile Átha Cliath.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
276	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Cheann Dhún d'Téide agus Phointe an Dúin 004190)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Cheann Dhún d'Téide agus Phointe an Dúin i gContae Chorcaí.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
277	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Cheann Heilbhic agus Bhaile Uí Chuinn 004192)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Cheann Heilbhic agus Bhaile Uí Chuinn i gContae Phort Láirge.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
350	Na Rialacháin um Bainistiú Dramhaíola (Ceadúnú) (Leasú) 2010	Éifeacht a thabhairt don Treoir 2003/35/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle den 26 Bealtaine 2003 ag foráil d'ullmhú poiblí i ndáil le dréachtú roinnt pleananna agus clár a bhain leis an gcomhshaol agus ag leasú le haird ar rannpháirt phoiblí agus rochtain ar cheartas.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
351	Rialacháin na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil (Ceadúnú) (Leasú) 2010	Éifeacht iomlán a thabhairt don Treoir 2003/35/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle den 26 Bealtaine 2003 ag foráil do rannpháirt phoiblí i ndáil le dréachtú roinnt pleananna agus clár i ndáil leis an gcomhshaol agus ar leasuithe ag eascairt i ndáil le Treoir 96/61/CE ón gComhairle maidir le cosc agus rialú comhtháite truaillithe.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
352	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Rannpháirt Phoiblí) 2010	Éifeacht a thabhairt don Treoir 2003/35/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle den 26 Bealtaine 2003 ag foráil do	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta

		rannpháirt phoiblí i ndáil le dréachtú roinnt pleananna agus clár i ndáil leis an gcomhshaol agus leasuithe i ndáil le rannpháirt phoiblí agus rochtain ar cheartas.		
371	Na Rialacháin maidir le Mórionaid Dócháin 2010	Trasuíomh a dhéanamh ar Airteagal 33 de Threoir 2009/31/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle den 23 Aibreán 2009 maidir le stóráil gheoleaíoch ar dhé-ocsaíd charbóin agus ag leasú na Treorach 2001/80/CE ón gComhairle.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
382	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Bunú Bonneagar d'Fhaisnéis Spáis sa Chomhphobal Eorpach (INSPIRE)) 2010	Cruthaíonn creat dlíthiúil do bhunú Bonneagair d'Fhaisnéis Spáis san Eoraip, chun críocha cheapadh, chur i bhfeidhm, mhonatóireacht agus mheastóireacht pholasaithe an Chomhphobail ag gach leibhéal agus ag soláthar faisnéise poiblí.	Níl	Ní raibh an rogha ann trasuíomh neamhrechtúil a dhéanamh agus níor forchuireadh aon cheanglais bhreise seachas na cinn arna bhforordú ag an Treoir.
383	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Ballyteigue 004020)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Ballyteigue Burrow i gContae Loch Garman.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
384	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Thalamh Chlaidh Chluanacháin 004137)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Thalamh Chlaidh Chluanacháin i gContae Uíbh Fhailí.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
385	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Cheann Chiarraí 004189)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Cheann Chiarraí i gContae Chiarraí.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
386	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Phortach Chill Cholmáin 004095)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Phortach Chill Cholmáin i gContae Chorcaí.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
387	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Rinn Mhuintir Bháire go Ceann Tuaithe 004156)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Rinn Mhuintir Bháire go Ceann Tuaithe i gContae Chorcaí.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
388	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch an	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Loch an tSeascáinn Mhóir i gContae Dhún na nGall	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta

	tSeascáinn Mhóir 004090)) 2010			
389	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin Fhiáine a Chaomhnú (Limistéar faoi Chosaint Speisialta Chósta Thiar Dhún na nGall 004150)) 2010	Ainmníonn agus tugann cosaint dlí do Limistéar faoi Chosaint Speisialta Chósta Thiar Dhún na nGall i gContae Dhún na nGall.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
405	An tOrdú faoin Acht um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) 2010 (Tosach Feidhme) 2010	Forálann do thosach feidhme na n-alt san Acht um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) 2010.	Níl	Rinneadh ATR don Bhille um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) 2009.
406	Na Rialacháin um Pleanáil agus Forbairt 2010	Leasaíonn na Rialacháin um Pleanáil agus Forbairt, a éilítear de bharr achtú an Achta um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) 2010.	Níl	Rinneadh ATR don Bhille um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) 2009.
442	Na Rialacháin maidir le hOrgánaigh Ghéinmhodhnaithe (Úsáid Chuimsithe) (Leasú) 2010	Leasaíonn seo na Rialacháin maidir le hOrgánaigh Ghéinmhodhnaithe (Úsáid Chuimsithe) 2001 chun a chinntiú go mbeadh Éire ag comhlíonadh go hiomlán forálacha Threoir 2009/41/CE ón gComhairle den 6 Bealtaine 2009 maidir le úsáid chuimsithe micrea-orgánach géinmhodhnaithe.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
451	Ordú (Uimh.2) faoin Acht um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) 2010 (Tosach Feidhm) (2010)	Forálann do thosach feidhme ailt 32 agus 33 den Acht um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) 2010.	Níl	Rinneadh ATR don Bhille um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) 2009.
477	Ordú (Uimh.3) faoin Acht um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) 2010 (Tosach Feidhm) (2010)	Forálann do thosach feidhme d'ailt eile den Acht um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) 2010.	Níl	Rinneadh ATR don Bhille um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) 2009.
483	Na Rialacháin Tithíochta (Ús ar airgead is iníochta le húdaráis tithíochta) (Leasú) 2010	Laghdu chuig 0% an ráta úis ar airgead ag dul d'údaráis tithíochta ar iasachtaí do charbháin agus láithreáin an lucht siúil	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
513	Na Rialacháin Foirgníochta (Cuid M Leasú) 2010	Méadú na gceanglas do sholáthar rochtana agus úsáide do dhaoine is cuma cibé aois, toise nó cumas agus foirgnimh á dtógáil	Tá	

535	An tOrdú faoin Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (Ainmniú na gCriosanna Forbartha Straitéisí Coill na Silíní, Contae Dhún Laoghaire-Ráth an Dúin) 2010	Coill na Silíní agus Dún Laoghaire/Ráth an Dúin a ainmniú mar Chrios Forbartha Straitéisí (CFS) faoi na hAchtanna um Pleanáil agus Forbairt 2000 go 2010.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
538	Na Rialacháin Toghcháin (Leasú) 2010	Athchuireann na Rialacháin Togháin 2007 i bhfeidhm maidir le doiciméid aitheantais le grianghraif d'fhonn iad a bheith íomchuí do thogháin Dála.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
540	An tOrdú faoin Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (Ainmniú na gCriosanna Forbartha Straitéisí: An Mhóin Ard, Corcaigh) 2010	Ainmniú an Mhóin Ard, Corcaigh, ina Chrios Forbartha Straitéisí (CFS) faoi na hAchtanna um Pleanáil agus Forbairt 2000 go 2010.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
561	Rialacháin Foirgníochta (Cuid H Leasú) 2010	Ceanglais fheabhsaithe maidir le suíomh, suiteáil agus tógáil na gcóras cóireála fuíolluisce, i gcás gur gá, i bhfoirgnimh.	Tá	
658	An tOrdú faoin Acht Luachála 2001 (Comhairle Contae Dhún Laoghaire –Ráth an Dúin (Srian ar Rátaí) 2010	Cinntíonn nach sáróidh iomlán na rátaí dlite don Chomhairle sa bhliain 2011, tar éis athluacháil ar réadmhaoin tráchtála agus tionsclaíochta i gComhairle Contae Dhún Laoghaire-Ráth an Dúin, an méid a cinneadh de réir na foirmle leagtha síos in alt 56(2) den Acht Luachála 2001 (arna leasú)	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta
678	An tOrdú faoin Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (Crios Forbartha Straitéisí) 2010	Ainmniú Gráinseach Ghormáin, Baile Átha Cliath, ina Chrios Forbartha Straitéisí (CFS), faoi na hAchtanna um Pleanáil agus Forbairt 2000 go 2010.	Níl	Gan aon tionchair shuntasacha aitheanta

AGUISÍN 2

Foilseacháin 2010

Seo thíos liosta na bhfoilseachán arna dtairgeadh ag an Roinn le linn 2010. Féadtar foilseacháin a bhfuil costas ag baint leo a cheannach go díreach ó Oifig Dhíolta Foilseachán Rialtais, mura gcuirtear a mhalairt in iúl.

Rannóg	Ainm an Fhoilseacháin	Ar Fáil ag	Costas
An Comhshaol & Athrú Aeráide			
Uisce & Oidhreacht Nádúrtha	Irish Wildlife Manual No 44: Suddaby, D., Nelson, T. & Veldman, J. (2010) Resurvey of breeding wader populations of machair and associated wetlands in north-west Ireland.	www.npws.ie	Saor le híoslódáil
Uisce & Oidhreacht Nádúrtha	Irish Wildlife Manual No 45 : Reynolds, J.D., O'Connor, W., O'Keeffe, C. & Lynn, D. (2010) A technical manual for monitoring white-clawed crayfish <i>Austropotamobius pallipes</i> in Irish lakes	www.npws.ie	Saor le híoslódáil
Uisce & Oidhreacht Nádúrtha	Irish Wildlife Manual No 46 : Perrin, P.M., & Daly, O. (2010) A provisional inventory of ancient and long-established woodland in Ireland.	www.npws.ie	Saor le híoslódáil
Uisce & Oidhreacht Nádúrtha	Irish Wildlife Manual No 47: Williams, C.D. & Gormally, M.J. (2010) Survey of <i>Carabus clatratus</i> in bogland habitats in Ireland	www.npws.ie	Saor le híoslódáil
Uisce & Oidhreacht Nádúrtha	Irish Wildlife Manual No 48: Perrin, P.M., Barron, S.J., Roche, J.R. & O'Hanrahan, B. (2010) Guidelines for a national survey and conservation assessment of upland vegetation and habitats in Ireland. Version 1.0	www.npws.ie	Saor le híoslódáil
Uisce & Oidhreacht Nádúrtha	Irish Wildlife Manual No 49: Weekes, L. & FitzPatrick, Ú. (2010) The National Vegetation Database: Guidelines and standards for the collection and storage of vegetation data in Ireland. Version 1.0.	www.npws.ie	Saor le híoslódáil
Uisce & Oidhreacht Nádúrtha	Irish Wildlife Manual No 50: Cummins, S., Bleasdale, A., Douglas, C., Newton, S., O'Halloran, J. & Wilson, H.J. (2010) The status of Red Grouse in Ireland and the effects of land use, habitat and habitat quality on their distribution	www.npws.ie	Saor le híoslódáil
Uisce & Oidhreacht Nádúrtha	Ireland Red List No 4: Butterflies Regan, E.C., Nelson, B., Aldwell, B., Bertrand, C., Bond, K., Harding, J., Nash, D., Nixon, D., & Wilson, C.J. (2010)	www.npws.ie	Saor le híoslódáil
Oidhreacht Thógtha & Pleanáil	Tintern Abbey, Co. Wexford: Cistercians and Colcloughs. Excavations 1982-2007. Archaeological Monograph Series:5 Author: Ann Lynch	Siopa leabhar Foilseachán Rialtais.	€30

Rannóg	Ainm an Fhoilseacháin	Ar Fáil ag	Costas
Oidhreacht Thógtha & Pleanáil	Civic Structures Conservation Grants Scheme, 2009 booklet	www.environ.ie	Saor le híoslódáil
Oidhreacht Thógtha & Pleanáil	World Heritage - Ireland	www.worldheritageireland.ie	Saor le híoslódáil
Oidhreacht Thógtha & Pleanáil	An Introduction to the Architectural Heritage of County Longford	www.buildingsofireland.ie	€12
Oidhreacht Thógtha & Pleanáil	An Introduction to the Architectural Heritage of County Wexford	www.buildingsofireland.ie	€12
Oidhreacht Thógtha & Pleanáil	Architectural Heritage Advice Series: Energy Efficiency of Traditional Buildings	www.environ.ie	€10
Oidhreacht Thógtha & Pleanáil	Architectural Heritage Advice Series: Roofs - a guide to the repair of historic roofs	www.environ.ie	€10
Oidhreacht Thógtha & Pleanáil	Architectural Heritage Advice Series: Ruins - the conservation & repair of masonry ruins	www.environ.ie	€10
Oidhreacht Thógtha & Pleanáil	Draft Guidelines on Spatial Planning and National Roads	www.environ.ie	N/B
Oidhreacht Thógtha & Pleanáil	Best Practice Guidance on Implementation of Regional Planning Guidelines	www.environ.ie	N/B
Oidhreacht Thógtha & Pleanáil	SEA Best Practice Guidance Note on Transboundary Consultation and Land Use Plans	www.environ.ie	N/B
Oidhreacht Thógtha & Pleanáil	Guidance Note on Core Strategies	www.environ.ie	N/B
Oidhreacht Thógtha & Pleanáil/ Housing	Draft Guidance Manual on Managing and Resolving Unfinished Housing Developments	www.environ.ie	N/B
Seirbhísí Corparáideacha	Tuarascáil Bhliantúil 2009 agus Ráiteas Bliantúil Aschuir	www.environ.ie	Saor in aisce
Tithíocht	Construction Industry Review 2009 and Outlook 2010-2012	www.environ.ie	Saor le híoslódáil
Rialtas Áitiúil	Buiséid na nÚdarás Áitiúil 2010	www.environ.ie	Saor le híoslódáil
Rialtas Áitiúil	Torthaí Airgeadais Údarás Áitiúil 2008	www.environ.ie	Saor le híoslódáil
Rialtas Áitiúil	Renewing Local Government in Limerick – the Report of the Limerick Local Government Committee	www.environ.ie agus Oifig Dhíolta Foilseachán Rialtais	Saor le híoslódáil Cóip Chrua €5.00

Rannóg	Ainm an Fhoilseacháin	Ar Fáil ag	Costas
Rialtas Áitiúil	Tuarascáil an Ghrúpa Athbhreithnithe Éifeachtúlachta Rialtais Áitiúil	www.environ.ie agus Oifig Dhíolta Foilseachán Rialtais	Saor Ar Líne Cóip Chrua €10
Rialtas Áitiúil	Tuarascáil an Ghrúpa Athbhreithnithe Éifeachtúlachta Rialtais Áitiúil – Achoimre Feidhmiúcháin	www.environ.ie agus Oifig Dhíolta Foilseachán Rialtais	Saor Ar Líne Cóip Chrua €3
Met Éireann	Feasachán Míosúil Aimsire (Foilseachán Rialta míosúil)	www.met.ie	Nil
Met Éireann	Nóta Clíomeolaíocht Uimh. 12, “Report on Rainfall of November 2009”	www.met.ie	Nil
Met Éireann	Nóta Clíomeolaíoch Uimh. 13. “Distribution of Driving Rain in Ireland	www.met.ie	Nil

AGUISÍN 3

TUARASCÁIL BHLIANTÚIL MAIDIR LE HÉIFEACHCTÚLACHT FUINNIMH Forbhreathnú ar Úsáid Fuinnimh 2010

Cuimsíonn na figiúirí maidir le tomhaltas fuinnimh don Roinn, atá léirithe thíos, oifigí na Roinne sa Teach Custaim agus i bPlás Íle, Baile Átha Cliath agus Béal an Átha. Bhain tuairim is aon trian den tomhaltas fuinnimh le téamh spáis, agus bhain formhór den chuid eile le soilsíú, aerú, uisce te, trealamh oifige (TF) agus lónadóireachta.

Seo a leanas na figiúirí iomchuí le haghaidh 2010:

Suíomh	Leictreachas (MWh)	Gás (MWh)	Breosláí In-athnuaite (MWh)	Iomlán (MWh)	% Laghdú ar Bhliain Bhunlíne (2007)
Teach Custaim	1,005	1,772	Nil	2,777 (69%)	- 4.65
Plá Íle	295	239	Nil	534 (13%)	- 18.94
Béal an Átha	332	395	Nil	727 (18%)	- 11.11
				4,038 (100%)	

Tríd is tríd, b'ionann na coigiltí sa tomhaltas fuinnimh d'oifigí na dtrí Roinn don tréimhse 2007 – 2010, ar an meán, agus 11.6%.

Is éard atá i gceist leis an mbliain bhonnlíne de 2007 ná an chéad bhliain ar ghlac an Roinn páirt sa scéim “Optimising Power @ Work” de chuid an OOP – feachtas feasachta fuinnimh i measc na foirne i 250 foirgneamh mór faoi úinéireacht/ar léas ag an OOP le go n-úsáidfeadh Ranna Rialtais agus gníomhaireachtaí stáit iad, chun astaíochtaí CO₂ a laghdú ó thomhaltas fuinnimh san earnáil phoiblí. Ba é an príomhfhócas ná go mbeadh dianfheachtas feasachta ann i measc na foirne i ngach foirgnimh rannpháirteach, agus i gcomhthráth leis sin go mbeadh na foirgnimh á bhfeidhmiú ar an mbealach is éifeachtaí agus ag fhéidir maidir le próisis tomhaltais fuinnimh.

Sa chéad chéim den scéim Optimising Power @ Work baineadh amach laghdú 14% in astaíochtaí CO₂ faoi mhí Bealtaine 2010 don earnáil phoiblí ina hiomláine (i.e. gach foirgneamh rannpháirteach) agus tá na coigiltí ag dul i méid i gcónaí. An sprioc reatha ná laghdú de 20% faoi dheireadh 2012.

Tá oifigí na Roinne sa Bhaile Nua, Loch Garman á dtabhairt isteach sa scéim i mbliana – ba chóir go mbeadh suiteáil trealamh mhonatóireachta i gcrích sna míonna beaga amach romhainn.

Gníomhartha le linn 2010

Anuraidh, thosaigh an Roinn raon tionscnaimh ag trí shuíomh chun feabhas a cur ar fheidhmíocht fuinnimh, lena n-áirítear:

- Feabhsúcháin, lena n-áirítear tionscnaimh “múch” (Ríomhairí Pearsanta agus soilse)

- Cur i bhfeidhm teicniúil agus suiteáil coirí nua (Teach Custaim)
- Cur i bhfeidhm teicniúil agus suiteáil painéil theirmeacha ghréine nua (Teach Custaim)
- Dlúthmhonatóireacht ar chloig ama ar chórais mheicniúla agus leictreacha
- Tuairisciú míosúil fuinnimh
- Feachtas feasachta fuinnimh Optimising Power @ Work ar siúl

Gníomhaíocht atá beartaithe do 2011

Sa bhliain 2011 (agus dá éis), tá sé beartaithe ag an Roinn feabhsúcháin bhreise a bhaint amach i bhfeidhmíocht agus éifeachtúlacht fuinnimh trí mheán na dtionscnamh seo a leanas:

- Leanúint den mhonatóireacht ar chórais Teasa, Aeraithe agus Aerchóirithe (TAAC)
- Athbhreithniú ar shoilsiú, ag díriú ar chórais níos nua, níos éifeachtaí
- Iniúchtaí le déanamh ar Chóras Bainistithe Foirgnimh
- Iniúchtaí fuinnimh lasmuigh d'uaireanta oibre le déanamh
- Díriú arís ar fheasacht na foirne trí roinnt cur i láthair a dhéanamh don fhoireann
- Athríomh ar thagarmhairc agus rialú feidhmíochta TAAC
- Monatóireacht ar úsáid na bpainéal gréine chun feabhas breise a chur ar thomhaltas fuinnimh (Teach Custaim)
- Oifigí sa Bhaile Nua, Loch Garman a thabhairt isteach sa scéim Optimising Power @ Work.